

# SORUN Polemik

MARKSİST  
İNCELEME  
ARAŞTIRMA  
ELEŞTİRİ  
DERGİSİ

# 37

EYLÜL 2009

[www.sorunpolemik.com](http://www.sorunpolemik.com) e.posta: [sorunkolektif@gmail.com](mailto:sorunkolektif@gmail.com)

Süresi: Şimdilik İki Ayda Bir Yayınlanır

Sayı: 36 (2009)

Fiyatı: 4 TL (KDV Dâhil)

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: **Sırrı Öztürk**

Yönetim Yeri ve İletişim:

Akbıyık Değirmeni Sokak, No: 33/A 34122

Sultanahmet-Eminönü/İstanbul

Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

Posta Çeki No: 98213

Banka Hesap No: İş Bankası Cağaloğlu Şubesi (1095) 325 835

Abonelik Yurtiçi yıllık 6 sayı - 30 TL. Yurtdışı dört katı

Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez.

Gönderilen yazıların beş dergi sayfasını geçmemesi (CD ve e-posta),

Word programında zenginleştirilmiş metin biçiminde

kaydedilerek gönderilmesi gerekir.

Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Teknik Hazırlık: Sorun Teknik Büro

Baskı: Maya Basın Yayın Matbaacılık Ltd. Şti.

İshakpaşa Cad. Kutlugün Sok. No: 9 34122 Sultanahmet/İstanbul

Tel: 0212 638 64 08

Yayın Türü: Yerel Süreli

ISSN 1303-2402

## İÇİNDEKİLER

<b><i>Durum Değerlendirmesi ve Zorunlu Bir Açıklama</i></b>	3
• <b><i>Sırrı Öztürk</i></b>	
Politika Cephesi	11
- Mahkeme Kapıları	11
- Hangi "Açılım?" Değişim mi Dönüşüm mü?	15
- "Hangi 'Hukuk'?" ve Hukuk Yoluyla Mücadele!...	21
• <b><i>Turgay Ulu</i></b>	
Kapitalist Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Açılımları	27
• <b><i>Ali Eriş</i></b>	
Şeytanın Kellesini Kendi Kılıcı İle Vurmak Gerekir	34
• <b><i>Sedat Şen</i></b>	
Yeni Bir Hareketin Zorunluluğu - I -	39
• <b><i>Babür Pınar</i></b>	
Devrimci Parti ve Devrimci Sınıf Örgütlenmesi	55
• <b><i>Yavuz Yıldırım Türk</i></b>	
" Türkiye Sosyalist" Hareketinin Bugünkü Durumunun Nedenleri - 2 -	64
• <b><i>İsa Gözaçtı</i></b>	
"Birlik Ayrılığı Dıştalar Farklılığı Değil"	75
• <b><i>Kaan Kangal</i></b>	
EMEP'te Yeni Düşümlenmeler	82
• <b><i>Turgay Ulu</i></b>	
Gürdal Aksoy'un Kürt Sorunuyla İlgili Kitaplarının Eleştirel Bir Okuması	88
• <b><i>Sırrı Öztürk</i></b>	
Neden Dersim Neden Kızılbaşlık?	98
• <b><i>SORUN Polemik</i></b>	
Etkinliklerimizde Karşılaştığımız Sataşma-Yüzleşme-Tartışma "Kültürü" Üzerine -1-	107
• Sırrı Öztürk Bir Ameliyat Geçirdi -Teşekkür-	120
• SANAT CEPHESİ Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi Ekim 2009'da yayınlanıyor.	121
• İŞÇİ CEPHESİ İşçi-Kitle Gazetesi Ekim 2009'da Yayınlanıyor	122
• <b><i>Bizden Haberler</i></b>	123

# DURUM DEĞERLENDİRMESİ VE ZORUNLU BİR AÇIKLAMA

**SORUN Polemik** Dergi'miz ile yeni tanışan insanlarımızın iletlediği sözlü ve yazılı soruları cevaplamak ihtiyacını duyuyoruz:

*Dergi'mizi yakından tanıyan okurlarımız bilmektedir.*

*Dergi'mizin ideolojik, politik ve örgütsel konumu hakkında özel ve öznel bir yoruma ihtiyaç duyulmayacak kadar açık ve net bir çizgi izlediği dost-düşman herkes tarafından bilinmektedir.*

Devrimciler, Komünistler konumlarını her koşulda ifade eder ve asla saklamaz. İşçi sınıfı ve emekçi halkların sosyal / evrensel kurtuluşu mücadelesinde gizlimiz saklımız yoktur.

*Dergi'miz Çalışanlarının açık yayın faaliyet alanındaki konumu da yeteri kadar açık ve nettir.*

Sosyal olay, olgu, süreç ve verileri nesnel gerçekliği içinde tahlil ederek "hangi araçları harekete geçirerek nasıl politika üretebiliriz?" sorusunun cevabını arıyoruz. Sosyal hareketlilik ile sınıflar mücadelesinin ters orantılı örgütsel konumu bir gerçekliktir. Bu nesnel gerçekliğe ne tapınıyoruz, ne yüceltiriz, ne de umutsuz-ufuksuz yol ve yöntemlerle tutulacak **Ana Halka'nın** yakalanması mücadelesinden kaçınıyoruz.

Bu durumda Sol "cenahımızın" ayrışıp bütünleşerek bir "çıkış hattı" üretebilmesinin yol ve yöntemlerini arıyoruz. Yalnızca aramıyor, sosyal pratikte anılan-anılmayan işler de yapıyoruz.

Kütlesel çıkışlardaki hareketlilik henüz örgütsel güvencesine kavuşturulamamıştır. Krizin boyutlanmasıyla daha da yoğunlaşacak olan kütlesel hareketliliğe hangi ideolojik-politik-örgütsel aracın öncülük edeceği belirsizliğini korumaktadır. **İşçi Sınıfı Partisi (İSP)**'nin oluşturulamayışı ve pratikte yerini alamayışından ve bu konunun kronikleşmesinden ve de aşılılamayışından herkes / hepimiz kusurlu ve sorumluyuz. Kronikleşmiş bir uzuv kesilip atılacaktır. Bunun başka bir yolu da yoktur.

Hayat ve mücadele bu devrimci görevi yerine getirecek birimleri üretecektir / üretmektedir. *Dergi'miz Çalışanlarının* etkinlikleriyle bu alana katkı getirmesi ve yoğunlaşması sebepsiz değildir.

Aynı zamanda sağlı “sol”lu sataşmaların yoğunlaşması da sebep-siz değildir.

Gündemimizde bu türden saldırılara karşı mücadele de olacaktır. Olması da doğaldır. Ve de vardır.

Mevcut “sol” örgütlülük kütlesele çıkışlara kurmaylık yapamamaktadır. İlkesiz birlik arayışlarıyla da bu türden bir kurmaylık asla söz konusu değildir. İlkesiz sol birlik arayanların kitle-seçim-geçim örgüt / parti arayışlarıyla Devrimcilerin, Komünistlerin **PARTİ** arayışları temelden farklıdır. Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar **İSP**’nin oluşturulması konusunda anılmaya değer anlamlı ve ileri bir adım atamadığı durumlarda burjuva ve küçükburjuva “sol” akımlar kütlesele-sınıfsal çıkışlarda ideolojik-sınıfsal konularının gereğini yerine getirecektir. Yani kitlelerin taleplerine ihanet edecektir. Örnek mi? Liberal, tasfiyeci, reformist, post-modern, vs. “sol”ların teori / pratikleri...

Sosyal hareketlilik Devrimci ve Komünist Kadroların sürece müdahalesiyle örgütsel güvencesine kavuşturulmalıdır / kavuşturulacaktır. *Dergi* faaliyetimizin önüne koyduğu gündem ve iş sırası bu amacın gerçekteşebilmesine katkı yapmaya yöneliktir.

*Dergi*’mizin devrimci ütopyası ve kavgası da bunun gerçekteşebilmesine odaklıdır.

*Dergi*’miz Çalışanları sosyal pratikteki bu cüretini sınanıp denemişler gibi “örgüt” ya da “parti” biçiminde tanımlamamaktadır. Fakat asla şekilsiz olmadığımız da bilinmektedir. Ulusal ve enternasyonal ölçekte mutlaka hesaba katılması gereken Devrimci ve Marksist bir hattı tutuğumuzu dost-düşman herkes bilmekte / görmektedir.

**Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi** konusunda yeteri donanımdaki insanların *Dergi* faaliyetimiz ile izlediğimiz siyasî çizgi hakkındaki eleştirel katkılarna açık ve muhtaç olduğumuzu her vesileyle dile getiriyoruz.

Bilimsel Sosyalizm-Komünizm temelinde yeni arayışlar içindeki insanların bilimsel bilgi edinerek bilinçlenmesine meşrebimizce katkı getirirken bir yandan da bu yolda öğreniyoruz.

Sol “cenahımızdaki” ideolojik, politik ve örgütsel arayış ve yönelişler tüm iyi yürekli, namuslu insanları ve herkesi ilgilendirmektedir. “Cenahımızın” politikasızlığı ve bundan çıkış yöntemleri arayış ve yönelişleri sorunu da hakeza herkesi / hepimizi yakından ilgilendirmektedir.

Devrimci ve Komünist Kadro iddiasında olanların yaşadığı “Öndersizlik Krizi” ve bunun nasıl aşılacağı sorunu da *Dergi*’miz’i çok yakından ilgilendirmektedir.

**Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi** konusunda ve yaşadığımız coğrafyadaki sevindirici gelişmeleri ne idealize ne de dramatize ederiz. Sınıflar mücadelesi temelindeki güçleri etkili ve anlamlı kılabilmenin yollarını döşemek istiyoruz.

Bu düşüncelerin uzantısında görev ve sorumluluklarımızı unutmadan kadro ve zaman kaybını aza indirmenin kaygısını taşıyoruz.

*Dergi* faaliyetimizin asıl amacının tüm bu sorunlara çözüm yöntemleri üretmek olarak özetlenebilir.

Yaşadığımız coğrafyada **Komünistlerin Birliği Dergi**’miz açısından son derece hayati, can alıcı ve başat bir sorundur. Sınıflar mücadelesi tarihimiz ve devrimci geleneklerimiz bu sorunun önemini her sosyal olay ve olguda vurguluyor.

Bugünkü bilgilerimizle **PARTİ** ve **Partileşme Sorunu**’na özel bir önem verişimiz de sebepsiz değildir.

Dergi’imiz, bu amacın gerçekleşebilmesi için kullanılan araçlardan yalnızca biridir.

Bu konu ve sorunlar üzerine yeri gelince polemik, yeri gelince de inceleme-araştırma yapmaya çalıştığımızı konuya duyarlı kadrolar yakından bilmektedir.

Dışımızdaki Devrimci ve Komünist kadrolardan eleştirel katkıya açık ve muhtaç haliyle tezlerimizin senteze kavuşturulması mücadelesindeki katkılarını talep edişimiz de sebepsiz değildir.

Şu aşamada; *Dergi* faaliyeti aracıyla Devrimci ve Komünist Kadro ve Kadro Adaylarına hitap edişimizin de bizce haklı nedenleri vardır.

Devrimciler, Komünistler TC devletinin “rahatlıkla” uygulaya geldiği faşist, faşizan baskı ve terörü altında işlevsel olmanın kavgasını vermektedir.

TC devleti avantalar-yağmalar cenneti konumuyla, emperyalist-kapitalist-NATO’cu seçimiyle, çete ve mafyatik ilişkiler ağıyla, sivil-asker bürokrasisi, parlamentosu, sağlı “sol”lu burjuva partileri, sendikaları ve tüm kurum ve kuruluşlarıyla A’dan Z’ye kadar bir çıkmaza girmiştir. Sistemin tüm kurumları çözülmüş ve çürümüştür. Çürümüş ve çözülmüş yapısal konumuyla sistem gerici reform dahi yapamamaktadır. Devrimcilerin görevi; sisteme gerici reform yaptırmamaktır. Tekelci, militarist, polis devletinin işçi sınıfı ve emekçi halklar üzerindeki baskı ve terörünü geri teptirip aşacak mekanizmalara ihtiyaç duyulmaktadır. “Ulusalci” ve liberal “solcu” akımların politika yaptığı Devrimci, Sosyalist, Komünist ve Bolşevik geçinen “cenahımızın” henüz politika üretmediği bir dönemeçten geçiyoruz.

Anılan-anılmayan etkinliklerimizle **Komünistlerin Birliği** konusunda dillendirdiklerimizi asla yeterli bulmuyoruz; konuyu ve sorunlarımızı daha da derinleştirip projelendirdiğimizi de iddia etmiyoruz. Dışımızdaki yoldaşlarımıza “program” da önermiyoruz. Program önerisinin ve bu yoldaki hazırlık çalışmalarının nasıl, nerede ve hangi süreçlerde gündeme geleceğini biliyoruz.

Hareketimizin bütünleşmesi için istişari toplantı, panel-söyleşi, forum, devrimci oturma, konferans, kurultay etkinliklerini hazırlık çalışmalarlarıyla harmanlayıp **II. Tüm Türkiye Komünistleri Kongresi (II. TTKK)** yöntemiyle partileşmesini düşünüyoruz.

Bu temel öngörümüzden geriye düşmemek şartıyla, “somut şartların somut tahlili” yöntemiyle Komünistlerin 10 maddelik temel ilkelerde anlaşarak sürece müdahale etmesini hayat ve mücadele öne çıkardığında ve bu türden bir adımın atılmasından da kimse geri duramayacaktır.

**II. TTKK** yöntemiyle Tarihî TKP adına yapılan çeşitli idealizasyon ve mistifikasyonlarla hesaplaşmak istiyoruz. Bu yolda yapıla gelen binbir spekülasyon ve tevatürün kökünü kurutmak istiyoruz.

Küçükburjuva “sol” akımların kendiliğinden, ikameci, bürokratik ve vahiy geleneği ile örgüt kurup parti çağırşımı yapmasını reddediyoruz.

Konuyu ve sorunlarımızı bilince çıkarmanın, bu amaçla işlevsel olmanın öyle kolay ve ucuz olmadığının da bilincindeyiz.

Bu yolda sosyal pratikte tutarlı-somut-amaçlı iş ve üretim faaliyetinden kopmanın, Doğa kadar sabırlı, çalışkan olmanın ne demek olduğunu biliyoruz. Kimlerle, kimlere karşı nasıl birlikte hareket edeceğimizi, burjuva ve küçükburjuva “sol” akımlara karşı nasıl bir basınç uygulayacağımızın yol ve yöntemlerini araştırıyoruz.

Amaç-Araç diyalektiği konusunda da çok gerilerdeyiz. Tarihsel ve sosyal olarak aşmaya çalıştığımız burjuvazinin elindeki araçlara denk araç ve gerece sahip olmayanların “devrim” iddiaları birer ham hayalden ibarettir.

Yaşadığımız coğrafyada Komünistleri vareden 10 Eylül 1920 Tarihî TKP geleneğimizdir.

“Gelenek” denildiğinde: K. Marx-F. Engels-V. İ. Lenin sürecini algılıyoruz. Duruşumuzu bu sürecin organik uzantısı olarak değerlendiriyoruz. “Gelenek” yerine “görenek”lerini algılayanlardan değiliz.

Tarihî TKP'nin **PARTİ** ve **Partileşme Sorunu** konusundaki devrimci cüretine bağlı ve saygılı olmanın ne demek olduğunu ideolojik süzgeçlerimizden geçirmiş olan *Dergi*’miz Çalışanları; 15/16 Haziran

geleneğinin devrimci direngenliği, coşkusu ve ruhuyla kendi yerli sentezimizi üreteceğinin bilincindedir.

Nihai amacı-hedefi bir ve aynı olan bütün Devrimcilerin, Komünistlerin ilke ve program temelinde buluşup bütünleşmesiyle kolektif aklı, kolektif bilinci ve kolektif eylemi örgütleyeceğine inanıyoruz. Bunun çok yönlü imkân ve fırsatlarının oluştuğunu görüyoruz.

Bu türden sevindirici olgulara değer verdiğimiz içindir ki *Dergi* ve *Kitap* üretimi faaliyetimizde dışımızdaki yoldaşların imzalarına da yer vermeyi doğru ve uygun buluyoruz.

Şu aşamada elimizdeki araçlara yenilerini de katmış bulunuyoruz. İŞÇİ CEPHESİ İşçi-Kitle Gazetesi aracılığıyla sosyalizmin asıl sahibi işçilerin üretiminden dağıtımına, finansmanından örgütlenmesine kadar tüm süreçlerde işlevsel olmaya aday bir gazete ile Sosyalist Gerçekçilik sanat akımının organı olmaya aday SANAT CEPHESİ-Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi gibi faaliyetimiz de kolektif çabalarla işbaşı yapmak üzeredir.

*Dergi* ve *Kitap* üretimindeki imza çokluğunu, nihai amacı-hedefi bir ve aynı olan bizim insanlarımızın ve hareketimizin bir zenginliği olarak görüyoruz.

Devrimci, Sosyalist, Komünist ve Bolşevik “cenahımızın” sınıflar mücadelesinin bu anlamlı günlerinde tutulacak **Ana Halka** konusunda “armudun sapı, üzümün çöpü” uvertürleriyle **Komünistlerin Birliği** so-runsalına ihanet etme “şans”ları ellerinden alınmıştır.

Günümüz başka bir gündür çünkü.

Sosyal ilişki ve diyaloglarımızın buluşup gelişmesiyle, kadroların emek güçlerini buluşturup bütünleştirmesiyle taraflara yeni nitelikler kazandırdığını görüyor ve biliyoruz. Hareketimizin bu türden aşılara büyük bir ihtiyacı olduğunu da kavırıyoruz.

Kadroların ilkesel emek güçlerini buluşturup bütünleştirmesinin bereketini birlikte devşireceğimizi 15/16 Haziran Direnişi deneyimimizden biliyoruz.

Hayat ve mücadelenin doğrulamadığı sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği dışındaki bilim ve akıldışı örgüt, program, teori pratik ve yol-yöntemlerden uzak duruşumuz da sebepsiz değildir. Hareketimizin güvencesini **Komünistlerin Birliği** yönteminde görüyoruz.

**Komünistlerin Birliği Bizatihi Komünistlerin Komünist Olması Demektir.** özdeyişimizi bıkip usanmadan tekrarlayışımız sebepsiz değildir.

Bu yüzden mevcut “sol parselasyon” mantığına bir yenisini eklemenin sosyalizme-devrime ihanet olacağını biliyoruz. Tutulacak **Ana**

**Halka'nın** ne demek olduğunu bilince çıkarıp yığınağı mümkün olan bir ve tek yere yapmayı uygun buluyoruz. Hayatın bize / hepimize öğrettiğini sandığımız görüş, deneyim, ders, sonuç ve tezlerimizi bu noktaya odaklaştırmayı doğru buluyoruz. Enerjimizi bu yolda teksif ediyoruz.

Bu türden kolektif yönelişimizin meyvelerini aldığımızı da söylemek durumundayız.

**Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi** yöntemini sıkça tekrarlayışımız da boşuna değildir.

Bu bilinçle; liberal, tasfiyeci, postmodern, "özgürlükçü sol", yeni-sol, "ulusalçı sol", reformist, sosyalreformist, şoven ve sosyalşoven "sol" akımları karşıya alıyoruz.

Devrimci ve Marksist olmak dururken kendilerinin Troçkici, Stalin-ci, Maocu, Enver Hocacı, Che Gueveracı, Chavezci, vb. nitelemelerle devrimci politika yaptığını zanneden ve de söze "dedi ki" diye başlayanlarla yollarımızı ayırıyoruz. Ayaklarımızı yaşadığımız topraklara sağlam basıp özümüze dönmek istiyoruz. Devrimci politikayı bu türden bir anlayışa indirgeyenlerle geçmişte de, günümüzde de hiçbir organik ilişkimiz olmamıştır, yarın da olmayacaktır.

Tarihimizden, sistemin baskı ve teröründen, yenilgi ve bozgunlardan çok yönlü derslerle sonuçlar çıkardığımızı iddia ediyorsak: Benzeri yöntemi "Kıvılcımlı, Deniz, Mahir, İbo dedi ki" diye başlayanlar için de doğru ve uygun buluyor ve bu türden idealizasyon ve mistifikasyonlar yerine "Sen ne diyorsun?" sorusuna cevap verilmesini daha doğru buluyoruz.

Tutarlı-amaçlı-somut bir iktidar projesi bulunan, açık ve gizlilik-yer altı alanlarındaki mücadeleyi koordineli götüren, siyasal-sosyal devrime inanan, bu yolda mücadele eden, burjuva ve küçükburjuva "sol" akımlara karşı çıkan, Modern Proletaryadan oksijen alan, O'nun damgasını taşıyan ve bu temelde politika yapmayı uygun bulan birey, grup, çevre ve örgütlerle farklı yerlerde durmanın günümüzde hiçbir inandırıcılığı kalmamıştır.

ABD ve AB emperyalizmine kölece angaje bir sistemden kurtuluşun yol ve yöntemleri bulunmaktadır. Devlet tekelci kapitalizminin "iç savaş" ve evrensel kriz ortamlarında faşist ve faşizan yöntemlere başvurduğu, yarın daha daha da çok baş vuracağı artık bir sır değildir. Bunun onlarca işaretini her sosyal olay ve olguda açıkça görüyoruz.

Hareketimizin birliği de sistemin geri adım atması ve aşılması da bize ve atılacak adımlara bağlıdır. **Komünistlerin Birliği** gerçekleştiğinde gündemin yarım saatte değişebileceği gün gibi açıktır.



Ulusal-Sınıfsallık dinamiklerini uyumlandıracak olan kendi yerli sentezimizi üretebilmenin ve böylece dünya devrimci pratiğine bulunduğumuz coğrafyadan anlamlı bir katkı getirileceğinin heyecanını yaşıyoruz.

Aynı zamanda sosyal çöküntü ve çürümenin getirdiği, yarın daha da getireceği kırım ve kıyımlardan da sakınmanın önemini vurguluyoruz.

Yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal diyalektik birliğin bu temelde yükseleceğine inanıyoruz. Uzun erimli, soluklu, kolektif ve çok yönlü çabalarla bunun yollarını döşemenin en büyük devrimci görev olduğunu da biliyoruz.

Devrimci ve Komünist kadroların yaratıcı diyaloga-ilişkiye girmesinin iklim ve altyapısını oluşturmanın ne demek olduğunu da kavriyoruz.

Şu aşamada düşünce ve davranış çizgileriyle farklı formasyonlarda durmayı uygun gören yoldaşlarımızla aynı amaçlı mücadelede ve özetlenen düşüncelerin uzantısında *Dergi* sayfalarımızı paylaşıyoruz. Kolektif araçların üretimine büyük değerler veriyoruz. Ortak etkinlikler düzenlemeyi, panel-söyleşilerde yan yana durmayı, deneyim aktarımında bulunmayı, birbirinden öğrenmeyi ve kitlelerle yüzleşip sorunlarımızın onların önünde tartışmayı, birlikte çözüm yöntemleri üretmeyi, yurtiçi ve dışında kitap fuarlarındaki stantlarımızı paylaşarak dayanışma içinde olmayı doğru ve uygun görüyoruz.

Sol “cenahımızın” ayrışıp bütünleşmesi **Komünistlerin Birliği** temelinde olacaktır. Olmalıdır. Bunun dışındaki “birlik” arayış ve anlayışları aşınmış ve de aşılmıştır.

İşçi sınıfı hareketi, sosyalist hareket, emekçi kadın hareketi, ilerici gençlik hareketi, Kızılbaş-Alevi hareketi, Kürt ulusal özgürlük hareketi, yoksul köylülük ve fukara Müslüman hareketi Devrimci ve Komünist Kadroların atacağı birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı örgütsel bir adım sayesinde sıçrama gösterecektir. Bu türden anlamlı ve ileri örgütsel adımın atılmasıyla emperyalizme bağımlı devlet tekelci kapitalizminin baskı, terör, inkâr, imha ve asimilasyona dayalı gündemini değiştirip dönüştürmeyi başarmış olacağız.

*Dergi* faaliyetimizle amaç-araç diyalektiğini gözetirken “somut şartların somut tahlili” yöntemiyle hareket edeceğimiz tabiidir.

Somut durum neleri öğretiyor?

• **Komünistlerin Birliği**’ni ideolojik süzgeçlerinden geçirmiş olan Kadrolarla ortak adımlar atmayı ve gecikmeden **İSP**’nin oluşturulması davasını gündemleştirmeyi,

• Hâkim gerici sınıfları ve sağlı “sol”lu politikalarını cepheden karşıya almayı,

- İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğini gerçekleştirmeyi,
- Burjuvazinin gündemine katkı sunup ona kalp ilacı olan “sol” akımları “politik açığa vurma” yöntemiyle teşhis, teşhir, tecrit görevimizi daha da somuta indirmeyi,
- Emperyalizme-kapitalizme karşı tutarlı bir çizgi izleyen güçlerle devrimci esnekliği gözeten taktiksel zenginliklerimizi ilkel ve şarta bağlı geçici ittifakları geliştirmeyi, Devrimci ve Komünist Kadrolarla daha sıkı birlik ve dayanışmayı,
- “Devrimci Oturum” düzenleme, sorunlarımızı dürüstçe masaya taşımayı, ilkel tartışma ve sonuçlarına katlanma pratiklerimizi geliştirmeyi,
- Yeni bir sosyalist siyasî kültür ve yeni nitelikler kazanarak, yeni bir potada, yeni halitalar yaratıp, yeni bir kalıba dökülmenin önemini gündemleştirmeyi,
- Gerici reform dahi yapamayan iktidarlar karşısında konuşlanmış “sol” muhalefetin aşılabileceği yeni ve hesaba katılmayı hak eden nitelikler kazanabilmesine yardımcı olmayı,
- Parti olmadığı halde parti imiş gibi hareket eden örgütlerin verdiği zararı aza indirmek için tutarlı-somut-amaçlı etkinlikler düzenlemeyi,
- Hayat ve mücadelenin doğrulamadığı örgüt ve programlarında ısrar edenleri uyarıp kazanmayı ve onların üzerinde yaptırım ya da baskı uygulayacak mekanizmaları daha da hareketlendirmeyi,
- Emperyalist-kapitalizmin gündemini kitlelere öğretecek çalışmalarını yoğunlaştırmayı,
- Küçükburjuva kariyerizmini karşıya almayı, aşırı teorizme ve entelektüalizme kaymış aydınları uyarıp pratik örgütçü çabaları daha da güçlendirmeyi,

Bilmem ki daha sıralayalım mı?...

# Sırrı Öztürk

## Politika Cephesi

-Polemik-

### ***Mahkeme Kapıları***

Tarih: 22 Mayıs 2009, Yer: İstanbul-Beşiktaş Ağır Ceza Mahkemesi'nin önü.

Turgay Ulu (T.U.)'nun 13 yıldır tutuklu olarak yargılandığı dava nedeniyle 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin karar duruşmasını izlemek üzere mahkeme kapılarının önünde beklemekteyiz.

T.U. 27 sanıklı TİKB davasına hukuk kuralları keyfî çiğnenerek eklenmiş bir tutuklu arkadaşımız. Hakkında yine mevcut hukukun öngördüğü hiçbir maddî kanıt yok. İkrar yok. Tanık yok. Yüzleştirme yok. Polis ve jandarmanın keşifleriyle delillendirilmiş-saptanmış hiçbir belge yok. Ama her nasılsa TİKB sanığı ve de 13 yıldır bu türden bir tutukluluk sürüyor / sürdürülüyor.

T.U.'nun hukukî durumunu inceleyen hâkim ve savcılar da değişmiş. Savcı Mete Göktürk'ün tahliye ve beraat talebi reddedilmiş. Yargıtay'ın bozma kararı mahkemece dikkate alınmamış. Yurt içinden ve dışından da pek çok ses yükseltilmiş, fakat bu seslere kimse kulak vermemiş. Bu hukuk skandalının üzerine gidilebildiği ölçülerde gidilmiş, fakat girişimler hiçbir işe yaramamış.

T.U. hakkında birileri tarafından “çentik” çekilmiş bir kere. İlle de “emanette” tutulacak. Çünkü kendisi Devrimci ve Marksist'tir. İşkence-de, poliste konuşmama hakkını kullanmış ve sistemin uygulamalarına karşı direnmiştir. Devrimci bir aile kolektifinden gelmektedir. “Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan” demiştir. İçeride geçen zamanını iyi ve yerinde değerlendirmektedir. İdeolojik ve politik sağlığı ile ruh ve beden sağlığını korumasını bilmiştir. İçerideki ve dışarıdaki hapishanenin duvarlarını yıkmıştır. Maddî ve moral açılardan kendini yenilemeyi-yeniden üretmeyi ve de hayat ve mücadeleden soyutlanmamayı da başarmıştır.

Hapislik hayatı bilinci, bir gündemi ve bir davası olan tutukluyu dört duvar ve demir kapılarla üretim faaliyetinden, davasından asla koparamaz.

T.U. da dışarıdaki devrimci harekete tutunarak, ondan kopmıyarak, üretim ve yeniden üretim faaliyetinin hangi manaya geldiğini kavrayarak sıralamaya çalıştığımız nedenlerle ayakta kalabilmeyi başarmış tutuklu ve mahkûmlarımızdan biridir.

T.U. türünden niteliklere sahip tüm tutuklu ve hükümlü insanlarımızıza “bizim insanımız” diyerek ayırım gözetmeden sahiplenen *Kolektifimiz* onları, sorunlarını ve çabalarını çok iyi anlamaktadır. Benzeri işlem ve mekânlardan bizler de geçtik. Niye böyle düşünüyoruz? Çünkü “Cezaevleri sınıflar mücadelesinin bir parçası ve de bileşenidir.” Buna inandığımız için cezaevlerindeki insanlarımızın nabzını tutmaya çalışıyoruz. İçerideki ve dışarıdaki hapisanelerin duvarlarını yıkmak istiyoruz.

Evet mahkemelerin kapısındaız. Verilecek karar hakkında hiç de iyimser bir yorumda bulunamıyoruz. T.U. ve diğer tutukluların aileleri ve avukatları da mahkemelerin uygulamaları karşısında iyimser bir yorum yapamıyorlar. Fakat yine de iyimser olmaya özen gösterenler de var. Gözü yaşlı mahkûm anaları, babalar, eşler, bacı ve kardeşler arasında tahliye ve beraat bekleyen kimseler de var.

Mahkeme kapılarında yeri gelmişken bu kapıları bilinç ve özverileriyle aşındıran insanlarımızdan da söz etmek durumundayız. Seçimini doğru yapmış tutuklu ve mahkûm aileleri de sektirmeden yakınlarının duruşmalarını özenle izliyorlar. Turgay Ulu'nun ağabeyi Tuncay Ulu 13 yıldır tüm duruşmaları izlemektedir. Hayat arkadaşı Derya da eşi az bulunur özveri ve kararlılıkla Turgay Ulu'yu her hafta ziyarete gidiyor. Gözü yaşlı ana-babalar çocuklarının durumunu çok merak ediyor. Hapishanelerden ne zaman çıkacaklarını meraklı bakışlarla etrafındakilere sorup duruyor...Onlardan umutlu bir yorum yapmalarını bekliyor...

Duruşma saat 10.00'da. Fakat cezaevinden mahkûmları getiren araçlar henüz ortalıkta görünmüyor. Duruşmalar bu araçların gelişlerine göre ayarlanıyor.

Mahkemenin önü ana-baba günü. Tutuklu yakınları da birbirini tanıyor. Mahkeme kapıları onları da dışarıda benzeri bir “sosyal-kader” arkadaşlığında birleştirmiş. Tutuklu yakınları tümüyle devrimci aile yakınlarından oluşmuyor. Anılan mahkemeler, adli suçlara da bakıyor. Hatta bu suçlara bakan mahkemelerin yükü daha yoğun. İzleyenler de daha kalabalık. Mafyatik ilişkiler, çeteler, esrar, eroin vb. suçlarla suçlananlar, devrimcileri yargılayan mahkemelerde yargılanıyor. Adli suçluların avukatları, izleyicileri, aile yakınları bizim “cenah”takilerin tam zıddı. Hepsisi iyi giyimli ve bakımlı görünümde. Davranışları da bizimkilerden

hemen ayrılıyor. Selam verişleri, sohbetleri her şeyleriyle farklı kesimlerden gelen bu insanlar mahkeme kapılarında bir aradalar. Kara gerici, ırkçı ve şoven çizgileriyle hemen seçiliyorlar. Onlar bizimkileri, bizimkiler de onları keşfetmede gecikmiyorlar. Siyasî tutsakların aile yakınları ezilen ve sömürülen emekçi halklarımızın insanları. Çoğunlukla Kürt ve Kızılbaş insanlarımızın yörelerinden kopup gelmişler bu kentlere. Kaygıları, umutları, düşünce-davranışları ile seçiliyorlar. Diğerleri avuntalar ve yağmalar düzeninden pay almışların rahatlığı içindeler. Hepsi de selamlaşırken kafa kafaya tokuşuyor. Bu kafa kafaya tokuşarak yapılan selamlaşmalar polis ve jandarmalarda da çok yaygın. Mahkeme önünde görevlilerin arasında bizimkilere şöyle “demokratça” bakan ne bir çift göz ne de davranış var. İnsan merak ediyor. Bizimkileri yargılayan savcı ve yargıçlar nasıl insanlar diye. Ne yiyor ne içiyorlar? Aile yaşantıları nasıldır? Edebiyat, sanat, estetik ve politika denildiğinde bundan ne anlıyorlar? Kitap okuyorlar mı? İnsanın ve insanlığın sosyal / evrensel kurtuluşu için herhangi bir kaygıları var mı?

Elbette öncelikle seçilmiş kimseler. Sistemin ideolojik, politik ve örgütsel konumuna uygun kimseler. Bizimkilerin karşısındaki yerlerini almışlar. Sistemle bir çelişkileri yok.

T.U. ve yargılanan arkadaşlarını getiren araç saat 13.00 sularında ancak gelebildi. Aile ve yakınları onları araçlardan kelepçeli inerken görmek üzere koşuşturdular. Karşılıklı selamlaşmalar tarafları sevindiriyor.

Duruşma öğleden sonra başlayacak. Bu arada deniz kenarındaki banklarda oturup bekliyoruz. Banklarda kızılı oğlanlı öğrenci grupları var. Belli ki eşleşmiş, randevulaşmış ve okullarından kaçıp gelmişler. Giyiniş kuşanışları kapitalist modacıların yönlendirmesine uyumlu. Yeme içme kültürleri de kapitalist tüketim modasına uyumlu: Teneke kutu da kola, kızarmış patates, hamburger. Öğrenci kız ve oğlanlar vücutlarını teşhir etmede çok usta. Davranışlarıyla ABD-AB ve yerli dizilerdeki gibi hareket ediyorlar. Sosyal hiçbir kaygıları yok gibi. Cinsellik, erotizm kültürü o kadar yaygın ki, bir türlü daha yukarısına çıkamamışlar.

Mahkeme kapısının hemen yanı başında bir de özel üniversite var. Bahçeşehir Üniversitesi. Burada da kızılı oğlanlı öğrenciler benzeri durumda. Öyle bir öğrenci kuşak geliyor ki... Anlatması bu satırlara sığdırılmaz. Oğlanlar, kızlar sanki klonlanmış. Oğlanlarda saç, sakal, küpe, bileklerde ipten fetişler, bilezikler, yüzükler, takılar. Kızlar hepten çizgiden çıkmış. Oğlanların omuzlarına sıcıyorlar. Hiç birinde doğal bir davranış göremiyorsun. Öğrencilerin hepsi lüks araba ve motosikletleriyle üniversiteye geliyor.

1950'lerde, DP'nin Bayar-Menderes ikilisinin "Türkiye'yi küçük Amerika yapacağız..." dedikleri özlemi gerçekleşmiş durumda.

İnsan ister istemez Deniz, Mahir, İbo'ların dönemindeki devrimci genç öğrencilerle günümüzde iyice yabancılaştırılmış postmodern öğrenci gençlik tiplerini kıyaslamaya giriyor. Kapitalist-emperyalizmin bu alanda da ne kadar bir yol aldığını görüyor ve üzülüyoruz.

Bizimkiler içerideki-dışarıdaki hapishanelerde "kahramanlık destanları" yazarken devlet tekelci kapitalizmi her alanda kurumsallaştı ve kökleşti. Millî şef-Ebedî şef sultanı, ardından Bayar-Menderes, ardından Demirel-İnönü, ardından Özal-Yılmaz, peşisıra Çiller, Erbakan, Ecevit, Bahçeli, Yılmaz günümüzde de Gül-Erdoğan vs. burjuva partileri uluslarötesi tekelci sermayenin "yüksek" çıkarlarını gözetmekle görevlendirildi.

Yıkılması için mücadele ettiğimiz kapitalist anarşi şimdi çok daha önemli silahlara sahip. Fakat kapitalist sistem yıkılmaya daha aday. Çürüyor ve çözülüyor. Kendisini tarih ve insanlık önünde aşacak güçlerin yetkinleşmesini bekliyor. Sol "cenahımız" yeni nitelikler kazanarak henüz politika üretmiyor. Devrimci ve Marksist çizgilerimizle tam da politika yapılacak bir süreçten geçiyoruz. Sol "cenahımızın" vukuatına bakıkça hayıflanmadan edemiyoruz.

Saat 14.00 sularında ancak mahkeme salonuna alınıyoruz. Mahkeme salonu klimalı ve rahat. Mahkeme koridoru ise cehennem sıcaklığında. Dayan dayanabilirsen. Tutuklular yakınlarıyla selamlaşıyor. Bizler de T.U. ve arkadaşlarıyla selamlaştık. Davanın üç sanığı var, diğerleri tahliye edilmiş. Tutuklular son sözlerini söyledi, savunmalarını özetlediler. Avukatlar hukukî gerekçelerle iddiaları çürüttüler.

Tutuklu Tamer Tuncer duruşmalara getirilip götürülürken uygulanan cezaevlerindeki aramaları protesto ettiği için duruşmalara ayakta balarını giymeden çoraplarıyla yalın ayak gelip gidiyor. Tamer; "ben son sözümü eylemimle zaten söylemiş bulunuyorum" dedi.

Diğer tutuklu Nuri Akalın da iddiaları çürüten bir savunma yaptı.

T.U.da onlarca kez duruşmalarda dile getirdiği görüşlerini tekrarladı. Neden bu dava ile yargılandığını anlattı. Özetle; "bu davada hiçbir hukukî, kanunî gerekçeye dayanmadan 13 yıldır tutuklu olarak tutuluyor ve Devrimci ve Marksist olduğum için yargılanıyorum. Hukuk varsa, hukukun uygulanmasını istiyorum" dedi.

Duruşmaya ara verildi. Sanık ve yakınları dışarı çıkartıldı. İki saat sonra yazılı karar avukatlara kapıdan iletildi.

27 TİKB sanığı; biri ağırlaştırılmış, diğerleri müebbet ağır hapis cezasına çarptırılmış ve 13 yıldır devam eden dava sonuçlandırılmıştı. Mahkemeler artık kararlarını sanık ve yakınlarının yüzüne karşı duruşma salonunda okumuyor, tebliğ ederek muhtemel eylemlere karşı önlem alıyordu!.

Bu dava ile ilgili basında hiçbir haber yayınlanmadı.

T.U.'nun kardeşi Tuncay Ulu, Sırrı Öztürk ve avukatının katılımıyla bir basın toplantısı düzenlemeye yeltendik. Buna da bazı engeller çıkarıldı.

“Hukuk yoluyla mücadele” devam edecekti. Karar temyiz edilecekti. Edildi. Temyiz mahkemesi de en yakın iki senede davaya bakabilecek. Böylece T.U. 15 yıl içerisindeki hapisshanede tutulacak.

## ***Hangi “Açılım?” Değişim mi Dönüşüm mü?***

AKP iktidarı içine girdiği açmazları gerici reform yapmaya yeltenecek aşmayı amaçlıyor. Kölece angaje olduğu ABD-AB'nin bölgedeki “yüksek” çıkarları uzantısında bir politika izliyor. Dış dinamiklerin, hegemonların projelerini uyguluyor. Buna mahkûm. Diğer yandan iç dinamiklerin çelişki-çatışki-çıkışlarını ve de taleplerini pragmatist yöntemlerle uzlaştıracığını hesaplayarak idare-i maslahatçılık yapıyor.

TC'nin “misak-ı millî” sınırlarını İngiliz emperyalizmi çizdi. Böylece günümüzde tartışılan sorunların temeli de atıldı. 1920'lerden bu yana İngiliz ve Fransız emperyalizminin Yakın Doğu'daki emekçi halkları -Kürtleri- bölmedeki rolü incelenmeden, “Kürt Sorunu”nu doğrudan inkâr-imha-asimilasyon politikaları dürüstçe konuşulmadan günümüzdeki “sonuç”lar üzerine sahte “çözüm” uvertürleri yapılmaktadır. TC devleti inkâr-imha-asimilasyon yöntemleriyle önce Komünistleri katletti. Başta Kürtler üzere yaşadığımız coğrafyanın kadim emekçi halklarını Türkleştirmeye yöneldi. İşçi sınıfı ve emekçi halkların talepleri faşist-faşizan yöntemlerle bastırılmak istendi. Devlet eliyle burjuva yetiştirildi. Finans kapitalin oluşması geç oldu, fakat güç olmadı. Günümüzün burjuvazisi uluslarötesi teknelci sermayenin yer yer yerli bir ortağı, işbirlikçisi, taşeronu olmayı başardı. TC devletinin izleyeceği politikalar hegemonlarca dikte edildi. İktidarların uygulayacağı projelerin yüzde doksan beşi ABD ve AB'nin projeleridir. İktidarlara ancak yüzde beş oranında “oynama” şansı tanındı.

AKP, diğer TC iktidarları gibi “küçük emperyalist” niyetlerle uluslarötesi teknelci sermayenin dediğini yapmakla mükelleftir.

AKP'nin "açılım" diye söze başlaması sebepsiz değildir. ABD ve AB emperyalizmi Sovyet deneyiminin çözülmesiyle Yakın Doğu'da, Balkanlar'da, Kafkasya'da, Uzak Doğu'da tahkimatını yapmaktadır. Irak ve Afganistan'a "demokrasi ve özgürlük" getirme yalanlarıyla çıkarlarını pekiştirirken, Bölgenin öteki emekçi halkları gibi "Kürt Sorunu" ile "Kürdistan Sorunu"na emperyalistlerin çıkarlarına ters düşmeyen projeler üretiyor. ABD emperyalizminin "yeni yüzü" Obama figürü tüm dünyada olduğu gibi burada da "demokrasi-özgürlük"lerin timsali imiş gibi halklara empoze ediliyor. Liberal "sol"lar ABD-AB emperyalizminin sömürücü-sömürgeci niyetlerini gizleyerek hegemonların çizmelerini cilalıyor. Neler gevelemiyorlar ki: "Emperyalizm artık yok. Kapitalizm de değişti. İşçi sınıfının kaybedeceği pek çok şey var. İşçi sınıfı diye bir şey de yok. Bilgi çağı-bilim çağı-kompüterler çağı başladı... vs., vs."

ABD+AB+AKP'nin "açılım" yutturmacasına bilerek / bilmeyerek (fark etmiyor) umut bağlayan büyük bir topluluk var.

Gerici reform dahi yapamayan AKP'nin "açılımı"nyı yücelten liberal "sol" aydınlar (daha doğrusu üniversite okumuş yarım-aydınlar) AKP-AB hakkında olmadık yorumlar yapıyor.

"Ulusal sol" ile liberal "sol" birlikte politika yapıyor. Sol "cenahımız" ise sınıflar mücadelesinin giderek keskinleştiği böyle bir zamanda he-saba dahi katılmayan bir konumdan bir türlü çıkıp politika üretmiyor.

AKP'nin Kürt, Alevi, Ermeni, vs. "açılım" demagojilerini ters yüz ettirecek, AKP'nin pragmatik yöntemlerine kölece angaje liberal "sol"ların yarattığı tahribatı giderecek, kitlelerin taleplerini gündemleştirip sınıfsal bir ders verecek **Kurum** ve **Araç**lardan büyük ölçekte yoksunuz.

Emekçi halk düşmanı politikalarını açığa vurup aşacak bir **PARTİ** olmadığı için kara gerici-ırkçı AKP, âdeta "köpeksiz köyde değneksiz dolaşmaktadır."

Bu türden bir **PARTİ** güvencesinin olmadığı ortamlarda Kürt, Alevi, Ermeni, vb. sorunların hiç birine çözüm yöntemi üretilemeyecektir. İşçi sınıfı ve emekçi halkların haklı talepleri karşılanmayacaktır. Sistemi "ile-rici reform" yapmaya zorlayan bir irade oluşmadığı süreçlerde, Türk+Kürt burjuvazisini rahatsız etmeyen PKK ile DTP'nin projeleri kit-leri oyalamaktan öteye geçemeyecektir.

Sözün özü; sistemin sağlı "sol"lu partilerine tarihsel ve sınıfsal ders vermeye aday bir **PARTİ** güvencesine kavuşuncaya kadar "açılım" diye kitleleri umutlandıran ham hayaller trajik sonuçlara açılım yapacaktır.



El+kibrit kutusu+makara+ip+top örneğinde olduğu gibi, kedi yalnızca topla ilgilidir. Top ile oynamayı sever. Topu hareketlendiren eli ve mekanizmaları görmez.

Sol “cenahımızın” görevi; baştan kara ve kedi misali “açılım” topuyla oynamaya kalkmak değil, emperyalizmin-kapitalizmin gündemini ve de oyunlarını görüp politika üretmesidir. Oynanan oyunları açığa vurmaktır.

Sistemin kiralık sözcüleri ile kalemlerinin sıkça telaffuz ettiği “değişim-dönüşüm” zokası da açığa vurulacaktır. “Herkesin maksadı bir fakat rivayet muhtelif” bu Osmanlı özdeyişi Sol “cenahımızın” duruşu için söylenmemiştir elbette.

“Cenahımızın” ne maksadı bir ne de rivayeti muhtelif. Konuyu Sol’un ideolojik, politik ve örgütsel duruşuna ve “vukuatına” indirgemeyelim. Bu yazının amacı; “Değişim ve Dönüşüm” kelimelerine özel bir vurgu yaparak dil üstünde kaydırmaca yapan burjuva ve küçükburjuva “sol” akımların dil, terim, kavram ve literatür konusundaki “vukuatını” da bilimsel yöntemle incelemek ve açığa vurmaktır olmalıdır.

Bugünkü konuşma aracımız Türkçe dili (lisani) geliştirilip güçlendirilmemiştir. Bu bir yana “öztürkçecilik” ile “dilde devrim” gibi hiçbir bilimsellığı ve inandırıcılığı olmayan yöntemlerle konuşma-anlaşma aracı daha da anlamsızlaştırılmıştır. Diller konusunda etimolojik çalışmalar yapan konunun uzmanları elbette ve doğal olarak bizlerden daha önemli ve doyurucu tezleriyle insanımızı aydınlatma görevini yerine getirmektedir.

Sol “cenahımız” dil, terim, kavram ve literatür konusundaki çok yönlü tahrifat ve sulandırma girişimleri karşısında kolektif bir tavır geliştirmek durumundadır. Özellikle Sol-içi tartışmalarda sağlıklı “sol”lu burjuva politikalarının bu konudaki girişimlerini şiddetle karşıya almak durumundayız. Devrimci-Sosyalist-Komünist iddialı ya da geçinen “cenahımızda” da sosyalist literatürümüzün, terminolojimizin bilimsel yöntemle yerli yerine oturtulması zorunludur.

“Cenahımızda” dil, terim, kavram vb.’lerine öznel yorumlarla farklı anlamlar verildiğinde ne diyalog, ne tartışma, ne de anlaşma mümkün olur. Peki ne olur? Yapılageldiği gibi kör dövüşü olur yalnızca.

Pratik örneklerini verelim:

1. *Zaman* gazetesinden Şahin Alpay, *Yeni Şafak*’dan Ali Bayramoğlu, *Star*’dan Mehmet Altan, *Radikal*’den İsmet Berkan, Cengiz

Çandar, Oral Çalışlar, Murat Yetkin, Haluk Şahin, Türker Alkan ve tüm yazarları, *Taraf*dan Ahmet Altan, Murat Belge, Yasemin Çongar, Nabi Yağcı ve öteki yazarlar “değişim” diyor da başka bir şey demiyor.

2. Kürt ulusal hareketinin sorunlarını gündeme taşıyan, *Günlük* gazetesi de “değişim” diyor.

3. Liberal, tasfiyeci, yeni-sol, reformist ve postmodern “sol” yayın organlarından *Birikim*, *Bir Gün*, *Evensel* vb. dergi ve gazetelerin ortak teması da “değişime” endekslidir.

4. Devrimci, demokrat, radikal Sol “cenahımız”dan bazıları “devrimci değişim-dönüşüm” diye bir literatür kullanıyor, fakat ağırlıklı olarak burjuva iktidarlarının, kapitalist-emperyalizmin “devrim” yoluyla yıkılıp aşılacağını lafzen gündeme getiriyor. Bazıları da “Tek Yol Devrim” sloganında ısrarlı olduğunu dillendiriyor. Somut şartların somut tahlilinden hareketle; çok yol, çok yöntem diyemiyor.

5. Bu arada: “İşçi”, “Komünist” isim ve sıfatlarını keyfe keder kullanmayı alışkanlık haline getiren bürokratik, ikameci ve kendiliğinden örgüt kurup parti çağrışımı yapanları da ihmal etmemelidir.

1. Öbekte anılanlar yani “Değişimciler” genellikle “solcu-sosyalist” geçiniyor. ABD-AB emperyalizmine karşı tutarlı bir karşı duruşları yok. Devlet tekelci kapitalizminin çıkarlarının koruyucusu militarizme karşı da tutarlı bir karşı koyuşları söz konusu değil. Finans kapitalin has partisi AKP ile TSK'nin uzlaşır çatışmaları yörüngesinde herkesi “taraf” olmaya çağıran bir politika izliyorlar. Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar bu türden bir saflaşmanın yanında değil, işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal / enternasyonal kurtuluşu mücadelesinde taraftır. Bu türden taraflı kimlikleriyle de uzlaşır çatışkılarının arasına kama sokup politikayı sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halklar gerçekliği üzerine temellendirmek istiyorlar. Tam da politika yapılacak bir dönemde devrimci hareketimizin derlenip toparlanmasını ve yığınağı mümkün olan bir ve tek yere yapmanın önemini bilince taşımak istiyorlar. Elbette yalnızca istemiyor, anılan-anılmayan somut-tutarlı-amaçlı işler de yapıyorlar. Zaten “Değişim” iksiri ile başları dönenlerin tamamı kendilerine uygun görülüp açılan kanallarda “sol” tandanslı akımlardan gelmektedir. Bu yazarların tamamının kapitalist-emperyalizme-militarizme-faşizm tehlikesine karşı tutarlı bir tavırları yoktur. Olmamıştır. Mevcut siyasî iktidarların üretim-mülkiyet-paylaşım ilişkilerine karışmadan ya da dokunmadan ülkeye “demokrasi” geleceğine inanmaktadırlar. “Barış-demokrasi-halkların kardeşliği” biricik sloganlarıdır. Proletaryanın Devrimci-Dönüştürücü

gücüne, Bilimsel Sosyalizm-Komünizme, Siyasal-Sosyal Devrime, inanmamaktadırlar. Marksizm dışı akımlardan “sosyaldemokrat” bile olamamışlardır. Olmayan, yarın da olmayacak olan “burjuva demokrasisine”, AB’ye angajedirler. Bazıları gerici reform dahi yapamayan, kara gerici-ırkçı-şoven ve yeri geldiğinde devlet tekelci kapitalizminin faşist-faşızan niyet ve taleplerini yerine getirmeye amade AKP’nin çizmelerini cilalamaktadır. Anılan bu türden imzalar; işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal / enternasyonal kurtuluşu yolunda engelleyici bir rol oynamakta, insanlarımızın bilincini bulandırmaktadır.

Kalemimizi kirletme pahasına kimilerinin ismini andığımız zevatın gençliklerinden bu yana geçirdiği “evrim” tüm örnekleriyle biliniyor. Belgelidir. Hele bu isimler arasında bir zamanlar Harici Büro “TKP” ve sonradan TBKP örgütlerinde rol ve sorumluluk alan Nabi Yağcı vb.lerinin Marksizm adına(!) devirdiği çamlar herkese öğretici bir ders olmalıdır. SSCB’ye ve sosyalist ülkelere sığınan ve mekândan-zamandan-proletaryadan kopuk siyasî mülteciliğin sonu dönüp dolaşıp AB+AKP’ye endekli “değişim”lere inkılap etmiştir. Kırk bir kere maşallah! Lenin; Bilimsel Sosyalizm-Komünizm dışı grup, örgüt ve hiziplerin yeniden diriltilmesi özlemindekilere “ölmüş ata kamçı vurulmaz” diyerek anlamlı bir ders vermiştir. Harici Büro “TKP” ile TKBP serüvenleri hiçbir olumlu iz ve kalıcı bir kurum bırakmadan sönmülmüş naylon komünistlere ise hiçbir ders veremediğimiz ortaya çıkıyor.

Ne hazin **İSP** olmadan, onun kurmaylığında bir iktidar projesine dayanmadan, bu güvencelerle taktik ve strateji belirlemeye kalkanlar türemiştir. “Değişim” kulvarına eklenilen Nabi Yağcı’da AB+AKP’den yeni açılımlar ve “değişim” bekleniyor! Akıllarınca strateji ve taktikler öne sürülüyor! Reformist, tasfiyeci, liberal, postmodern “sol”larla birlikte toplumun demokratikleşeceği yalanı beyinlere zerk ediliyor! Yuh olsun hepinize!.. Hani sizler Tarihî TKP’mizin devrimci geleneklerimizi, isim ve sıfatlarını asla hak etmeden almış ve kullanmıştınız! SSCB’nin saygınlığını sömürmüş ve SBKP’nin PARTİ Okullarında öğrenim görmüştünüz? Devrimci ve Marksist öğretiyi, diyalektik tarihsel materyalizmi sizlere böyle mi öğrettiler? demekten kendimizi alamıyoruz. Günümüzün şartlarında ‘somut şartların somut tahlili’ ile ‘Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimini’ elbette böylelerinden beklemiyoruz. Çünkü birikimleri buna uygun değil.

2. Öbekte anılan *Günlük* gazetesi, Kürt ulusal hareketinin açık faaliyet alanlarını kullanmaya çalışan *Yeni Ülke-Gündem* vb. gazeteleri

sürecinin uzantısı bir konumdadır. Gazetecilik konusunda büyük bedeller ödeyen, burjuvazi tarafından sık sık kapatılan, dağıtımı yapılmayan, “hini hacette” sistemin gazabına gelerek kundaklanan bu organ PKK ile DTP’nin günümüzdeki siyasî argümanlarını, talep ve ihtiyaçlarını “meşrebince” gündeme taşımaktadır. Gazetenin sorumlu kadrosu izlenecek politikada uzlaşmış, ideolojik, politik ve örgütsel konuları çok tartışmalı Kürt+Türk küçükburjuva “sol” kadrolarından oluşmuştur. Kürt ulusal hareketi de “barış-demokrasi-halkların kardeşliği” sloganı yörüngesinde bir politika izlemektedir. Kapitalist-emperyalizme karşı, işçi sınıfı ve emekçi halkların ulusal / sosyal / evrensel kurtuluşu yolunda tutarlı bir politikası yoktur. *Günlük*, AB’ye ve daha çok dış dinamiğe prim vermekte AKP’yi AB kriterlerine ikna etmeye çalışmaktadır. DTP’nin tabanındaki yoksul köylülük ve emekçiler yer yer direniş gelenekleriyle öne çıkmaktadır. Gericî AKP iktidarı Kürt ulusal hareketinin “ateş kes” ve “barış” projelerine ve bu yoldaki tüm esnemelerine hiçbir taviz vermemiş, PKK ile DTP’yi muhatap dahi almamıştır. Sistemin “Millî Mesele” ile “Milliyetler Meselesi” konusunda Kürtlerin talep ve ihtiyaçlarının karşılanmasına AKP’yi zorlayacak, inkâr-imha-asimilasyon politikalarını geri teptirip aşacak olan biricik güç: ***İşçi Sınıfı Partisi- Komünist Partisi-Proletaryanın Devrimci Partisi***dir. Bu türden bir ***PARTİ*** siyaset sahnesindeki yerini alıyorsa “Hakikî Barış-Demokrasi-Özgürlük-Eşitlik-Halkların Kardeşliği” sloganının arkası (bu şarta bağlı olarak) doldurulmuş olur.

*Günlük* gazetesinin “değişim” özlemi ve talepleri yerini bulmamacaktır. Hele ideolojik, politik ve örgütsel “vukuatı” sosyal pratikte binlerce kez reddedilip açığa çıkmış “solcu”ların “Çatı Partisi” yönelişleri de “değişim” rüzgârlarına hiçbir katkı getirmeyecektir. “Çatı-seçim-blok vs.” arayışları sosyal muhalefet dinamiklerinin hiçbirine katkı getirmeyeceği gibi yanı sıra Kürt ulusal hareketine en büyük katkıyı getirecek olan ***İşçi Sınıfı Partisi (İSP)***’nin oluşturulması davasına da darbe vurma girişimi olarak nitelenecek ve anılacaktır. Projesi, ilkesi, mühendisi, mimarı, ustası, işçisi, temeli, duvarları olmayan bir “çatı” kelin yarasına merhem olacak mıdır? Her sosyal altüst oluşta yenilen, bozgunlara uğrayan her boydan küçükburjuva örgütler / akımlar ve onların kronik / kariyerist “solcu” önderleri DTP’nin tabanını oluşturduğu bir “çatı”nın altında yine eskiden bildiklerini okumaya niyetlidir. Özeleştirî yaparak yeni nitelikler kazanmak dururken “çatı-seçim-geçim partisi” yönelişleriyle iflaslarını maskeleyemekteler. Böyleleri bu kez; anarşizan, geçimsiz, huysuz, disiplinsiz, ilke-kural-yöntem-program-tüzük tanımayan, iş yapmayan,

yalnızca laf üreten, “tartışma” dışında bir hüneri olmayan, Kürt ulusal hareketine oportünistçe tutunan, aşırı teorizme, entelektüalizme kayan huylarıyla zarar vereceklerdir. Fakat hayatı ve mücadeleyi kucaklamaya aday Devrimci ve Marksist bir **İSP**’nin oluşturulması mücadelesini, **Komünistlerin Birliği** davasını asla perdeleyemeyeceklerdir.

Yazıya bir not düşelim: Kürdistan’daki insanlarımız ne hazin ve ne yazık *Taraf* gazetesi okumakta, “ideolojik gıdalarını” bu servis gazetesinden almakta ve *Günlük*’ü okumamaktadır...Bugün burjuvazi bu gazeteye de tahammül edememiş, kapatmıştır.

### **“Hangi ‘Hukuk’?” ve Hukuk Yoluyla Mücadele!...**

‘Hangi ‘Hukuk’?’ isimli kitabımızı *Kolektifimiz Sorun Broşür Dizisi*’nin 7. kitabı olarak 1998 yılında yayımlamıştık.

Dönemin şartlarında da hâkim gerici sınıfların bugünküne benzer hak ve hukuk ihlâlleri ayyuka çıkmıştı. Kitabımızı şu ithaf yazısıyla sunmuştuk:

*“İsmail Beşikçi’nin şahsında Karanlığa Işık Yakan Aydınlanan-Aydınlatan ‘Fikir Gerillalarına’... Anılan-Anılmayan Devrimci ve Marksist Kadrolarımızın Onurlu Anısına...”*

Anılan kitabımızda *Kolektifimizin* oluşturulduğu 7 Kasım 1975’ten Kasım 1998 yılına kadar geçen süreçte, üretiminde rol ve sorumluluk aldığımız kitap, gazete ve dergilerimiz hakkında açılan davalarla ilgili görüşlerimizi kaleme almış ve sistemin *Kolektifimize* karşı uygulaya geldiği bilinçli düşmanlıkları tüm örnekleriyle belgelemiştik.

#### **Kitabımıza neden “Hangi ‘Hukuk’?” başlığını koymayı seçmiştik?**

Çünkü TC Devletinde kapitalist batı devletlerinde olduğu gibi hâkim gerici sınıfların sömürsünü gizleyen bir “hukuk” ve onun kurumları vardı. “Evrensel hukuk” dedikleri biçimsel burjuva hukuku da gezege-nimize hiç uğramamıştı. Burjuvazi sınıfsal ve ideolojik çıkarlarını ve kendi hukukunu korumak için Anayasa (Babayasa), yasa ve benzeri kurumları işbaşı yaptırarak başımıza belâ etmişti. “Hukuk” hazretleri biçimsel bir kurum olarak kitleler üzerindeki burjuva baskısını sürdüren bir araç idi.

Hakikî hukuk ve adalet anlayışı; ancak sınıfsız, sömürsüz, sınırsız, özgür ve eşit bir toplumda mümkündür. Bunun bilincinde olduğumuz

için hak-hukuk ihlallerini bağımsız sınıf açısı ve penceresinden izleyip değerlendiriyoruz.

Liberal “sol”cuların timsah gözyaşlarıyla aradığı hukuk; üretim, mülkiyet ve paylaşım ilişkilerini dönüştürmeden ifade edilen bir uydurmadır. Burjuva diktatörlüğünün çeşitli versiyonlarında ne hukuk, ne mantık ve ne de vicdan dedikleri şeyler aranır. İnsanın, insanlığın kabaca çiğnen- diği ortamlarda birileri gibi “hukuk” aramadığımızı; fakat “hukuk yoluyla mücadelenin” de kaçınılmaz bir görev olduğunu bilenlerdeniz.

Sol “cenahımız” üzerinde “Demokles’in kılıcı” gibi duran ve tehdit oluşturan tüm burjuva hukuk kural ve metinleri sevmesek de, onlara şiddetle karşı çıksak da bir gerçeklik olarak önümüzde barikat gibi du- ruyor.

Tarihsel ve sosyal haklılıklarımızla bu barikatın önünde âdeta “meydan savaşı” veriyoruz.

İşçi sınıfı hareketi açısından örnekleyecek isek; bazen bu barikatta önemli gedikler açtığımız da oluyordu. 1963-Kavel Grevi, 31 Aralık 1963 Saraçhane Mitingi, 1970-15/16 Haziran Direnişi, 1998 Bahar Ey- lemleri, vb. etkinliklerimizle kendi yasal konumunu “hini hacette” çiğne- mekte bir sakınca görmeyen burjuva iktidarlarını köşeye sıkıştırmayı ba- şarmıştık. Doğrudan demokrasi, doğrudan genel grev, hak grevi, siya- sî grev ve doğrudan direniş geleneklerimizle kapitalist diktatörlüğü “ge- ri adım” atmaya zorlamıştık. Elbette yalnızca sistemi “geri adım” atma- ya zorlamak yetmiyor, kapitalist anarşiyi aşmak da gündemimizde. Ka- çınılmaz olarak böyle bir gündemimiz var.

### ***Kitabımızı niçin üretmek ihtiyacını duymuştuk?***

Çünkü basın-yayın faaliyetine başladığımız günden beri sistem, “hukuk” kurumlarını sürekli üzerimize saldırtıyordu. Mevcut yazılı huku- kun gereklerini bir biçimde de olsa yerine getirmiş ve de bu düzenleme- leri sevmesek de, onunla boğuşmak durumundaydık. Boğuşmasına bo- ğuşuyorduk, fakat hukuk hazretlerinin “şerrinden” kendimizi bir türlü ko- ruyamıyorduk. Koruyamazdık. Çünkü, burjuvazi ile kesin hesaplaşmada onun elindeki araçlara denk ölçüde araçlara henüz sahip değildik.

Gündemimizde doğallıkla “hukuk yoluyla mücadele” olacaktı. Var- dı da. Bir kez zorunlu olarak “açık alan” faaliyetine girmiştik. Halk deyi- miyle; “harmana giren porsuk dirgene dayanacaktı.”

“Açık alan” çalışmasına giren Devrimci ve Marksist Kadroların işi çok zordur. “Legalite”yi kullanmak, öteki alan çalışması olan “illegali-

te”den çok daha zor ve çetin bir uğraştır. Bu iki alanı koordineli biçimlerde kullanmak, işlevsel olmak ve hareketimizi yeni bir mevzide konuşturmak gerekiyor.

“Ne kadar başardık ve ne kadar başaramadık?” Konu tartışmaya aday ve açıktır. Sol “cenahımızın” bu konulardaki başarı ya da başarısızlığı üzerine çok şey söylenebilir. Söylenmektedir.

Bu konuyu gündeme taşıırken, söz dönüp dolaşp Sol “cenahımızın” ideolojik, politik ve örgütsel konumuna geliyor. “Cenahımız” ideolojik, politik ve örgütsel açıdan tarihsel yanlıgı ve yanlışlarından koparak ne ayrışabilmiş, ne de yeni nitelikler kazanarak buluşup bütünleşebilmiştir.

“Buluşup bütünleşme” denildiğinde “**Komünistlerin Birliği**”ni kastediyoruz. “Dar grup tapınımı” hastalığına yakalanmış, virüs kapıp hücrelerimizi tahrip etmiş örgütleri değil, **PARTİ**’yi anlamaktayız.

Bir yandan aşırı teorizme ve entelektüalizme kaymış “dipsiz kuyu boş ambar” türünden parti ve partileşme sorunlarını ele alan kimi “aydın” tartışmalarına bilinçle girmiyoruz. Diğer yandan da pratik örgütçü çabaları bu türden anlayışların önüne sürekli biçimde çıkarıyoruz.

Basın-yayın faaliyetlerimizde pek çok hukuk ihlalleri ve hukukun özel yorumlarıyla karşılaşyoruz. Sağlı “sol”lu burjuva basınında küfür, hakaret ve “komünistler, vatan hainleri, anarşistler, bölücüler” çeşitlemeleri dışında haber olabilme “şansını” dahi yakalayamıyoruz.

Küçükburjuva “sol”lar da *Kolektifimiz*’in hukuk yoluyla mücadelesine basın-yayın araçlarında asla yer vermeyerek burjuvazinininkine âdeta taş çıkartıyor!

Görevimiz; bu çifte barikatı anladığı dilde teşhis, mümkünse tedavi, değilse teşhir ve tecrit etmek.

“Bihakkın” bu görevimizi yerine getirmeye çalışıyoruz. Bu yüzden de burjuva ve küçükburjuva “sol”ların katında ahmakça düşmanlıklar kazanıyoruz. “Düşmanlık” konusunda şu özdeyişi anmadan edemiyoruz: “Ahmak dostumuz olacağına, akıllı düşmanımızın oluşu şansımızdır.”

İşte özette anılan kitabımızı kaleme alarak tarihe bir kayıt düşürmüş ve konuyu belgelemiştik. Şu aşamada burjuva ve küçükburjuva “sol”ların canını alamasak da, geleceğin genç araştırmacılarına oldukça büyük bir malzeme bıraktık.

Kitabımızın kapağına da toplatılan, yargılanan, kovuşturmaya uğrayan, Selimiye Kışlasında yakılan kitap, dergi ve gazetelerimizin fotoğraflarını koymayı ihmal etmemiştik.

Kendi hukukunu dahi zorlayıp çiğneyen, keyfî-fiilî infaz yöntemleri uygulayan burjuvaziyi “iki cihanda” açığa vurup “rezil etmek” boynumuzu borcudur. Bu görevimizi de “bihakkın” yerine getirirken burjuvaziden asla geri kalmayan küçükburjuva “sol”ların *Kolektifimize* uygulaya geldiği “hukuk” anlayışını da karşıya almayı ihmal etmemiş, bunları da belgelemiştik.

Çünkü ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, yurtsever ve Marksist geçinen “cenahımızın” da kendi arasında henüz yazıya dökülmemiş dahi olsa bir “iç hukuku” olması zorunluydu. Bu türden bir “hukuk” anlayışı hâlâ da “cenahımızda” yoktur.

Bu nedenle ve de günümüzde olmasa bile gelecekte bir ihtiyacı karşılaması için konuyu belgelemeyi uygun ve doğru bulduk.

*Kolektifimiz Çalışanları* siyasî ve ahlâkî açıdan kadrolara ve okuruna düzgün hesap vermeyi (birileri hesap sormasa da) devrimci bir görev saymaktadır. Bu cümleden olarak bizlere ulaşan sözlü-yazılı eleştirilere de cevaplarıyla birlikte yer vermiştik.

Bu açıklamalardan sonra günümüzdeki hak-hukuk ihlallerinden, yazılı hukukun özel yorumundan birkaç örneği sunmak istiyoruz:

### ***Dergimiz yazarlarından Turgay Ulu***

#### ***neden müebbet hapis cezasına çarptırıldı?***

İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinde, 22 Mayıs 2009 günü yapılan duruşmada, TCK'nın 146/1. (Anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmek...) Maddesine göre yargılanan, Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği (TİKB) Davası sanıklarından 27 kişi müebbet, biri (Tamer Tuncer) ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı. *Dergimiz* yazarlarından Turgay Ulu, ideolojik, politik ve örgütsel açıdan hiçbir organik ilişkisi bulunmayan, hiçbir somut-hukukî ve maddî kanıtı dayanmayan bir biçimde TİKB davasına mevcut hukuku zorlayarak monte edilmiştir. Hukuku özel biçimde yorumlayan mahkeme heyeti yazarımızı müebbet hapis cezasına çarptırmıştır.

Bir zamanlar davaya bakan eski DGM Savcısı Mete Göktürk dosyayı incelemiş ve Turgay Ulu'nun tahliyesini ve beraatını talep etmiştir. Mahkeme heyeti bu talebi reddetmiştir. (Burada bir parantez açarak söylemeliyiz: (1963) Koyulhisar Savcısı Şiar Yalçın, (1972) İst. DGM 3 Nolu Mahkeme Başkanı Alb. Mehmet Şirin, (1995) İst. DGM Savcısı Mete Göktürk, Eski Adana Savcısı Sacit Kayasu, Şırnak Savcısı Ferhat Sarkaya, türünden demokrat savcı, hâkim ve hukukçuların varlığına



dahi dayanamayan sistem, mevcut burjuva hukukunu doğru yorumlayanlara bile tahammül edememiştir.) Yine bir zamanlar Yargıtay, dava dosyasını Turgay Ulu'nun durumunu yeniden görüşmek üzere iade etmiştir. Mahkeme heyeti Yargıtay'ın bu görüşüne de katılmamıştır.

Turgay Ulu'nun tüm suçu(!) işkenceli polis sorgusunda ifade vermesi, susma hakkını kullanmış oluşu ve sırf açlık grevine girdiği içindir. Mahkeme heyeti bu türden direngen tutuklulara "örgüt lideri" işlemi yapılmasını uygun bulmaktadır(!?)

Mahkeme heyeti tutukluluk süresi 10 yıla varan herkesi tahliye ettiği halde, 13 yıldır tutuklu olan yazarımızı tahliye etmemiştir. Aynı zamanda Turgay Ulu'yu Devrimci ve Marksist dünya görüşünden ötürü müebbet hapis cezasına çarptırmıştır.

Sözün özü ve kararın tercümesi: Turgay Ulu'ya verilen ceza, sistemin mevcut hukuku zorlayarak Devrimci ve Marksist Kadrolardan "intikam alması" olarak değerlendirilmiştir. Yapılan duruşmalarda her şey sınıfsal kurallara göre işlemiştir. Herkes rolünü oynamıştır. Herkes sözünü söylemiştir. Turgay Ulu'nun mektubunda: 'Önceki kuşakların vasiyet ve miraslarına uygun bir duruş sergilediğim için içim rahat' deyişi durumu açıklamaya yetiyor. Yazarımıza "uygun" görülen ceza hükmü dolayısıyla *Kolektifimize* verilmiştir.

### ***Mehmet Yeşiltepe fiili-keyfi nedenlerle neden tutuklandı?***

EMO üyesi ve *Devrimci Hareket Dergisi* çalışanlarından hidrosefali (beyinde su toplanması) hastası Mehmet Yeşiltepe Tekirdağ 2. Nolu F Tipi Cezaevinde tek kişilik hücrede tutuluyor.

4 Haziran 2009 tarihinde İstanbul Tabip Odası Konferans Salonunda bir basın açıklaması yapıldı. ÇHD, EMO, TTB, İHD ve aile yakınlarının yaptığı açıklamalarla konu gündeme taşındı.

Basın açıklamasına bizler de katıldık. Basın açıklaması yapılan binanın girişinde, toplantıya katılan 24 kişinin iki katından daha fazla resmî ve sivil polis görevlisi vardı!

Mehmet Yeşiltepe'nin tutuklanmasına neden olan maddî olgu ya da kanıt, İstanbul-Bostancı operasyonunda kaldığı evde 5.5 saat kuşatılan ve polis tarafından katledilen ve bir zamanlar okul arkadaşı olan Orhan Yılmazkaya ile tesadüfen karşılaştığında çay içmesi olayıdır!?

Basın bu olayı adeti olduğu veçhiyle magazinleştirerek yazdı. 27 Nisan 2009 günü "Devrimci Karargah" isimli örgütün sorumlu kadrola-

rından Orhan Yılmazkaya, kuşatıldığı evde, polis frekansına girerek: *'Teslim olmayan bir özel devrimci kuşağına layık olmaya çalışacağım. Devrimci karargah savaşçısıyım. Yaşasın devrim ve sosyalizm. Yaşasın halkların kardeşliği. Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadele birliği. Biz düşeceğiz fakat bizden sonra bu kavga mutlak sürecek. Nasıl binlerce yıldan beri sürdüğü gibi. Thomas Müntzer'den, Şeyh Bedrettin'den, Mahir Çayanlar'dan, İbrahim Kaypakkayalar'dan ve Deniz Gezmişler'den beri sürdüğü gibi'* demişti.

İlkeli ve dürüstçe tartışılmayan bu konuda şunları dile getirmeyi uygun-doğru buluyoruz: Devrimciler, Komünistler, "Devrimci Karargah" türünden isimlerle örgüt kurmaz. 1 Mayıs öncesi burjuva basınında magazinleştirilerek verilen ve anılan eylemlere girmez. Deniz, Mahir, İbrahimlerin ideolojik, politik ve örgütsel konularını günümüzde Marksist açıdan değerlendirip aşılmasını öne çıkarır. Kendi sentezimizi oluşturmak dururken, yerine, o insanlarımızın teori pratiklerini aynen tekrar etmez. Baba İshak, Bedreddin, Pir Sultan, Tarihî TKP, Suphiler, Kıvılcımlı, Deniz, Mahir, İbrahimler ve anılan-anılmayan nitelikleriyle cenahımızın tüm değerlerini 15/16 Haziran Direnişi ruhuyla proletarya temelinde buluşturup bütünleştirmeye aday kendi sentezimizi üretmenin yoluna koyulur. *Kolektifimiz Çalışanları* olarak bunun adına da: "**Komünistlerin Birliği**" denilmesini uygun buluyoruz.

Orhan Yılmazkaya gibi kimi birikimleri olanlara ulaşmak, onları bu eksende ikna edip kazanmak Devrimcilerin, Komünistlerin görevidir. Bu türden kadrolara ulaşamadığımız ve görevimizi yerine getiremediğimiz için herkes-hepimiz kusurluyuz. Devrimci ve Komünist iddiamızın arkasında duruyorsak bunu dürüstçe itiraf etmeliyiz. Özeleştiriyi yapmalıyız. Orhan Yılmazkaya gibi kadrolar da kendi sentezimizin üretilmesinin kavgasını verenlerle buluşmayı düşünemediği, Bilimsel Sosyalizm-Komünizm temelinde yeni nitelikler kazanamadığı için onlar da kusurludur. Onların da özeleştiriyi yapması gerekir.

# Kapitalist Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Açılımları

İçinden geçtiğimiz şu 2008-2009'lu yıllarda, *burjuvazinin işlerini yürütmekle görevli icra komitesi olan hükümet* ve *kapitalist devletin çeşitli kurumları*, bir "açılım" sözüdür tutturmuş gidiyor. Peki, ama neden? Kapitalist Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kurulduğundan beri "tek ırk/millet, tek dil, tek din/mezhep" söylemini destur edinmiş ve bu ısrarını uzun yıllardan beri sürdürmekteydi. Ancak, son yıllarda temel olan bazı alanlarda söylem düzeyinde de olsa bazı "açılımlardan" söz edilmektedir.

Devletin Türk ve Sünni mezhebi dışındaki halkları ve halk kesimlerini, Türklük-Sünnilik ekseninde asimile etme politikası İttihat Terakki'den bu yana sürmekteydi. İttihat Terakki Partisi döneminde uygulanan zorunlu iskân politikası gereği; Kürtler, Aleviler, Lazlar, Çerkesler vb. halklar ve halk kesimleri; iki Sünni-Türk köyü arasına bir Kürt veya Alevi köyü yerleştirerek asimile edilmek istenmiştir. Asimilasyon (farklı olanı kendisine-Türk ve Sünni'ye- benzetme) politikası yalnızca zorunlu iskân politikasıyla yapılmamıştır. Asimile edilemeyenlere de tecrit, tehcir, inkâr, imha politikaları uygulanarak, üzerinde yaşadığımız coğrafya, emekçi halklar hapisanesine çevrilmiştir. Gerçekleştirilen kırım ve kıyım politikalarının ne türden trajediler yarattığı biliniyor.

Tüm yöntemlerin uygulanmasına karşın asimilasyon politikasının tamamıyla başarı sağladığı söylenemez. En azından Kürtler, Aleviler vb. üzerinde gerçekleştirilen asimilasyon politikaları tam başarıyı getirmedi. Halkların ve halk kesimlerinin yarısı asimilasyondan etkilendiyse de geriye kalan diğer yarısı, tam tersine, kendi kültür yapısına daha fazla sarıldı.

Yakın zaman öncesine kadar "dağda karlar üzerinde yürürken kart, kurt sesinin çıkmasından dolayı kendine Kürt diyen Türkler" olarak tarif edilen Kürt halkı, uzun yıllar süren ısrarlı mücadeleler, isyanlar ve ödenen çok ağır bedeller sonucunda artık kendisini kabul ettirmiş oldu. "Kürt diye bir insan topluluğu yoktur" biçiminde mahkeme tutanakları hazırlayan savcıların söylemleri artık birer komedi örneği arz etmektedir.

Kapitalist T. C. Devleti hem asimilasyon politikalarının bundan daha ileriye gitmediği gerçeğinden hareket ederek, hem de dünyanın için-

de bulunduğu durum ve dünyanın bu coğrafyasındaki devletlerin konumlarına atfedilen ehemmiyetten dolayı, yeni bir strateji izleme kararı almak zorunda kalmıştır. Bu yeni stratejinin “tek ırk/ulus, tek dil, tek din/mezhep” biçiminde kapitalist T. C. uluslaşmasının, başından beri sürdürülen politikadan farkı şudur: Eski stratejide diğer farklı kesimlerin yok edilerek asimile edilmesi hedeflenirken; yeni stratejide farklı ulus, kültür ve mezheplerin varlığı kabul edilmiş (inkârdan vazgeçilmiş), ancak bunları sistemin istediği biçimlere sokmak için, kendine benzeterek, yeniden asimile etme yöntemi devreye sokulmuştur. Aslında kısaca şu da söylenebilir: “Tek ırk/ulus, tek dil, tek din/mezhep” politikası çatırdamıştır ve rejimin tüm yamama çabaları boşa çıkmıştır. Artık yırtık dikiş tutmamaktadır. “İnkâr ederek asimile et” politikasından, “kabul ederek asimile et” politikasına geçilmiştir.

Kapitalist Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Kürt/Kürdistan ulusal meselesi, Alevi meselesi vb. meselelerle ilgili “açılım” diye tutturduğu şeylerin altında, yukarıda sözünü ettiğimiz stratejiyi değiştirme ihtiyacı yatmaktadır. Yoksa propaganda edildiği gibi, bu “açılım” dedikleri şeyleri hangi partinin, nasıl gündeme getirdiği o kadar önemli değil. Mesele rejimin izleyeceği siyaset meselesidir.

“Açılım” tartışmaları ya da bu yönde atılan adımlar göz önüne getirildiğinde, rejim tarafından belirlenmiş bir Kürt, rejim tarafından belirlenmiş bir Alevilik formatı uygulamaya konulmuştur. En başından beri toplumsal hareketlere yön verme konumunda olan ve kapitalist devletin izlediği siyasete destek veren kurumlar öncelikli olarak öne çıkartılmaktadır. Öte yandan, kapitalist devletin, *egemen burjuva resmî ideolojisinin* ve *egemen burjuva resmî tarihinin* karşısında konumlanan kurumlar da hizaya getirilmek istenmektedir. Egemen burjuva resmî ideolojinin, tarihi yeniden yazmak için yıllardan beri sürdürdüğü propaganda artık yeni biçime büründürülmek istenmektedir. Kızılbaş-Alevi kitlesinin bir bölümü, egemen burjuva resmî ideolojinin çizdiği hatta durmaktadır. Bunların en başında İzzettin Doğan ve onun grubunun oluşturduğu kurumlar gelir. Kapitalist devletin Kızılbaş-Alevi Hareketi'ne biçmek istediği kıyafet (kefen) İzzettin Doğan çizgisidir. Bu çizgi ezelden beri egemen sınıfların oluşturmak istediği çizgidir. Kızılbaş-Alevi Hareketi, yerleşik ve egemen sınıf dini olan Sünni-İslâm çizgisi içinde eritilmek istenmektedir. Gerçekte ise, Kızılbaş-Alevi Hareketi, egemen sınıf ve egemen sınıfların anlayışı olan Sünni-İslâm çizgisine karşı bir içerik taşımaktadır. Hem genel olarak İslâm ve tüm tek tanrılı dinlerden öncesine dayanır, hem de egemen sınıfların savunageldiği Sünni-İslâm anlayışıyla sürekli savaşım

içinde olmuş bir çizgidir. İzzettin Doğan'ın temsil ettiği elit kesim, Kızılbaş-Aleviliği devletçi ve Sünni bir çizginin içine hapsedmek için uğraş vermektedir. Kızılbaş-Alevi düşüncesinin orijinalliğine daha yakın duran Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Alevi Bektâşi Federasyonu vb. kurumlar belli ölçülerde egemen burjuva resmî ideolojiye tavırlı olsalar da tam/bütünlüklü olarak, egemen burjuva resmî ideolojisinden kopamamışlardır. Bunların çoğunluğunun üzerinde çok ciddi, egemen burjuva resmî ideolojisinin/Kemalizm'in etkisi bulunmaktadır.

*Egemen burjuva resmî ideolojisi Kemalizm'in* Kızılbaş-Alevi Hareketi üzerinde bu kadar kalıcı etkiler bırakmasının tarihsel, toplumsal ve psikolojik nedenleri vardır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde korkunç katliamlara maruz kalan Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin, 'cumhuriyet'e ve dolayısıyla Kemalizm'e yaklaşmasının/sarılmasının nedeni bu yaşamışlığın oluşturduğu bir travmadır. Kızılbaş-Alevi Hareketi, 'cumhuriyet'ten umduklarını bulamadıkları gibi, inkâr, imha, asimilasyon politikalarına tâbi tutuldukları halde, bu travmayı hâlâ atlatamamışlardır.

Kapitalist devlet bu süreci hızlandırmak istemektedir. En son olarak AKP Hükümeti, cem evlerinin yasal ibadethane statüsüne kavuşturulması, din derslerinin zorunlu olmaktan çıkartılması ve Diyanet'in kaldırılması değil ama Diyanet'in işleyişinde daha esnek bir yapılanmaya gidilmesi yönünde tartışma başlatmış oldu. Bunlar zaten Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin eskiden beri maddeleştirdiği talepleridir. Her ne kadar bazı Kızılbaş-Alevi kuruluşları, devletten herhangi bir yardım almanın etik anlayışlarında yeri olmadığı yönünde fikir belirtmiş olsalar da, bu tartışma maddeleri genel talepler eksenindedir.

Bu yeni "açılımlarla" hedeflenen, sermaye iktidarıyla barışık bir kitle oluşturmaktır. Aslında bir bakımdan yumuşatılmış bir Alevi düşüncesinin, sermaye ve hatta uluslarötesi sermaye için daha uygun olacağı düşünülmektedir. Son yıllarda Mevlana törenlerinin dünya çapında bu kadar yaygın ve önemle üzerinde durulması düşündürücüdür. Radikal Sünni-İslâm çizgisi, emperyalist projelerle çatışmalı bir hal alabilmektedir. El Kaide, Taliban gibi hareketler bunun en çarpıcı örneklerindedir. Mevlana düşüncesinin dünya çapında yaygınlaştırılmasının bir nedeni de Radikal Sünni-İslâm karşısında, ılımlı bir alternatif inanç biçimi geliştirilmek istenmesi olabilir. Çünkü Mevlana çizgisi, Kızılbaş-Alevi öğretisinin egemen sınıflardan yana yorumunu temsil etmektedir. Mevlana çizgisi, içinde egemen sınıf iktidarlarını rahatsız etmeyecek öğeleri taşımaktadır. Barış, hoşgörü, çatışmasızlık gibi tam da egemen sınıfın karşısında bulunan emekçi halk kitlelerine vermek istedikleri özelliklerdir.

“Ne olursan ol gene gel” veya “birisi sana bir tokat vuracak olursa öbür yanağını da uzat” biçimlerinde formüle edilen anlayış emekçi halk kitlelerinin beyinlerine zerk edilmek istenen anlayıştır. Aynı paralelde, Kızılbaş-Aleviliği egemen güçlerden yana yorumlayan İzzettin Doğan’ın kalıp, “Fethullah Gülen’in büyük bir düşünür-filozof olduğu” yönünde açıklamalar yapması düşündürücüdür.

Sanat, felsefe, bilim, din vb. kültürel ögeler egemen sınıf iktidarları tarafından, içinde bulunulan sürece uygun olarak hep yeni biçimlere sokulmak istenmiş; yeniden biçimlendirilmiştir. Nasıl ki feodalizmin içinden gelen burjuvazi, ilk süreçlerinde dine karşı yaygın bir savaş açıp, iktidarı ele geçirdikten sonra ise, dini halkı dizginleyen önemli bir etken olduğu nedeniyle yeniden geri çağırdıysa; kapitalist-emperyalizm döneminde de yeni din biçimleri veya yeni din yorumları yapmak ihtiyacı duymaktadırlar.

Bu süreçte ‘iktidar’ olan AKP hükümeti aracılığıyla kapitalist devlet, Kızılbaş-Alevi kitlesine yeni bir şekil vermek istiyor. Şimdiye kadar inkâr, imha, asimilasyon, zor yöntemlerini kullanarak, Kızılbaş-Alevi kitlesini yok etmek yolunu izliyordu. Ancak bu kitle yok olmadı. Hatta kapitalist devletin kullandığı zor yöntemi Kızılbaş-Alevi kitlesinin kendi öğretisine daha fazla sarılma eğiliminin diri kalmasını koşulladığı da olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ve daha öncesinde de Abbasiiler ve Emeviler döneminde Sünni-İslâm ideolojisiyle biçimlendirilen egemen sınıf iktidarlarının acımasız kıyımlarını yaşamış olan Kızılbaş-Aleviler, öğretilerini gizli olarak sürdürmek ya da takiyye yapmak durumunda kalmışlardır.

‘Kemalist Cumhuriyet’ döneminde ise Kızılbaş-Alevi kitlesinin büyük çoğunluğu, eski dönemlerde mollalardan gördükleri zulümlerden kaynaklı olarak, Kemalizm’i bir kurtarıcı olarak gördüler. Üstelik Alevi-Bektaşî kitlesinin bir kesimi de Mustafa Kemal’i Hz. Ali’nin don değiştirecek yeniden gelmiş hali olarak gördüler.

Ne var ki 1938 Dersim Kıyımı, Mustafa Kemal döneminde ve kapitalist devletin merkezi kararıyla gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki süreçlerde yaşanan Çorum, Maraş, Sivas, Gazi vb. kıyımları da gene aynı burjuva/kemalist devlet tarafından, dolaylı veya dolaysız güçleri vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir.

Açıktan yaşanan bu kıyımlar, Türkiye coğrafyasındaki Kızılbaş-Alevi kitlesini egemen burjuva resmî ideolojisi kemalizm savunusundan vazgeçirmeye yetmemiştir. Ancak diğer yandan Kızılbaş-Aleviler kendi kültürlerini gizlice de olsa günümüze kadar korumayı başarmışlardır.

Kendisini en orijinal biçimiyle koruyan Kızılbaş-Alevi kitlesi daha çok dışa kapalı olarak yaşayan bölgelerde olmuştur. Meselâ, Dersim, Tokat'ın bazı bölgeleri, Elbistan, Erzincan vb. bölgeler bunlardan bazılarıdır. Dışa açık ve kapitalist ilişkilerin daha yoğun biçimde yaşandığı bölgelerde ise Kızılbaş-Alevi kitlesi, kendi öğretisinden daha fazla uzaklaşmıştır. Bir kısmı "mahalle baskısı"nın yarattığı atmosferden dolayı Sünni-İslâm anlayışına göre yaşamını düzenlemiş, bir kısmı ise gündelik hayatın akışı içinde Kızılbaş-Alevi öğretisinin etki alanının dışına çıkmıştır.

Gerek dünya koşulları, gerekse de Türkiye coğrafyasının içinde bulunduğu sosyal, sınıfsal ve ulusal atmosfer gereği sermaye devleti Kızılbaş-Alevileri, daha kalıcı bağlarla kendisine bağlamak istiyor. Öte yandan Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin içinde bulunduğu sınıfsal mücadeleler, sermaye devletini adımlar atmaya zorlamaktadır. Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin her dönemde direniş ve mücadelelerle kendini var ettiği gerçeğini göz ardı etmemek gerekir.

Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin talepleri arasında olan cemevlerinin yasal ibadethane veya kültür evi olarak kabul edilmesi, diyanetin kaldırılması, din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması vb. taleplerden bazılarının kabul edileceği yönünde bir eğilim var. Ancak bu adımlarla Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin bölünerek zayıflatılması, Sünni-İslâm biçiminde bir Alevilik yorumunun en geniş Alevi kitlesine kabul ettirilmesi gibi bir hedef her zaman olacaktır.

Kızılbaş-Alevi kitlesinde yaşanan farklı anlayış ve yorumlayışların sınıfsal bir temeli de vardır. Meselâ; İzzettin Doğan grubu, daha çok burjuva sınıfının çıkarlarına göre bir konumlanış içindedir. Doğal olarak Kızılbaş-Alevi öğretilerine getirdikleri yorum da bu sınıfsallığa uygun bir yorum olmaktadır. Yeni "açılımlarla" kapitalist devlet, Kızılbaş-Alevi Hareketi'ne istediği biçimde bir şekil vermek için çeşitli avantajlara sahip olacaktır. Oysa şu anda hükümette olan AKP, geçmişte yaşanan Kızılbaş-Alevi kısımlarını gerçekleştiren anlayışların devamı niteliğinde olan bir partidir. Dolayısıyla geçmişte yapılan kısımların muhasebesi yapılmadan, bu katliamlardan dolayı köklü bir özeleştiri vermeden Alevilikle ilgili yaptığı "açılım" sözleri samimi olmaz.

"Açılım" söylemiyle kastedilen şey, Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin kapitalist devletin ve sermaye düzeninin isteğine ve ihtiyaçlarına uygun bir formasyona sokulmasıdır. Kızılbaş-Alevi Hareketi'nin çağın en eski dönemlerinden beri, içinde bulunduğu toplumların çok çok ilerisinde bir düşünce ve hayat biçimi geliştirebilmesinin nedeni, iktidarlara karşı mesafeli durmasıdır. Bugünde eğer Kızılbaş-Alevi Hareketi kapitalist dev-

let ve diğer iktidar odakları karşısında bağımsız karakterini tehlikeye atacak maceralara girerse, kısmen korumakta olduğu temel öğretisinin çeşitli bozulmalar yaşayabilir. Kapitalist devlet ve burjuvazinin işlerini yürütmekle görevli olan komiteden başka bir şey olmayan hükümet, ne türden “açılımlar” yaparsa yapsın, Kızılbaş-Alevi Hareketi esas varlığını kendi bağımsız sınıfsal örgütlemesiyle garanti altına alması gerekir. Aksi durumda, esas temelinde çatlaklar derinleşir.

Aynı şeyler Kürt Ulusal Hareketi için de geçerlidir. Kürt Ulusal Hareketi ile ilgili, kapitalist devlet kurumlarının “açılım” söylemleri her dönemde söylenegelmiştir. Ancak tüm bu süreçler içinde kapitalist devletin temel politikası olan inkâr, imha, asimilasyon ve tasfiye politikası daima yürürlükte olmaya devam etmiştir. Tarihten bugüne yaşanan onlarca Kürt isyanı sonucunda artık Kürt diye bir gerçekliğin olduğu iktidarlar tarafından kabullenilmek zorunda kalınmıştır. Ancak bu kabulleniş, Kürdün kendi tanımlamasının dışında olan bir kabullenıştır.

Kürt Ulusal Hareketi’ne dönük olarak izlenen politikalar, Ortadoğu gibi çok karmaşık güçlerin satranç oynadığı bir bölgedeki etkenlerden bağımsız değildir. Bu kaotik durum güç odaklarına, çok uzun vadeli ve belirsizliklerle dolu pragmatik bir politika hattı izlemelerini dayatmıştır. Her an değişebilecek dengelere göre, her an değiştirilebilecek politikalar izlenmesi zorunlu olmuştur.

Kürt Ulusal Hareketi, ilk dönemlerinde, daha çok devrimci hareketlerden ve Sovyetler Birliği deneyim ve varlığının yarattığı dalgalardan etkilenmiş bir hareketti. Dünya koşullarının değişmesi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başarı kazanması için gerekli olan dayanaklardan yoksun olması sonucu, Kürt Ulusal Hareketi farklı bir konumlanışa sürüklenmiştir. Neredeyse ölü durumda olan Kürt ulusunu/emekçi halkını ayağa kaldırıp diriltmiş ve bu anlamıyla devrim niteliğinde bir sıçrama yaratmış olan Kürt Ulusal Hareketi, artık farklı bir ideolojik-politik hattın içindedir. Kürt Ulusal Hareketi de Ortadoğu’daki diğer hareketler gibi, durum ve dengelere göre politikalar belirleyen bir niteliğe bürünmüştür. İçeride de egemen burjuva resmî ideolojisi Kemalizmi yeniden keşfetmeye girişerek, ilk dönemlerdeki Kemalizm karşıtlığı konumundan farklı bir noktaya gelmiş bulunuyor. İdeolojik olarak da kapitalizm karşıtı ve emperyalizm karşıtı denilemeyecek bir konumdadır. Kapitalist/sömürgeci devletin varlığıyla uğraşmayan, kendi içinde komünal özellikte bir var oluş tanımından giderek uzaklaşarak, belirsiz ve hayali, anarşizan bir çizgi üzerinde yürümek istiyor. Kürt Ulusal Hareketi’nin ideolojik olarak devrim iddiasından uzaklaşmasının ve bir nevi ideolojik yenil-



gi yaşamasının birçok nedeni var. Ezen ulus proletaryasının/sınıf partisinin desteğini alamadı, bir sosyalist sistemin enternasyonal desteği yok. Ancak Kürt Ulusal Hareketi'nin bu coğrafyada yarattığı etki, hiç bir şeyin en başa döndürülemeyeceği bir başkalaşıma, dönüşüme yol açmıştır. Bundan sonrası sınıfsal örgütlenmelerin durumuyla bağlantılı olarak şekillenecektir.

Tam gün Kürtçe yayın yapan bir televizyon kanalının açılması kararı da kapitalist devletin kendi istediği nitelikte bir Kürt realitesi yaratma projelerinden biridir. Zaten Kürt Ulusal Hareketi kendi medya ağını kurmuş bulunuyor. Tam gün Kürtçe yayın yapan bir televizyon kanalının açılması, aynı zamanda Kürtlerin kendi medyalarının etkisini kırmak içindir.

Kısaca söylemek gerekirse, kapitalist devlet ve hükümet kurumlarının dillendirdiği "açılımlar", hiza dışı hareketleri hizaya getirme projeleridir. Kapitalist devlet, içinden geçilmekte olunan bu süreçte dünya kapitalist pazarında bir basamak üste sıçramayı hedeflemektedir. Bunun bir ayağı iç toplumsal yapıdaki hiza dışı yapıları yola getirme çalışmasıdır. Bugüne kadar izlenen sopayla hizaya getirme hareketlerinin bir devamı olarak, "açılım" projeleri gündeme getirilmiştir. Aynı süreçte yaşanan "laik-antilaik" suni saflaşması ve diğer operasyonlar, bu temel amaç hizmet etmesi için oluşturulmuş gündemlerdir.

*2 Nolu F Tipi Cezaevi Kandıra-Kocaeli*

*30 Haziran 2009*

## “Şeytanın Kellesini Kendi Kılıcı İle Vurmak Gerekir”

Eskinin üzerine yeniyi kurmak statükoyla birlikte yaşamaktır. Ulaşma ve teslimiyettir. Hani dedik ya, yani devrim bir yıkım işidir. Eski-yi-eskimiş aşınmış olanı yıkmadan yeni bir toplum kurmak/oluşturmak/yaratmak mümkün değildir.

Proleter devrim her yerde işçi sınıfının eseri olmuştur. Proleter devrim diye bir derdi/sorunu/sorumlulukları olanların ancak tek ve aynı bayrak, ortak bayrak altında savaşmak zorunluluğu vardır. Bunun yanında işçi sınıfını ve geniş emekçi yığınlarını iliklerine kadar sömüren sermayenin yanında yer alan sarı sendika şebekelerine de karşı olmak/durmak gerekmektedir. İşçiler, burjuva sınıf işbirlikçisi sarı sendikalara ne kadar tepki duysalar da, kendi başlarına/bireysel/bağımsız ve özgür iradeleriyle, başlarında bir sendikacı olmadan bir toplantı dahi yapamadıkları sürece, kaçınılmaz olarak sarı sendikalara bağımlı kalacaklardır. İşçilerin bazılarının bireysel gelişkinlikleri de olsa, hatta sarı sendikacılarını aşsalar, dahası onları devirip yerlerine doğal işçi öncülerinden/önderlerinden oluşan yöneticileri de getirseler bile, bu kendi başına yeterli olmayacaktır. Bunun işçi sınıfının sınıflar savaşımı tarihinde bir çok örnekleri vardır. Kendiliğindenlikle sınırlı bir sendikal hareket, kaçınılmaz olarak sendika bürokrasisine, işçi aristokrasisine ve sarı sendikalara, sınıfa yabancılaşan unsurlara bağımlılığı yeniden oluşturacaktır. Çünkü, bağımlılığı oluşturan maddî/nesnel zemin ortadan kaldırılmamıştır.

Bugünkü sendikal hareketin genel manzarasına baktığımızda, bürokratik-sarı sendikalar/sendikacıların, işçi sınıfına değil, işçi sınıfının sınıfsal düşmanı olan burjuvaziye ve burjuvazinin devletine hizmet eder durumda olduklarını rahatlıkla görebiliriz. Bunun nedenini sadece bürokratik-sarı sendikalarda ararsak, meselenin özünü kavrayamayız. Bu durumun ortaya çıkmasında işçi sınıfına, geniş emekçi kitlelerine, emekçi halkımıza saygı duyan, onların gücü ile insanlığın kurtuluşunun sağlanabileceğini düşünen ilerici aydınların ve kendilerine Marksist-Leninist diyenlerin hiç mi payları yoktur? Hiç kuşkusuz ki payları vardır.

“İşçi sınıfının/insanlığın kurtuluşunun bizzat sınıf bilinçli işçi sınıfının kendi eseri olacağı”ndan hareketle, işçi sınıfının yaratıcı gücüne saygı duyan; işçi sınıfının üretimden gelen örgütlü gücü ve örgütlü politik gücü ile kurtuluşu düşünen ilerici aydınlar ve Marksist-Leninistler, işçi sınıfının bu alanlarda yaşadığı sorunları saptamak ve sorunların çözümü doğrultusunda katkılarını sunmak sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar. İşçi sınıfından yana olan taraflı aydınlar ve Marksist-Leninistler, işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğinin sağlanması için tarihsel rol ve sorumluluklarının gereğini kaynaşarak yerine getirmelidirler.

İşçi sınıfından yana olan taraflı aydınlar ve Marksist-Leninistler bil-meliler ki, korkuların, güçsüzlüğün, çaresizliğin üreticiliği bizlere uygun bir davranış olmamalıdır. Sendikal hareket, düzenden ve düzene bağımlı olmaktan kurtarılmalıdır. İşçi sınıfımız; geniş emekçi kitleler, emekçi halkımız, her yanından sömürü, kan ve irin fışkıran diktatörlüğün, hele ki faşizmin yarattığı baskı ve kriz koşullarında, güçlü bir devrimci sınıf örgütlenmesinin (**Parti**'sinin) yokluğunda, bir dehşet kapanına sıkıştırılmış/sıkışmış durumdadır.

ABD'nin, AB'nin, Japonya, Rusya, Çin... vb. sermayesinin ihale takipçisi ve karşılıklı sermaye yatırımının güvenliğini/sürekliliğini sağlayan kapitalist devlet, çok uluslu milliyetçiler, millî duyguları ve dinsel, metafizik, doğa üstü yasaları, radyasyon misali emekçi halkın üzerine pompalıyorlar. Devleti devlet yapan, sürekliliğini sağlayan, sömürülenlerin üzerinde sömürücülerin kullandığı bir baskı aygıtı olması kadar; bizzat ezdiği, ruhsuzlaştırdığı insanların hayalinde olmazsa olmaz yüce ve gizemli bir kurtarıcı ruh olarak görünmeyi başarması da geniş kitlelerin nazarında meşruluğunu sağlıyor. Kafalarında kendi ürettikleri ve besledikleri zorba ve yanılıcı devlet, yüce ve dokunulmaz bir güç olarak görünmektedir. Ancak, A. Bebel şu sözü boşuna söylememiştir: “Şeytanın kellesini kendi kılıcı ile vurmak gerekir.” Doğru, çünkü emeğin karşısında hangi tarzda düşünce olursa olsun, proletaryaya karşı dünyanın her yerinde yasa ve kurşunla savaşıyor; proletaryanın kanı akıtılıyor. Burjuvaziden proletaryaya daha yakın olan zanaatçılar, tezgahhtarlar, büro hizmetçileri kendilerini proletaryaya daha yakın görmekteler ve proletaryaya nesnel olarak daha da yakınlaşmaktadırlar. Aynı havayı aynı yaşam koşullarını paylaşmaktadırlar. Proletaryaya karşı yapılan hak budama saldırılarından bunlar da fazlasıyla nasibini almaktadır. Diğer yandan küçükburjuvazi ve anlayışı da gittikçe gericiliğe doğru yönel-

mektedir. Gericiliğe ve siyasî gericiliğe karşı savaşımında, küçükburjuva anlayışlara karşı mücadele edilmesi, küçükburjuvaziyi burjuvazinin ve burjuvazinin devletinin çekim alanının dışına çıkarıp, proletaryanın saf-larına kazandırılması ya da nötralize etmesi günümüz kriz koşullarında gittikçe aciliyet kazanmaktadır. Aksi taktirde, o gücü (küçükburjuvaziyi) burjuvazinin devleti kendi yanına çeker ve proletaryaya karşı konumlandırır. Konuya bu açıdan da yaklaşıldığında proletaryanın ittifaklar politikasını belirleyip, yürütecek devrimci bir sınıf partisinin eksikliğini daha yakıcı bir biçimde hissediyoruz.

Verili koşullarda, en azından bir ilk adım olarak sendikal bir birlik-telik hayata geçirilirse; kolektif çabalarla işçi sınıfının sendikal birliği sağlanabilirse, farklı işyeri ve işkolları da olsa, sermayeye teslim olan sarı/burjuvaziden yana/devletçi sendikal anlayışa karşı, birlikte düşünüp, birlikte örgütleyip, birlikte hayata geçirecekleri yeni sınıfsal sendikal anlayışıyla sendika içi demokrasiyi işleterek, taban örgütlenmesi aracılığıyla sınıflar savaşımına sendikal cepheden müdahale edebilme; taraf olma sağlanabilir. Birleşik, bütünlüklü, donanımlı bu sendikal birliğin, ekonomik-sosyal hak kazanım mücadelesine, siyasal savaşımına, siyasal eylemine önderlik edecek, mücadelenin bütün alanlarında işçi sınıfı hareketiyle et ve tırnak gibi bütünleşecek, işçi sınıfının devrimci sınıfı partisine ihtiyacı vardır. İşçi sınıfımız, ülkemizde devrimci bir sınıf partisinden yoksundur. Kuşkusuz çeşitli grup partilerinin işçi sınıfı içerisinde lokal-kitle çalışmaları vardır. Ancak bu çeşitli grup partileri devrimci sınıf partisinin yerine ikame edilemez. Sınıf hareketinin en ileri unsurlarının birliği (Tutarlı bir tarih ve sınıf bilinçli işçilerin-çeşitli işçi birliklerinin) ile, sosyalist hareketin en ileri unsurlarının birliği (Komünistlerin Birliği) sağlanmadan ve her iki birlikte bütünleştirilmeden, kaynaştırılmadan, birleştirilmeden, sentezleştirilmeden devrimci sınıf partisinin oluşturulması mümkün değildir. Her iki hareketin/birliğin sentezleşmesi sayesinde işçilerin aydınlaşması, aydınların işçileşmesi gerçekleştirilmiş olur. İşçiler ancak kendileriyle etle tırnak misali bütünleşmiş bir sınıf partisine ideolojik olarak bağlı olur. Çünkü kendisini partisinde, partisini kendisinde gördüğü andan itibaren ideolojik olarak partiye bağlanmış demektir. İdeolojik bağlılık, politik/pratik bağlılığın önünü açar. Sınıf partisinin işçilerden öğrenmesi, işçilerin sınıf partisinden öğrenmesi, sınıf partisi ile sınıf arasında karşılıklı bağlılık ilişkisini doğurur. Karşılıklı bağlılık ilişkisinin yeniden üretimi de hem sınıfın görece özerk alanının, hem

de sınıf partisinin görece özerk alanının olması ve bu alanların verimli-liğiyle mümkündür. Merkez/yemel, tavan/tabana, kolektif/birey, karar alma süreçlerine katılım vb. ilişkilerin en az sorunla yürütülmesinin sağlanması, ancak demokratik merkezizyetçilik ilkesinin her organda hayat bulması ile mümkündür.

İşçi sınıfı, kapitalizmin zorba, sömürgeci, inkarcı, imhacı ve asimilasyoncu, çürütücü, yozlaştırıcı... boyunduruğundan kurtulması ve insanlığı da bu boyunduruktan kurtarması için, her alanda güçlü, örgütlü, donanımlı olmak zorundadır.

İşçi sınıfı, siyasî iktidar savaşımı vermeden, her alandaki birliklerini sınıf partisinin kanadı/koruması/güvencesi altında toplamadan, işçi sınıfı, sınıf partisi ile kaynaşık bütünleşerek ideolojik, fiili-siyasî öncü/önder özne olmadan amaçlarını gerçekleştiremez.

İşçi sınıfı, onu sosyalizme taşıyacak olan sınıf partisini kendisi bulmak ve onunla buluşup kaynaşmak zorundadır. İşçi sınıfı hareketinin en ileri unsurlarının örgütlü birliği, bu buluşmayı sağlamak için; yaptığı arayışı verimli kılmak için, grup partileri ile devrimci sınıf partisini ayırabilecek bir kapasiteye sahip olmaları gereklidir. Sosyalist hareketin en ileri unsurları da kendi birliklerini (Komünistlerin Birliği'ni) sağlayıp işçi hareketi/sendikal hareket içerisinde mevzilenmeleri gerekir. Bu gereklilikler yerine getirilmeden işçi sınıfından "bağımsız sınıf tavrı" beklenemez; işçi sınıfı üzerindeki burjuva ve küçükburjuvazinin ideolojik ve politik hegemonyası kırılmaz.

İşçi sınıfı, sınıf partisini 'ararken', çok uyanık ve çok dikkatli olmak zorundadır. İşçi sınıfının bütünsel sınıf çıkarlarını militanca, yiğitçe, azim ve kararlılıkla savunacak, işçi sınıfının birleşik ve bütünlüklü kolektif bir sınıf halinde örgütlenmesi için, sınıf partisiz bir işçi-sendika kongresine değil, işçilerin gerçek sendika birliklerinin, sınıf partisiyle organik ilişkili, sınıf partisinin sigortasında, sınıf partili işçi-sendika kongresine ihtiyacı vardır. Aynı zamanda işçi sınıfı, mücadelenin bütün biçimlerine, bütün yollarına ve yöntemlerine baş vurarak, sınıflar savaşımında taraf olarak, sınıf partisini ideolojik ve politik olarak öncü-önder konuma getirip, güçlendirip, sağlaştırmak için çaba göstermek zorundadır. İşçi sınıfı Bolşevik bir sınıf partisinde yerini alıp, sınıf partisiyle bütünleştiğinde, devrimci işçi iktidarının gerçekleştirilebileceğinin yolunu açmış olur. İşçi sınıfı, ancak böylelikle kendisi için sınıf olur ve sınıf kapasitesini kullan-

bilir; dostlarını, düşmanlarını, müttefiklerini ayırt edebilir; burjuvazinin uzlaşmaz bir sınıf düşmanı olduğunu görebilir, kavrayabilir. Sistemin ve düzenin işleyişini, sistemin ve düzenin savunucularını, burjuvazinin temsilcilerini daha net ayırabilir. Burjuvazi toplumda azınlık/asalak/sömürücü bir sınıftır. Azınlık olmasına rağmen büyük çoğunluğu (işçi sınıfını ve geniş emekçi kitleleri, emekçi halkları...) nasıl baskı altına alıp yönetebilmektedir? Sistemin ve düzenin sürmesini sağlayan, sopası ve ikna aracı devleti ile yönetmektedir. İkna etmenin ve ikna edilmenin, yeneden üretiminin en önemli ideolojik aracı ise, egemen burjuva resmî ideolojisi (kemalizm) ve resmî tarihidir (Türkçü-İslâmcılıkla sentezli ırkçı tarih anlayışı). Hiç kuşkusuz devlete yön veren devlet dışı burjuva örgütlenmeleri de yönetmekte asli örgütler olarak çalışmaktadır. Azınlık, çoğunluğu bölüp parçalamadan da yönetemez. Burjuvazi, sınıf içi meslekî ayrımları körükleyerek; ana sektörleri yapay ara sektörler oluşturup çoğaltarak; çözülememiş ulusal, mezhepsel, kültürel grup, etnik vb. sorunların çözümünü inkar/imha/asimilasyon/tecrit...yollarıyla engelleyip manipüle ederek, (tarihsel ve sosyolojik emekçi halk gerçekliğini kendi sınıfsal egemenliği için kullanarak) çoğunluğu parçalamakta, bu sorunların çözümünü isteyen toplumsal dinamikleri "bölücü ve yıkıcı" olarak suçlamaktadır.

Sınıflar savaşımının tarihinden ve günümüzde yaşadığımız deneyimlerden şunu da çok iyi biliyoruz ki, emeğin/insanlığın kurtuluşu kavgasız gerçekleşmiyor. Hiç bir sınıf kendi egemenliğini/iktidarını başka bir sınıfa gönüllü olarak vermez; devretmez. İktidarını kaybetmemek için direnecek, kavga verecektir. Onun için kavgasız kurtuluş olmaz, 'şiddetsiz'-savaşımsız kavga olmaz.

İşçi sınıfı ve Bolşevik Komünistler, zafere bu kavgada savaşarak ulaşacaklardır. Yeter ki işçi sınıfının ileri müfreze birlikleri ve Bolşevik Komünistlerin birliği, son sınıf kavgasında eksikliği hissedilen devrimci sınıf partisini oluşturabilsin.

Yaşasın işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği!

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

İşçi sınıfı Bolşevik Komünistlerle, Bolşevik Komünistler işçi sınıfıyla birleşin!

13 Haziran 2009

## Yeni Bir Hareketin Zorunluluğu - I -

### ***Türkiye Solunun Bugünkü Durumuna Bir Bakış***

Marksist-Leninist literatürde yer almayan ‘sol’ sözcüğü, daha çok burjuva çevrelerin sosyal demokrasiden Leninizm’e dek uzanan geniş bir yelpaze için kullandıkları bir kavramdır. Bu kavramı tercih edişimizin birkaç nedeni vardır: Birincisi Türkiye’de 10 Eylül 1920’den beri örgütsel olarak yürütölen devrim ve sosyalizm mücadelesi, ideolojik alanda pek çok doğru ve özgün belirlemelere imza atsa da bu üretimleri politik örgütsel düzleme yedirememiş ve başka nedenlerle bu durum birleşince devrim dinamiklerini örgütleyip siyasallaştıran bir özne niteliğine ulaşamamıştır. Böyle olunca da burjuva ve küçükburjuva sosyalizmleri sürece damgasını vurmuştur. Bu sosyalizmlerin, sınıfsal karakterleri gereği ütopyizme kuyrukçuluk arasında taktiksel ve dönemsel olarak medcezir manzaraları çizmeleri başta belirttiğimiz sol tanımına uygun bir nitelikte olduklarını gösterir.

İkinci nedense, birinci nedene bağlı olarak ‘devrimci hareket’ sözcük öbeğine yüklediğimiz anlamdır. Devrimci hareket enternasyonalizmi gözeterek, ulusal üretici güçlere dayanan ve tarihsel-dönemsel özgünlüğünü yakalayıp strateji-taktiğine yediren yapılanmalara verilecek addır. Bu anlam, orta ve küçükburjuva sol hareketlerden (burjuva ve küçükburjuva sosyalizmlerinden) bizleri ayrıştıran Leninist devrimciliktir.

Türkiye solu hangi sınıf ya da katmanın damgasını taşırsa taşırsın, ne kadar zaaf içerirse içersin, devrim ve sosyalizm düşüncesini bugüne dek getirebilmesiyle bir övgüyü hak eder. Ancak ondan daha fazlasını beklemenin, yani devrim ve sosyalizm mücadelesini zaferle taçlandırmayı beklemenin, doğru olmayacağı kanısındayız.

### ***I. İdeolojik ve Politik Durum***

Bugüne bakıldığında Türkiye solunun ideolojik bir sefalet içinde olduğunu söyleyebiliriz. İnsanlığın tek kurtuluş ideolojisi olan Marksizm-Leninizm’i, Marx, Engels, Lenin’le (bazıları Mao ya da Doktor’la) sınırlayan dogmatik yaklaşım bir tarafta; yenilenmeci görünüp Marksizm di-

şı hemen her türlü akımı devrimci ideoloji içine katmaya çalışan sol liberaller diğer tarafta. Bu iki taraf da ülke ve dünya özgünlüğünü yakalamaktan uzak olduklarını teorik ve pratik olarak göstermişlerdir. Özgünlüğün yakalanamayışı; kurtuluş biliminin yeniden üretilemeyişi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki ilişki-çelişkinin değişim sürecinin kavranamayışı anlamına gelir. Böyle olunca politik güdükleşme kaçınılmaz oluyor. Güdükleşmeye uğrayan politik örgüt geriler ve dağılır. Kendini düşmanın etki alanının dışında tutamaz.

Marksizm-Leninizm'i dogmalaştıran başka ülke deneyimlerinden elde ettikleri reçeteleri uygulamakta ısrar eden örgütlerin sürekli yenilgi almaları ne kadar doğalsa, reçetelerin işe yaramadığını görüp yenilenmeci olarak ortaya çıkan ve 1960'ların Avrupa sol ideolojik-politik alanına giren reformist yapıların açmazlar içinde kıvranıp durmaları da o derece doğaldır. İki taraf da şablonlarla hareket etmektedir. Özgünlük adına yaptıkları sadece makyaj tazelemekten ibarettir.

Türkiye solunun yarısından biraz fazlası yenilenmecilik adı altında, Liberalizmin de etkileriyle çoklukçu, çok öznel, biraz postmodern bir çizgide debelenip durmaktadır. Yeni revizyonist-reformizm dediğimiz bu çizgi, 'Başka Bir Dünya Mümkün' gibi devrim ve sosyalizmi sulandıran, yok sayan söylemlerle devrim mücadelesinin dışına düşmüştür. Bu çizginin savunucuları Liberal sol içinde tanımlanmalıdırlar. Ancak onlar hâlâ Liberal iç çamaşırlarını örtmek için giydikleri Marksist gömlek sayesinde devrim dinamiklerinde az da olsa bir etki gücüne sahiptirler. 1990'lı yılların başında girdikleri bu mecrada bırakın proletaryada, küçükburjuvada, orta burjuva katmanlarda bile istedikleri güce ulaşamamışlardır. Küçükburjuvazinin iri katmanlarında, bazı orta burjuva aydın çevrelerde varlığını sürdüren bu çizgi sınıfsal olarak orta burjuva hareketi olarak da tanımlanabilir.

Gerek yeni revizyonist reformistler gerekse dogmatikler Türkiye tarihinde yapılan üretimlere kapalı kaldı. Onca özgün üretimleri dikkate alıp geliştirmekten uzak durdu. Tarihi, kendi tarihleriyle sınırlı tutanlar tarihsiz olarak anılırlar. Devrimci hareket olarak sadece kendilerini gören, hareketin tarihi diye kendi hısımlarının geçmişini anlayan zihniyet 'esnaf sosyalizmi' olarak adlandırılmalıdır.

İdeolojik alanda hal böyle olunca hemen her tür burjuva ideolojisi, başta işçi sınıfı olmak üzere bütün devrim dinamiklerini sarıp sarmala-



dı. Milliyetçilik-sosyalşovenizm, mezhepçilik, anarşizm, liberalizm, çok öznecilik... Hem sol yapılarda, hem devrim dinamiklerinde bir arada görülen bu eğilimler nevrotik bir dönem içinde olduğumuzun göstergesidir. Konumuz sol yapılar olduğuna göre bu ideolojik-politik nevrotiklik, yarılma hangi sınıf ya da katmanın görüntüsüdür? Son tahlilde, her sınıf ya da katman ideolojik-politik örgütsel biçimlenişini kendi çıkarlarına göre belirlemez mi? Bu durum, tekelci sermayenin artan saldırıları karşısında Leninizm'den de korkan orta burjuvazi ve küçükburjuvazinin haleti ruhiyesinin bir yansıması değil mi?

Türkiye'de solun ideolojik krizinden söz edenler bilmelidirler ki bu kriz, tekelci sermayenin saldırıları karşısında kendi konumunu koruma-ya ve geliştirmeye çalışan orta ve küçükburjuvazinin, işçi sınıfı ve diğer hoşnutsuz katmanları kendine yedekleyip harekete geçirecek program üretmemeye krizidir

Türkiye solunun bu ideolojik krizini kaçınılmaz olarak politik rezaleti izler: Türkiye solunun tarihi; yenilgilerin, biraz da teslimiyetlerin tarihidir. Bugün de farklı değildir dünden. Hiçbir kazanım elde etmeden kaybedilen yüzlerce kadro... binlerce kişinin boşa giden emekleri... Ekonomik, politik, ideolojik mücadelede sürekli mevzii kaybediş... Bütün bunların kitlelerde yarattığı tahribat: Devrim ve sosyalizme inanan insanların, daha da önemlisi devrimcilere ve örgütlenmeye güvenin azalması, sosyal kurtuluşa değil bireysel kurtuluşa yönelme...

Bu olumsuzluklar için bir genelleme yaparsak şu üç belirleme Türkiye solunun karakteristiğinin görünümü olarak karşımıza çıkar:

1. Ülke gerçekliğine uygun strateji belirleyememe. Kabelelerin ve şablonların etkisinde kalma

2. Strateji-taktik uyumunu kuramama

3. Strateji-taktiğe uygun örgütü, kadroyu oluştur(a)mama

Bu belirlemelerin hangisi hangi gruba tekabül ediyor gibi ayrıntıları bir kenara bırakarak politik rezaletle ilgili somutlamalara başvuralım: İçte tekelci sermayesi, dışta sömürgeleriyle üç çeyrek emperyalist olan Türkiye'yi yarı feodal olarak tanımlamak; köylülük, zengin, orta, küçük köylü olarak ayrıştığı, üretim, nüfus kentlerde yoğunlaştığı halde 'halk savaşı stratejisi' ne kadar Leninistçe? Ya da böyle bir ülkede 'Öncü Savaş', 'PASS', benimsemek Leninizm'i, devrimi pas geçmek değil midir? Stratejiyi sınıfların mevzilenişine göre değil de prodeterminist, çok-

lukçu bir yaklaşımla çağrılılar üzerine kurmak, dağdaki tavşana nohut islatmakla bir sayılmaz mı?

Devrimin işçi sınıfı öncülüğünde gerçekleşecek silahlı halk ayaklanmasıyla olacağını öngörenlerin hamsi sürüsünü oltayla avlamaya çalışanlar gibi sosyalizm propagandasıyla işçileri tek tek örgütlemeye çalışmalarına ne demeli? Bu strateji, kitle mücadelesine dayandığı halde illegalite fetişizmine saplanıp kalanları nereye koymalı? Bu cenahtan olup işçi sınıfı hareketini sendikalizm yani ekonomizm olarak anlayıp onun dışına çıkmayı maceracılık, hayalcilik gibi sözcüklerle niteleyenlerin bu tutumu devrimle ne kadar bağdaşır? Bu tür yapıların, yönetimlerinde koltuk kaptıkları sendikalarla şişinip durmalarının Leninizmle ne ilgisi var? Bu kaba işçiler, işçilere ve sendika bürokrasisine dalkavukluk ederek işçi sınıfı devrimciliği yaptıklarını sanırlar. İşçi sınıfı insanlığı devrim ve sosyalizm yolundan komünizme götürecek tek araçken, bu sosyalizm kalpazanları devrim ve sosyalizm mücadelesini ekonomizmin hizmetine araç yapmışlardır. Böylelikle sınıfın devrimcileşmesi önünde kendileri de bir engel olmuştur.

Stratejileri birbirinden farklı olan yapıların, işçi hareketi yükseldiğinde işçici, kültürel kimliklerinden dolayı harekete geçen Alevileri görünce Alevici, çevre sorunundan dolayı en küçük bir hareket gösterisi karşısında çevreci oluverdiklerine tanık olmayan var mı? Çok öznelci, post-modernist sol görüntüsünü, birbiriyle programsal yakınlığı bulunmayan yapılarda görmemiz nasıl açıklanabilir? Programlarda öncelik belirlemesi yazıldığı halde eylemsellik içinde olan her hoşnutsuz kitle, birden öncelik olur. Eylemsellik sona erince kadrolar başka bir kitlenin eylemselliğine yüklenir. Zamanla bu kadrolarda yarılmaya, inanç ve güç kaybına yol açar. Rüzgâra göre yön tayini yapan gemi gideceği limana varamaz.

Önceliksizlik, devrim dinamiklerinden kopuşla kitle kuyrukçuluğunu başa baş getirir.

Bu tür ideolojik-politik sapmaları bir sonraki yazıya bırakarak diğer konulara bir göz atalım:

### **1.a. Kürt Sorununda Solun Durumu**

Kürt sorununda Türkiye solu, sosyalşovenizmin batağına iyiden iyiye saplanmıştır. İdeolojik kavrayış ne olursa olsun, pratikte pragmatist, oportünist bir tutum sergilemiştir. Sorunun sadece Türkiye'yi değil

Arap ve İran halklarını da ilgilendirdiği görülmemiştir. Bu bütünsellik olmayınca ayrılma hakkı teoride tanınsa da ayrı örgütlenmeye eleştirel yaklaşılarak ezilen ulusun iradesi tanınmamıştır. Bugün Kuzey Kürdistan'da Kürt halkının siyasî birliği sağlanmışken dahi orada örgütlenmeye çalışan, Kürdistanlı olup da Türkiye'ye gelmiş Kürtler arasında örgütlenen pek çok sol örgüt vardır. 'Kürt siyasal öznesini burjuva çizgidedir', diye niteleyip Kürt işçi ve emekçiler arasında örgütlenme çalışmalarına bunu gerekçe yapanlar tam bir yanlıgı içindedir. Kürt hareketi kendini Marksist-Leninist olarak ilan ettiği zamanlarda bile, bu örgütler aynı şoven tutumdaydılar. Kürt ulusunun ayrı örgütlenme zorunluluğu sadece bölünmüş coğrafyasından kaynaklanmıyor. Ezen ulusun proletaryasıyla ezilen, sömürülen ulusun proletaryasının strateji ve taktikleri farklı olmalıdır, bugüne dek olmuştur. Bu gerçek Türkiye solunun geneli tarafından atlanmıştır. Hem de daha 1930'lu yılların başında, Dr. Hikmet Kıvılcımlı tarafından yazılan 'İhtiyat Kuvvet: Şark' adlı kitap varken. Teoride III. Enternasyonal çizgisini aşan böyle bir çalışma varken Türkiye solunun genelinde görülen ezen ulus milliyetçiliği sadece teorik körlükle açıklanamaz. Onun orta ve küçükburjuva sınıfsal özü, onu, özel mülkiyet-vatan ilişkisine yapışık tutar.

Aynı sınıfsal özün bir başka görünümünü, enternasyonalist olduklarını söyleyen incelmış sosyalşoven yapılar da görürüz. Kürtleri, Kürdistan'ı, Kürt siyasal öznesini tanıdıklarını söylerler, onlara yakın durmaya özen gösterirler. Yükselen Türk milliyetçiliğini gerekçe göstererek kendi ulusunun devrim dinamiklerini değiştirip dönüştürüp örgütlemek işinden uzak dururlar. Asıl işlerini bilinmezliğe havale etmiş olurlar. Türkiye devrim dinamikleri siyaset sahnesinde yoksa, Kürt sorununun çözümü, Kürt ulusuyla Türkiye egemen sınıflarına kalmış olacaktır. Bu incelmış sosyalşovenler, politik faaliyetlerinin merkezine bu iki taraf arasındaki çözüme katkıda bulunmayı koymuşlardır. Çözüm nasıl olursa olsun, bizim bu sosyalizm kalpazanları üzerine binecekleri siyasallaşmış az ya da çok bir Kürt kitesinin hesabını yaparlar. Enternasyonalizm propagandasını Türk halkına değil, Kürt halkına yapmaları boşuna değildir. Bugünlerdeki gergitlerine bakmayın, bu, sermayenin savaşta ısrar etmesi durumunda evdeki bulgurdan olma kaygısıdır. Ya da cilvedir, nazdır.

Şükür ki teoride yüz akı sayılabilecek mirasımız var. Ama yukarıda ifade ettiğimiz durumlar yüzümüzü kızartıyor; gözümüzü de karartıyor.

Türk halkına ulusların eşit ve özgür birlikteliğini anlatmak kimlere zor gelir? Egemen sınıflar AB derken, Kürt sorununda açılım yaparken,

Demokratik Halk Cumhuriyetler Birliği (DHCB) benzeri bir projeyi gündeme almaktan, Türk işçi ve emekçilerine bu tarihsel görevi yüklemekten kimler korkar?

Marx, 'İnsanî olan hiçbir şey bana yabancı değildir'der. Korku da insanî bir duygudur. Hepimizde az çok vardır. Ama bugün, Türkiye'de dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, gerçek bir devrimci örgüt ancak ve ancak geleceği kaybetmekten korkabilir. Devrim dinamiklerini, herhangi bir mevzi savaşıma çekmeyi beceremeyenlerin ulusal sorunu gibi son derece hassas bir konuda stratejik doğruları söylemekten duydukları korku kendi 'özel mülkiyetlerini' kaybetme korkusundan başka ne olabilir?

### **1.b. Solun Kadın Sorununa Yaklaşımı**

Türkiye solunun kadın sorununa yaklaşımı, ulusal sorundaki gibidir. Kadın konusunda solun bir kanadı, sorunu deyim yerindeyse görmezden gelir. Marksizmi dogmatik ve kaba biçimde algılayan bu kanat, sorunun varlığını kabul etse bile işi, 'kadın erkek birlik' noktasında tutmaya çalışır. Kadın proletarya ile erkek proletarya arasındaki sömürü ilişkisini, ezen-ezilen ilişkisini erkek lehine bir tutuma vardırır. Sorunun çözümünü tamamen devrime havale ederek var olan babahanlık eğilimlerini güçlendirir. Bu proleter kadını devrimciyleştirmekten uzaklaştırır; kadın ya geleneksel çizgisine döner ya da liberalizme savrulur.

Solun daha geniş kısmında ise kadın sorunu Marksizmin çözemediği, çözemeyeceği bir sorun olarak algılanır ve burjuva kadın ideolojisi olan feminizme havale edilir. Hemen her türden feminizm Türkiye sol çevrelerinde kendine yer bulur: liberal, radikal, sosyalist... Giderek sol, birbirine tepkiden beslenen iki kamp görünümü verir. Bu yarıma, gruplar arasında olduğu gibi her grubun içinde de kendini yeniden üretir. Marksizm ile feminizmin tarihsel kapişmalarından biri değildir yaşanan. Yaşanan Türkiye solundaki geleneksel babahan eğilimle liberalizm-feminizmin bu eğilime karşı çıkardığı anahanlık eğilimin kapişmasıdır.

Kadını sadece cinsel kimliğinden dolayı bir özne olarak tanımlayan feminizm, bütün sosyal sınıf ve tabakalara ayrışmış kadınları ortak kesitiğine inandığı sorunlar temelinde örgütlemeye çalışır. Şiddet, taciz... Sömürülen sınıf kadınlarını, onları sömüren sınıf kadınlarıyla ortaklaştırmaya çabalar. Düşman, yine toptancı bir mantıkla, sınıfı ne olursa olsun erkektir. Kadın sorununu emek sürecinden koparıp cinsel merkezli bir

sorun olarak ortaya koyarsanız, bugün içinde, kapitalizm içinde çözülebileceğini de savunmuş olursunuz. O zaman da egemen sınıflarla uzlaşmaz çelişkiniz kalmaz. Bu nedendir ki gerek ulusal gerekse uluslararası sermaye feminizmi destekler. Feminizmin kadın sorununa burjuva temelde yaklaşımıyla solla ilişkilene biçimini daha iyi anlayabilmek için kadın sorununu tarihselliğine bir göz atmak gerekir.

İlksel komünal topluluklarda ortaya çıkan anahanlık ve babahanlık cinsel kimlik temelli iktidar biçimleri değil, birbirinden farklı emek süreçlerinde bulunan cinslerin bu süreçlerde belirleyiciliklerinden kaynaklanan iktidarlardı. Ateşin bulunması ve buna bağlı emek süreçlerinde belirleyici olan kadın emeğiydi. Bu güçle kadın, ilk yasak koyucu oldu. Cinsel yasaklarla üremeyi, kendi soyuna göre belirleyerek kan hukukunu oluşturdu. Bu, tarihöncesi ilk devrimdi. Bu devrimi gerçekleştiren kadın anahan olarak Tanrılaştı, ilk Tanrı oldu. Anahanlık, kadının emek sürecindeki belirleyiciliği sürdürdüğü sürece kandaş topluluğa egemen oldu. Erkek ve onun emeği ikincildi. Ama hayvanın evcilleştirilip sürüleştirilmesiyle ilk kez günlük ihtiyaçlardan çok fazlasını üreten erkek emeği anahanın tahtını salladı. Erkek toplumsal ürün fazlalığını yaratan emek gücüyle anahan hukukun merdivenlerini tırmanarak babahanlığı kurdu. Bu tarihöncesi ikinci devrimdir. Üremede soy artık erkeğe göre belirlenecekti. Kadını ve onun emeğini ikincil konuma düşüren bu devrim, birinci devrimin rönesansı da sayılabilir. Henüz özel mülkiyet, sınıflar yokken ortaya çıkan babahanlık, sınıflı topluma geçince iki çeşit gelişme gösterir. Egemen sınıflarda erkek üretim sürecinden kopup özel mülkiyete tutunarak varlığını sürdürür. Alt sınıflarda ise babahanlık, erkeğin emek sürecindeki belirleyiciliği sürdürdüğü sürece varlığını korur. Özel mülkiyetçi, sınıflı toplum olan kapitalizm, hem emek sürecinde hem de iktidar ilişkilerinde yarattığı değişimlerle babahanlığı budadı. Budandığı halde varlığını sürdüren babahanlığa karşı verilecek mücadele nüfusun çoğunluğunun yoğunlaştığı emek sürecine göre mi belirlenecek yoksa bir avuç kadın-erkeğin üzerinde tepinip durdukları özel mülkiyet ilişkilerine göre mi?

Sömürücü sınıflar arasında kadınla erkeğin özel mülkiyet ve artıdeğerin paylaşımı üzerinden yürütülen bir mücadeleye dönüşür, babahanlığa karşı verilen mücadele. Emek süreçlerinde olmadığı için burjuva kadın, ancak cinsel kimlik vurgusuyla sınıfaşı erkekten daha fazla pay alma mücadelesine girer. Feminizm böyle doğar ve böyle gelişir.

Proleter kadının mücadelesine bakarak giriştiği bu mücadelede burjuva kadın bedeller de öder. Sonuçta kazanır. Bugün en büyük tekellerin en büyük ortağı olan kadınlar görürüz. Kapitalist devletin en üst organlarında kadınlarla karşılaşırız: başkan, başbakan, bakan, müsteşar, yargıç, dekan... Bütün bunlara rağmen bugün bizim solda kadınların daha fazla özel mülkiyet ve onun iktidarında daha fazla yer almasını savunan kadınlar görüyoruz. Hatta işi kadın iktidarlara, bir çeşit amazonluğa çağırarak kerteye getirenler de var.

Kapitalist üretim ilişkilerinde kadınların çoğunlukta olmasının toplumsal bir sorun olan kadın sorununun çözümünde pek bir etkisi olmadığını pratik bize gösteriyor. O zaman çözüm nerede?

Tabi ki kadın ve erkeğin emek süreçlerindeki konumlanışında... İki neden gösterebiliriz: birincisi babahanlığın emek sürecinin bir sonucu olması( tarihsel neden); ikincisi erkek ve kadın çoğunluğunun sosyal üretim çevresinde toplanması. Kapitalizm, kadınla erkeği sosyal üretimde, kollektif emek sürecinde buluşturarak deyim yerindeyse babahanlığın temelini dinamit koydu. Kadın, erkekle aynı üretim sürecinde bulunuyor ama erkeğin emeğinden de bağımsızlaşıyordu. Sanayi, tarım, ticaret, hizmet alanlarında kadınla erkeğin sınıf kimliğinde bir arada bulunması, aralarındaki tarihsel egemenlik sorununun çözümünde asgari bir zemin oldu. Çözüm bu ortak zemine basılarak üretilebilirdi. Çünkü aynı üretim sürecinde olmaları, aynı sınıf kimliğini taşımaları anahalık ve babahanlığın maddi zeminini ortadan kaldırıyor. Ayrıca buldukları bu zeminde sömürülüyorlardı ve buna karşı birlikte mücadele etmek durumunda kalıyorlardı. İktisadi zemin üzerinde yükselen bir siyasî alan daha onları birleştiriyordu. Bu siyasî alan kadınla erkek arasında egemenlik çatışmasını da kaçınılmaz olarak içermek durumundaydı artık. Erkek proletaryadaki babahanlık eğilimi ile kadın proletaryanın buna karşı içten içe beslediği anahalık eğilimi bu siyasî alan içinde bir senteze kavuşabilirdi. İşçi sınıfının tarihsel rolü olarak belirlenen bu siyasî alan kadın ve erkek proletaryanın çatışmalı bir arada oluşunu zorunlu kılıyordu. Sosyal kurtuluşla kadının kurtuluşu arasındaki bu bağ kaçınılmaz olarak devrimci kadın proletaryanın bu siyasal alan içinde öncülüğünü de gerektiriyordu. Kadın proletarya öncülüğünde her iki cinsinde sınıf kimlikleri üzerinden iktidarlaşması gerçekleşmeden aralarındaki 'kan davası'nın kalıntılarının kalkması, izlerinin silinmesi olanaksızdır. Çözümle ilgili ayrıntıları 2. yazıya bırakarak bugünkü feminizmle irdele-

yerek Türk sol hareketlerinde yer alma nedenlerine açıklık kazandıralım.

Sosyal kurtuluş mücadelesinin durağanlaştığı, gerilediği, yenilgi aldığı dönemlerde feminizm atı tımarlanır ve şaha kaldırılır. Bu kez atın üstündeki, ablası tekelci burjuva kadının izinden giden ve onu aratmayan orta burjuva kadınıdır. Usta binici olduğu her halinden: 'cinsel kurtuluş, sosyal kurtuluşa bağlanamaz' der. 'Patriarka, bütün kötülüklerin anasıdır; sömürünün, zulmün, savaşların...' diyerek gelmiş geçmiş bütün egemen sınıfların günahını ve vebalini babahanlığa yükler. Babahan eğilimli erkek proletarya da egemen sınıfların suçlarına ortak edilir böylece. Kadın proletaryaya sınıftaşı olduğu erkekleri düşman olarak görmelerini öğütler. Cinsel kimlik ortak paydasını kadın duyarlılığı, kadıncı bakış gibi dahice (!) kavramlar üreterek sınıfların varlığının üstünü bir anda çizer. Bütün kadınlara seslenir; ama gözü kendine hayran hayran bakan alt sınıf kadınlarındadır. Çünkü onlar hem çoğunluktadır hem de emek süreci içersindedirler. Bu nedenle usta binici sola, Marksizme (asla Leninizme değil!) ihtiyaç duyar. Sınıf temelli örgütlenmelere oradaki kadın iş gücünü kendine yedeklemek için yakın durmaya çalışır. O çok iyi bilir ki ancak onların üstüne basarak sömürücü sınıflar merdivenin basamaklarını tırmanabilir. Ablası tekelci sermaye gibi sömürden pay kapma derdi ona tarihsel, güncel her türlü gerçekliği çarpıtma gücü verir. Binici, orta burjuva kadın feminizm atıyla çıktığı bu yolda ne yaparsa yapsın ezilen pozuyla kapitalizme hizmetini gizleyemez:

1. Egemen sınıfların bütün suçunu babahanlığa yükleyerek egemenleri aklar ve hedef saptırır.

2. Cinsel kimlik vurgusuyla sınıf kimliğini gizler, tekelci sermayenin bu yöndeki etkinliklerine 'katkı'da bulunur.

3. Aynı vurguyla kadın işçi ve emekçileri emek merkezli sosyal kurtuluş mücadelesinden soğutur. Onlara bireysel kurtuluş yolları önermese de emek sermaye çelişkisinde sermayeden yana tavır koymuş olur.

4. Cinsel kimlik vurgusu ve buna bağlı olarak seksüel serbestlik istemi kadının cinsel özgürlüğünü baskılayan babahanlığı kırar ya da zayıflatır. Ancak iktisadi ve sosyal yapının zayıflığı, sosyal kurtuluşun gerçekleşmeyişi gibi nedenlerle tek başına ayakta duramayan işçi, emekçi, işsiz kadının cinsel kimliğini kullanmada ideolojik-kültürel bağlarını çözmüş olur böylece. Giderek çok daha fazla kadın bedeni kullanım ve

değişim değeri bulunan bir meta olarak piyasa ekonomisine sunulur. Feminizm cinsel kimlik üzerinden kurtuluşu vaat ettiği alt sınıf kadınlarının iktidara av olmasına ideolojik olarak zemin hazırlar. Gerçi feminizmin domestosu hazır, çantasından çıkarabilir: 'fuhuş emekçileri'

5. Hepsinden önemlisi orta burjuva kadın feminizmi işçi ve emekçi kadının kurtuluşunu engeller, sabote eder, yolundan saptırır. Böylece tekelci sermayeye ve de babahanlığa hizmet etmiş olur.

Bu yaman kadın kurtuluşçu(!) ideolojiyi, hareketi koruyup kollayan, onsuz yapamayan Türkiye sol çevrelerinin kadim şefleri ne duruma düşmüş oluyor? Bilenler bilir. Küçük burjuva devrimciliğini tarihinde bırakan, mevrimciliği ile burjuva sosyalizmine terfi eden, böylelikle bir üst tabakaya (orta burjuvaziye) çıkan ya da çıktığını sanan bu sol yapıların feminizme ihtiyaçları vardır. Bu yüzden egemen sınıflara uzlaşma mesajları vermede feminizm gibi akımlar etkili oluyor. Örgüt tabanlarındaki devrimci niteliğin tavsiyesinde de öyle.

Marksizm-Leninizmin tanımladığı bu üç sömürü alanında ( sınıfsal, ulusal, cinsel) Türkiye solunun ideolojik-politik durumunu yukarıdaki açıklamalar yeterince göstermiştir sanırım. Ama Türkiye solunun bir başka yönü daha var ki bu yönü incelendiğinde, onun sınıfsal karakteri kör gözlere batarcasına ortaya çıkar. İdeolojik-politik olumsuzlukların hem nedeni hem de sonucu olarak örgütsel yapı ve işleyişten söz ediyorum.

## ***II-Örgütsel Durum***

İktidar aracı ve alanı olan örgüt, ideolojinin billurlaşmış halidir de. Orta ve küçük burjuvazi burada kendini hiçbir surette gizleyemez. Bu durum, tanıdığımız kadarıyla, ister liberal, ister radikal olarak adlandırıl-sın bütün sol yapıların ortak noktasıdır.

Türkiye solu, ülke nesnel koşullarının ürünü olduğu kadar, reel sosyalizmde çocuğudur. Kuruluşlarında Türkiye sol hareketlerinin referansları, reel sosyalist ülkeler ve onların KP'leriydi.

Bilindiği gibi devrimler işçi sınıfının nicelik ve nitelik bakımından çok zayıf olduğu ülkelerde gerçekleşti. Sayıca azlık ve üretimi, yaşamı yeneden planlamada bilinç ve deneyim eksikliği, üretici diğer sınıf ve katmanların yoğun baskısıyla birleşince ortaya proletarya sosyalizmi değil, reel sosyalizm çıktı. Rusya'da Ekim Devrimi iktidarı almış ama yasama,



yargı ve yürütmeyi bütünüyle devralacak nitelikte ve sayıda bir işçi sınıfı bulamamıştı. Nüfusun beşte birine yakın olan ve çoğunluğunu kara yığın olarak tabir edeceğimiz Rus işçi sınıfının en önde gidenlerinin oluşturduğu Sovyetler, gerek bu durumdan gerekse köylülüğün baskısından gerekse iç savaş koşullarından, bütün çırpınıslara rağmen iktidar yükünü bütünüyle kaldıramamıştı. Ve iktidar işçi sınıfı adına partiye ve Kızılordu'ya kaldı. Başlangıçta geçici olarak düşünülen bu durum zamanla kalıcılaştı. İşçi sınıfı, çok keskin yöntemlerle de olsa toplumun çoğunluğu haline getirildi. Ama yasama, yargı ve yürütmeye bütünüyle katılacak bir niteliğe kavuşturulamadı. Sosyalizm, bir devlet sosyalizmiydi ve işçi sınıfı sadece üretim ve tüketim konularında fikri alınan bir bilinç ve örgütlenme düzeyinde kaldı. Bu da onu iktidara ve partiye yabancılaştırdı.

Gerek Rusya'da gerekse Rusya'dan daha geri ülkelerde meydana gelen devrimlerin devlet sosyalizmi kurması yanlış mıydı? Hayır! Bu bir kaçınılmazlık ve doğrudu. Toplumun temel ihtiyaçlarını karşılamada (sanayi, tarım, hizmet sektörlerinde) üretimin büyük bir kısmını gerçekleştiremeyen bir işçi sınıfı, hele bilinç ve deneyim eksikliği taşıyorsa yani demokratik idmanı azsa proletarya diktatörlüğünü ancak öznesi üzerinden deneyebilirdi. Özne proletaryayı mal ve hizmet üretiminin büyük bir kısmını yapabilecek düzeye getirdiğinde ve proletaryaya kendi kendini yönetebilecek bilinç ve deneyim kazandırdığında proletarya diktatörlüğü tam anlamıyla gerçekleşebilir. Burjuva demokrasısından bin kat daha demokrat bir iktidar... Madem ki işçi sınıfının nicel ve nitel zayıflığı partiyi devletleştiriyor, devlet sosyalizmini zorunlu kılıyor, neden 20. yüzyıl İktidarları, birinci koşulu gerçekleştirdikleri halde yani işçi sınıfını çoğunluk yaptıkları halde o bin kat daha demokratik iktidara dönüşmüyor? Hatta neden despotik iktidara dönüşüp kalıyor.

Sorunun yanıtı görünüşteki nedeni yukarıdaki satırlarda var; ama asıl nedene geçmeden önce bu soruya verilen birkaç yanıtı değinmek gerekir. Avrupa solu ve onun Türkiye'deki karikatürleri, bu durumu Marksizm'in tekçiliğine, sınıf indirgemeciliğine bağlarlar. Onlara göre proletarya ya da Marksizm tek başına iktidarı istememeli, almamalıdır. Alırsa sosyalizm pratiğine bakarak demokratik değil, despotik olacağını söylerler. Marksizm yanına ekolojizm, feminizm gibi akımları almalı. Marksizm ya da işçi sınıfı bu muhalefet öznelerinden biri olmalı. Bu önermenin Türkçe mealini verelim. Proletarya, orta burjuvaziyi ortak

kabul etmelidir. Proletarya diktatörlüğünü değil, ideolojik söylemcilik üzerinden örgütlenen katmanlarla ortaklaşabileceği bir iktidarı hedeflemelidir. Bu orta burjuva görüşün proletaryaya yüklediği görev şöyle özetlenebilir:

Eşeği düğüne davet etmişler; ya odun eksik ya da su demiş.

Orta burjuvazinin bu yüksek tahlil gücü fıkralara konu olabilir: Her nasılsa profesör olan Temel, pirelerin işitme duyusuyla davranışları arasında bir ilişki olup olmadığını anlamak için bir deney yapar. Deneyde pirenin ayaklarını tek tek keser. Pireye 'Hopla!' der. Pire de hareket yoktur. Daha yüksek sesle bağırır. Sonuç ayındır. Megafonla dener, sonuç değişmez. Temel sonucu şöyle yazar: Ayakları kesilen pirenin kullakları duymayı.

Avrupa solunun ve onun Türkiye'deki karikatürlerinin reel sosyalizmden çıkardıkları sonuç, Temel'in yaptığı deneyden çıkardığı sonuca benzer. Bu nedenle bu tür düşünceye sahip 'solcu'lara Temelist demek yerinde olur sanırım.

Reel sosyalizmin gerçekliği orta burjuvaziye temsil eden ya da temsil soyunan 'solcu'ların söylediğinden çok farklıdır. Devlet sosyalizminin proletarya sosyalizmine dönüşememiş nedeni bambaşkadır. Bu neden, Türkiye solunun örgütsel yapı ve işleyişindeki krizin de bir nedenidir.

19. ve 20. yüzyıla bakıldığında, sosyalist hareketin oluşum sürecinde şu gerçeklik öne çıkar: Başlangıçta bir aydın hareketi olarak doğan sosyalist hareketle işçi hareketi ayrı gelişir, sonradan birleşir. Bir ara katman (orta ya da küçükburjuva) olarak aydınlar her ne kadar egemen sınıflarla çelişki yaşarsa yaşasınlar, sosyal üretimden kopuk ve birey oldukları için modern komün kişiliğine kolay kolay bürünemezler. Marx, Engels, Lenin gibi zekalarıyla ve kişisel tarihlerinin determine etmesiyle modern komün kişiliğine ulaşmış birkaç aydını istisna kabul edersek, genel olarak aydınların modern komün kişiliğinden çok burjuva kişilik özellikleri taşıdıkları söylenebilir. Bu kişilik özelliği, proletaryaya ve üretici kesimlere bilinç taşıma ve onların kendi kendilerini yönetebilme gücüne kavuşturulması ile sınırlayan aydın işlevini sekteye uğratar. Fırsatını yakaladığı an, işçi sınıfı adına da olsa kendi iktidarını kurar. Hem partide hem toplumda... böyle kişiliklerin elinde iktidar önce işçi sınıfı ve emekçilerden partiye, sonra parti üye ve delegelerinden merkez komiteye, merkez komiteden de 'Şef'e geçer. Yinelemekte yarar var: Rus-

ya'da partinin iktidarı, devlet sosyalizmi, koşulların ürünüydü, zorunluydu ama geçici bir dönem olarak düşünülüyordu. Ancak Lenin'den sonra, iktidar iç ve dış koşullar gerekçe gösterilerek parti adına MK'daki aydın zümre elinde kalcılaştı. Bu durum Lenin tarafından öngörülmüş ancak; onun bütün çırpınışlarına rağmen gerçekleşmiştir. MK'daki yoldaşların sınıfsal karakterlerini ve zaafalarını çok iyi gören Lenin son yazılarında, vasiyetinde tehlikeyi önlemeye çalışır. Ancak vasiyeti Stalin-Trotcki ittifakının ayak oyunlarıyla, kongre sürecinde delegelerden gizlenir. Lenin ölmeden daha, onun bu çırpınışları, orta ve küçükburjuva kökenli aydınlarca boğulur. Sonrasında MK'daki kadrolar arasında yaşanan rekabet ve tasfiye orta ve küçükburjuva aydın kadroların iktidar hırslarını açıkça gösterir.

Devrim yapan diğer ülkelerde de durum üç aşağı beş yukarı aynıydı. 20. yüzyıl sosyalizmleri, proletarya diktatörlüğü değil, demokratik halk iktidarı değil, orta ve küçükburjuva aydın despotizmine dönüşmüş oldu. Bu iktidar biçimleri Fidel'in deyimiyile tek kurşun bile atmadan kapitalizme dönüşüverdi. İktidarda burjuva karakter olmasaydı bu gerçekleşebilir miydi? Gerek proleter devrimin gerekse daha geri ülkelerde gerçekleşen ve proleter devrimin rönesansı sayılabilecek demokratik halk devrimlerinin kapitalizme çözülüşü, proletarya sosyalizminin yenilgisi değildir. Yenilgi, orta ve küçükburjuva aydın sosyalizminin yenilgisidir.

Yukarıda anlattığımız temel fıkrasına bir atıfta bulunalım: Proleter devrimin, devlet sosyalizminin, despotizme oradan da kapitalizme dönüşmesi proletaryanın ideolojiyi duymayışından değil, orta ve küçükburjuva aydın kadrolar tarafından yolunun kesilmesinden kaynaklandı.

Türkiye solunun gerek iktidar gerekse buna bağlı olan örgütsel anlayışında referansı, Lenin ya da Leninizm değil, Leninizm adı altında reel sosyalizm olmuştur. Ancak Türkiye solu, referans kabul ettiği partilerin çok kötü bir kopyası olmaktan öteye geçememiştir. Bunda Türkiye'nin somut koşullarının çok büyük bir payı vardır. Prusya tipi kapitalizmin kaplumbağa hızıyla geliştiği Türkiye'de kırların ağır çözülüşü, kentlerde küçük ve orta ölçekte özel mülkiyet edinmenin olanaklı oluşu, uzun bir dönem bir küçükburjuva cenneti var etti. Özel mülkiyetten tam kopamamış, özel mülkiyet edinebilme olanağını kaybetmemek için ekonomizme takılıp kalmış bir işçi sınıfı vardı. Bunlara bir de tarihsel devrimci gelenek (Jön Türk geleneği) eklenince ortalıkta orta ve küçükburjuva sosyalizmlerinin cirit atmasından daha doğal ne olabilirdi.

Örgütsel yapı ve işleyiş, örgüt kurucu kadrolarının sınıfsal yapısı kadar o kadroların öngördüğü iktidar modelinin de damgasını taşır. Genellikle neden ve amaç birbiriyle çakışır. Orta ve küçük burjuva kadroların kurucu olduğu Türkiye solu iktidar modeli olarak devlet sosyalizmini benimsedi. Ama özellikle Lenin sonrası dönemi. Orta ve küçükburjuva aydınının despotik sosyalizmiyle sınıfsal karakteri örtüşüyordu. Hal böyle olunca daha baştan örgüt Leninist ilkelerin değil, burjuva ilkesizliğinin yeniden üretildiği despotik bir aygıt olarak doğuyordu. “Stalinci” diye tarif edilen bu çizginin, ister dogmatik, ister liberal olsun sol yapıların genelinde eleştirilse dahi bugün bile sürmesi, yukarıda açıkladığımız sınıf karakterinden kaynaklanır.

Dünyanın hiçbir yerinde görülmedik ölçüde bir fraksiyonizm hastalığı, Stalin’e bile rahmet okutan despotiklik, tasfiyecilik bu nesnel ortamın ürünüdür.

Biraz daha yakından bakalım. Türkiye solunun orta ve küçükburjuva karakterli olduğunun en belirgin göstergesi şeflik olgusudur. İdeolojik-politik örgütsel bilgi ve üretimin MK’da ya da Genel Sekreterde toplanması diğer kadro ve üyelere yalıtılmasıdır Şeflik. Bütün yapılarda bir kurumsal niteliğe bürünmüştür şeflik.

Örgütler farklı alanlarda faaliyet gösterir. Kadro faaliyet yürüttüğü alanla ilgilidir. Diğer alanlarla ilgili olan biten, örgütsel güvenlik gereğiyle kadronun bilgisi dışında tutulur. Bütün alanların bilgisine vakıf olan tek güç MK ya da sekreterdir. Bu durum örgütün kuruluşundaki tarihsel emekle birleşince ortaya ayrıcalıklı bir güç çıkar. Eşitlerin birliği olması gereken örgüt ayrıcalıklı bir ya da birkaç kişinin iktidar olduğu bir çeşit mülkiyete dönüşür. İdeolojik-politik-örgütsel birikim ve deneyim kadrolara ve üyelere kazandırılmaz ve onların liderleşmesi engellenir. Onlar ayrıcalıklıların belirledikleri çerçevenin dışına çıkamaz ya geriler ya da koparlar.

Şeflik elindeki güçle, kendine yöneltilen eleştirileri boşa çıkartmayı bilir. Toplu ya da bireysel ayrılmalar onun konumunu sarsmaz. Elindeki güç şefliğe bütün ilkeleri çiğnetebilir. Örgütsel hukuku ayakları altına alabilir. Anti-demokratik, faşizan ne kadar uygulama varsa yaptırabilir. Kendisine karşı çıkanlar kanlı ya da kansız tasfiye edilir. Bir kere şeflik tezahür ederse kongre, konferans onun iki dudağı arasına bağlanışıyla burjuva demokrasisine rahmet okutur.

Stalin, devrimden epey sonra hem partide hem ülkede şef olur. Bizimkiler ya baştan şef olduklarını ilan edip tarikat gibi kendilerine mürit örgütler ya da kurdukları örgütü bir iki yıl içinde kendilerine iktidar alanı haline getirirler.

Özel mülkiyetin bir yansıması olan Şeflik kurumu, örgütünün çıkarını koruma ya da geliştirme dürtüsüyle ideolojisini, politikasını rakip gördüğü yapılara göre belirler. Birkaç yıl Maocu olur, sonra Enver Hocacı, oradan da istediğini bulamazsa işçi olur. Ya da 'öncü savaşçı' olarak kurulur, sonra işçi sınıfını 'keşfeder'. Orada durmaz, liberal sol dalgaya katılır. Rüzgâr yön değiştirir. Proletarya sosyalizmine döner:

Dön baba dönelim; başa gelelim.

Türkiye solunun 1974'ten sonraki tarihine bakıldığında bu tür dönüşlerin çokça olduğu görülür. Her dönüşte, şeflerden ciddi bir özeleştirme gelmez. Örgütten de şeflere eleştiri pek yapılmaz. Neden mi? Birincisi şef(şeyh) ile yoldaş(mürit) ilişkisi. İkincisi ses çıkarmanın bir zaafı şefin elinin altındaki dosyadadır. Demoklesin kılıcı gibi sallanır kadronun başında. Aynı örgütte birlikte cansiperane mücadele edenlerin, hatta birinci ve ikinci adam olarak bilinenlerin, ayrılma durumlarında birbirlerinin zaafalarını, kirli çamaşır diye ortaya döktüklerini hepimiz biliriz. Şeflik kurumu ilkesizlik, hukuksuzluk, siyasî ahlâksızlık üretir.

Şeflik kurumu, sadece demokratik merkezîyetçiliğin despotizme dönüşmesinin adı değildir. Aynı zamanda her türlü siyasî ahlâksızlığı örgütsel yapıya taşınmasının da adıdır. Dengelere oynama ya da suni denge yaratma, kulis oportünizmi, hizipçilik, şantaj, tehdit, işkence, yargısız infaz... Marx, 'İlkesizlik insanîyetsizliğin ana ilkesidir.' diyor. Türkiye solundaki bütün bu insanîyetsizliğin ana nedeni şeflik kurumu, kariyerizm hastalığı adına ne dersek diyelim o burjuva karakter illetidir.

Şeflik, orta ve küçükburjuvazinin sol örgütlerde tezahürüdür. Aca ba solun ağırlıkta olduğu İşçi-kitle örgütlerinde de benzer bir tezahür söz konusu mudur?

Hoşnutsuz kitlelerin üzerine basarak kendini iktidar yapmak isteyen orta ve küçükburjuva hareketler, işçi-kitle örgütlerinde bu niyetlerini apaçık gösterirler. KESK'e bakalım: Bir savunma örgütü olarak sendikalar, sosyalizmin ilkokulu olarak tanımlanır. Orada işçi, bir sınıf olduğunun farkına varır. Birlikte hareket etmenin yaşamını kolaylaştırdığını görür. Burjuva örgütlerde göremediği demokrasiyi yani kendisiyle ilgili

bütün kararlarda yansmasını görür. Sosyalist demokrasinin ilk harflerini öğrenir. Kendi kendini yönetme deneyimi, becerisi kazanmaya başlar. Sınıf bilincini alır ya da geliştirir. Türkiye solunun yakın tarihindeki tek medar-ı iftihar olan KESK'e bağlı sendikaların programları tüzükleri, pratikleri buna uygun mudur? Yanıt hayırdır. Sınıf bilinci kazandırma diye bir program uygulanmaz. Sınıf bilinci, sendika içindeki sol örgütlerin insafına bırakılır. Kararlar en üst organa seçilenler tarafından yukarıdan alınır. Üye ya da temsilcinin görüşü nezaketen alınır vs. İşleyişinin burjuva demokrasisini aşmadığı bir işçi örgütünde, sınıf bilinci de verilmiyorsa sol örgütlerin işlevi ne? Kitleler üzerinde iktidar olma becerisi kazanmak...

Sendika seçimlerinde sol örgütler bir araya gelir; ilkesiz, programsız ittifaklar yaparlar. Kulis oportünizmi şahlanır. Emsali görülmemiş ayak oyunları birbirine izler. Seçilen sol iktidar olur, seçilmeyen sol 'muhalefet görevi' üstlenir.

Demokrasi oyununu sadece tekelci burjuvazi oynamaz, biz de 'oyununuz'un bir kanıtı olur bu seçimler. Ne hikmetse örgütleri, sendikal anlayışları çok farklı olan sol kadrolar yönetime geldiklerinde aynılaşırlar. Birbirlerini pek aratmazlar. Şefler için örgüt, bir çeşit özel mülkiyette sendika da kadrolar için odur. Böyle bir kadronun kitleleri kendi kendilerini yönetebilecek bir düzeye getirme diye bir derdi olabilir mi?

Türkiye soluna ideolojik-politik-örgütsel başka eleştirilerde yapılabilir. Ancak biz onun sınıfsal karakterini ortaya koymak için yukarıdaki eleştirileri yeterli buluyoruz. Çıkan sonuç şudur: Türkiye solu sınıfsal yapısı gereği Marksizm-Leninizm'i temsil edemez. Dolayısıyla hiçbir yapısı devrime öncülük edemez. Ayrıca solun hiçbir yapısı kendi iç dinamikleriyle değişip dönüşüp Leninist bir çizgiye gelemez. Türkiye sol yapılarının değişip dönüşmesi için kitlelerin kolektivizm ateşiyle ısınan Leninizm'in ideolojik hamamında pek çok kez yıkanıp arınmaları gerekir. Bu hamama gelmezlerse ne olacak?

Temeli idam sehпасına çıkarmışlar. 'Son sözün ne?' diye sormuşlar. Bir celladın yüzüne bir de başının üzerinde sallanan ipe bakmış ve şunu söylemiş:

Haçan ha bu bana bir ders olsun!

Temel'in bu son sözü bütün temelizmlerin mezar taşına yazılacak.

Mayıs 2009

## Devrimci Parti ve Devrimci Sınıf Örgütlenmesi

İşçi sınıfının gerçek kurtuluşunun ve sınıf çıkarlarının savunuculuğu iddiası ile ortaya çıkan ve proletarya diktatörlüğüne varacak proleter devrimin kaçınılmazlığını öngören devrimci sosyalistlerin birliği; tam da bu hedefler doğrultusunda, sosyalist grupların içerisine girdikleri eylemlilik sürecinde gerçekleşebilir. Bu birlik ise; aynı hedefe yönelmiş birey ve grupların, gerçek anlamda bu hedefe yürüyüşü sağlayan eylemlilikler içerisinde gerçekleştirdikleri gönüllü birliğin pratik, teorik ifadesidir. Bu birliği oluşturan birey ve gruplar arasındaki birleştirici çimento, uzlaşma değil; ideolojik, pratik aynılık; dolayısıyla gönüllülüktür.

Kuşkusuz böylesi bir siyasi organizasyon içerisinde de, bireyler arasında çelişki, politik çatışma mümkün ve kaçınılmazdır. Ancak komünist parti içerisinde çelişki ve teorik çatışma, uzlaşma ile frenlenmez. Uzlaşma komünist partiyi kirletir. Komünist partide, çelişki ve teorik çatışma; bireylerin farklılıklarını gözeterek tartışması ve çoğunluğun kararını benimseme (uzlaşma değil) ve uygulama ile çözülür.

Öncelikle belirlemek gerekiyor. Komünist partide de bireylerin arasında çelişki ve tartışma kaçınılmaz olarak varolur. Bu durumu reddederek, üzerini örterek, çelişkileri yok edebileceğini sanmak büyük bir yanılgıdır. Çelişkilerin üzerini örterek sorunu çözmek belli bir süre başarılı olur, ancak sonu kaçınılmaz olarak teorik ve fiziki çatışma ile biter.

Komünist partide bireyler ve gruplar arasında çelişkiler olacağını yok saymak, parti içinde ahlâki normları geçerli kılmaya yol açar. Dolayısıyla bu partide çelişkinin maddi temelini irdelemek ve çözümlenmek yerini; bireyler arasındaki çatışmayı, ahlâki kaygılara bağlayarak çözmeye bırakır. Bu örgütlerde her gün ve sıklıkla bireysel eleştiri, özeleştirisi (günah çıkarma) yapılır. Örgüt, siyasi organizasyon olmaktan çıkar papazlar birliğine dönüşür.

Her toplulukta olduğu gibi devrimci sosyalist partide de bireyler arasında çelişki ve tartışmanın kaçınılmaz olması nedeniyle parti; bireyin kendini ifadesine olanak sağlayıcı politik zemini ve organizasyonu yarat-

malıdır. Birey, parti platformlarında düşüncesini ifade edebilmelidir. Bu engellenemez olduğu anlamda, parti, bireyin kendini ifade edişini; örgüt-lülüğü güçlendirici biçimde organize etmelidir. Bu gerçekleştirilmeden, bireyin kendisini ifade etmesini yasaklama, siyasi topluluğun kendi so-nunu hazırlamasının yolunu açar. Yasak, çelişkinin büyüyerek patlama-sına ve çatışmaya dönüşmesine zemin hazırlar. Oysa bireyin kendini ifa-de edişinin pratik organizesi; farklılığın, birliğin teorik pratik zenginleş-mesi ile sonuçlanmasına zemin hazırlar. Kuşkusuz, yasak kolay olandır. Ancak komünist parti kolay olanı değil devrimci olanı seçmelidir.

Devrimci partide demokratiklik ilkesi yaşam bulmalıdır. Birey ve grupların, işçi sınıfının sosyalizme yürüyüşü ve gerçek çıkarları doğrul-tusunda girişeceği eylemlere ilişkin teorik zeminde kendini ifadesi ge-reklidir. Devrimci işçi partisinde vazgeçilmeyecek ilke; işçi sınıfının kur-tuluşunun devrimle olanaklı olacağı, devrimin proletarya diktatörlüğüne varacağı ön kabulü ve işçi sınıfının çıkarlarının her koşulda savunulma-sı gerekliliğidir. Devrimci işçi partisinde birey ve gruplar bu ilkede aynı-laşarak birlik oluştururlar. Bu noktada aynılaşmış birey ve grupların gönüllü birliği söz konusudur. Birey ve grupların gönüllü birliğinin olduğu yerde, bireylerin kendilerini teorik-pratik ifadeleri parti içi demokrasinin bir ayağıdır. Gönüllü birliğin olduğu yerde gerçek demokrasi olanaklıdır. Aynı yöne bakmayan birey ve gruplar arasında önyargı ve kuşku vardır. Kuşku ve önyargı olan bir partide ise bireyler arasındaki çelişkinin ça-tışma ile sonuçlanması kaçınılmaz olur ve bu partide potansiyel olarak parçalanmanın zemini vardır.

Devrimci partinin çimentosu ideolojidir. İdeolojik, stratejik birliğin olmadığı bir partide gerçek birlikten söz edilemez. Bu noktada önemle üzerinde durulması gereken nokta şudur; devrimci işçi partisinin her üyesi, partinin ideolojik-stratejik çizgisini içselleştirmiş, yüksek politik bi-lince sahip olmalıdır. Bu nedenledir ki; Her grevci işçi, her sendikacı ya da demokratik kitle örgütü üyesi ve her sosyalist birey devrimci partinin üyesi olamaz.

Proletarya devrimlerinin gerçekleştiği ülkelerde, demokratik kitle örgütlerinin dışında, ama onları da etkileyen ve sürükleyen ve yeniden biçimleyen, devrim organları (örgütleri) hep varolmuştur. Bu zorunlu-dur. Belirlemek gerekir ki; nerede, sosyalistler, burjuva demokrasisi sa-vaşımını ve sendikal mücadeleyi, devrimin ana sorunu olarak belirle-mişlerse ve dolayısıyla, proletarya devriminin ve sosyalizmin ayağını



basacağı örgütler olarak; sendikaları, yasal işçi partilerini göstermiş ve siyasal faaliyetlerini de bu tanıma uygun yürütmüşlerse; orada, devrim organları olan sınıf örgütlerinin kurulmasının ve devrimci sosyalizm savaşımının önü tıkanmıştır. Sosyal, siyasal rejimdeki gerçek gelişme ve devrim, ancak bu değişimi ve devrimi gerçekleştirebilecek yetenek ve olanaklara sahip sınıf örgütlenmelerinin kurulması ve örgütlerin sosyalizm savaşımını yürütmesi ile gerçekleşir.

Bu sorunla sıkı sıkıya ilintili ve üzerinde önemle durulması gereken bir nokta da partinin devrimdeki rolünü belirlemedir. Demokratik kitle örgütlerinin (sendikaların) devrimin temel organları olamayacağı gerçeğini gören ve demokratik kitle örgütleri dışında devrimin taşıyıcı, temel unsuru olacak siyasal aygıtların (devrimci iktidar organlarının) varolması gerektiğini savunan kimi sosyalist parti ve örgütler; proletarya devriminin ana organları olacak, devrimin omurgasını oluşturacak örgütlerin organizasyonunu başaramadıkları ya da bunun ne anlama geldiğini kavramadıkları zaman, devrimci sosyalist partinin, devrimin temel unsuru, işçi sınıfının hemen hemen bütünü içinde barındıran devrim organı olacağı inancına sapanıyorlar. Komünist partinin, tüm işçi sınıfı ordusunu içinde barındırmasının, organize etmesinin pratik olarak imkansız olduğu anlamda, bu hedefi önlerine koyan partilerin, bu hedeflerini gerçekleştirmeyi başaramayacağı ve bunun olanaksız oluşu oranında, bu hedeften uzaklaşması kaçınılmazdır. Partinin devrimin ana unsuru sayılması, sosyalist önderleri, partinin devrimi yapacak ordu biçiminde organize edilmesi düşüncesine iteler. Ancak partinin, hemen her zaman ve zorunlu olarak dar kalışı, partinin devrimin ana unsuru olacağını savunan düşünce ile birleşince, parti komplocu örgüte dönüşür. Oysa herkesin bildiği gerçek şudur; komünist parti, proletarya devrim ordusunun kurmay örgütüdür. Komünist partinin görevi devrim yapmak değil; devrimi yapacak işçi sınıfını devrime hazırlamak, onun kendisi için sınıf ve kendi iktidarını kuracak sınıf olarak organize olmasına yardımcı olmak ve devrim ordusuna önderlik etmektir.

İşçi sınıfının gerçek kurtuluşu için, sosyalizmin kurulması için devrim ne kadar zorunlu ise, proletarya devriminin iktidar organlarının kurulması ve geliştirilmesi de, o kadar zorunlu ve yaşamsaldır. Devrim organları, devrimin ana unsuru ve ana taşıyıcılarıdır ve siyasal iktidar organıdır. Devrimci işçi partisi devrim organlarının kurulması ve faaliyetinin yürütülmesi ile doğrudan yükümlü olsa da, devrim organları, gerek

görevlerinin niteliği bakımından, gerekse örgütleniş biçimi açısından Komünist Partiden farklıdır ve ayrı organize olurlar.

Devrimci partiler, reformist partilerden bu noktada ayrılırlar. Bugün Türkiye’de küçükburjuva sol maceracı sosyalist örgütlerin, partiyi, işçi sınıfının devrim ordusu biçiminde organize etme çabalarıyla; demokratik kitle örgütlerinin, burjuva demokrasisi organları olduğunu unutarak, sendikaları ve kitle örgütlerini partiye doğrudan bağlı örgütler biçiminde kurma çabaları birbirlerini tamamlıyor. Reformcu sosyalist partiler ise, demokratik kitle örgütlerine ve burjuva parlamentosuna, sosyalizm kurulması yolunda, temel ve etkin rol yüklüyorlar. Bu iki eğilim farklı görünse de devrimin örgütlenmesi konusunda aynılaşıyorlar; pratik olarak devrimden vazgeçmek bu iki eğilimi birleştiriyor.

Kuşkusuz, komünist partinin, devrim organlarının kurulması ve geliştirilmesi sorununu kavraması ve bu doğrultuda ileri adımlar atması, partinin devrim sorununda açık ve kararlı bir tavra sahip olması ile mümkündür. Önemle belirlemek gerekiyor; sınıf mücadelesinde, sınıf örgütlerinin işlevi ve yükümlülüğü konusunda oportünizm, çoğunlukla devrim sorununda ikircikli olmak üzerinde filizlenir.

### ***Ekonomizm: Burjuva Demokratik Hareket***

Ekonomizm, devrimci sosyalist partinin legal kitle örgütlerinde faaliyet sürdürmesi anlamına gelmiyor. Ekonomizm; kendiliğindenci siyasi çalışma sürdüren devrimci grupların, demokratik kitle örgütlerini parti faaliyeti alanı haline getirmeleri, devrim faaliyeti ile demokratik faaliyeti pratik olarak özdeşleştirmeleri ve dolayısıyla, devrim faaliyetini demokrasi faaliyetine indirgemeleri anlamına geliyor. Demokratik kitle örgütlerinin “düzen içi” örgütlenmeler olduğunu atlayarak, programını, kitle örgütlerinin “kendiliğindenci” yürüyüşüne tabi kılarak, partinin demokratik kitle örgütlerinin oluşturduğu “birliğin” kurmayı halinde çalışmasını ve sosyalist partinin “düzen içi” örgüte dönüştürülmesini savunan ve faaliyetini bu savunuya uygun yürüten sosyalist parti ya da gruplar ekonomisttirler.

Günümüzde, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin, burjuva demokratik yanları daha da açığa çıktı. Demokratik kitle örgütlerinin (sendikalar, dernekler, meslek odaları, öğrenci birlikleri) kurulması, gelişmesi olgunlaşması ve yetkinleşmesi, burjuva demokrasisinin genişlemesi ve kurumlaşması anlamına gelir. Dolayısıyla demokratik kitle

örgütlerinde sürdürülen faaliyet, burjuva demokratiktir. Kimi sosyalistler, sendikal faaliyetlerini, “Devrimci” sınıf sendikacılığı diye adlandırılrsa da, demokratik kitle örgütleri işlevsel ve yapısal olarak, burjuva demokrasisinin kurumlarıdır. Demokratik kitle örgütlerinin, burjuva demokrasisinin sınırlarını aşabilmeleri için, öncelikle düzen dışı örgütlerin gücüne gereksinim duyacaklardır. Düzen dışı devrimci iktidar organları yaratılmaksızın, sendikaların işlevinin demokratik olması kaçınılmaz sürer. Devrimci niteliğe ulaştığı anda ise sendikalar yapısal işleyişle sendika olmaktan çıkarlar.

Komünist partinin görevi; asıl olarak, parti örgütlenmesini gerçekleştirmek ve bununla beraber, burjuva demokrasisinin de reddi anlamına gelecek devrimci demokratik iktidar organlarının kurulması faaliyetini, savaş organizasyonunun hazırlanması ve yaratılması faaliyetini; siyasi faaliyetinin ana eksenine koymaktır. Demokratik kitle örgütlerindeki faaliyet bu ana göreve bağlı tali yürütülecek faaliyettir.

Küçükburjuva sosyalist devrimci örgütler ne yapıyor? Asıl olan siyasi organizasyonu yaratmanın gerekliliğini vurgulamakta kimseden geri kalmıyorlar; Ancak, pratik olarak, kitle örgütlerinde çalışmanın seyrine kapılarak, parti çalışmasını, demokratik çalışmaya indiriyorlar. Parti çalışmasını, sendika yönetimini ele geçirmek, sendikaların öncülüğünü “sendika yöneticisi olarak” sağlamak hedefiyle daraltıyorlar. Kim ne derse desin böyle bir pratik, bu grupları, burjuva demokrasisi içerisinde varlığını ifade etmeye ve dolayısıyla erimeye, ve burjuva demokratik sistemin birer “muhalif unsuru” olmaya götürüyor.

Bazı sosyalist parti ve gruplar bu durumun farkındalar, ancak devrim sorununun, gerçek anlamda, kafalarında şekillenemeyiş; onların kitle örgütlerini fazlaca önemsemelerine ve bunu faaliyetlerinin ana eksenine koymalarına, dolayısıyla parti programlarının demokratikleşmesine yol açıyor. Ancak diğer yandan, bazı gruplar var ki, yapısal durumları, demokratikleşmeye hazır durumda ve bu gruplar sözde ne kadar “devrimci” iseler, pratikte de o kadar ekonomistler. Bu örgütler, dergi çevreleri biçimde oluşmuş siyasi yapılardır; bu çevre ve grupların siyasal yapılanmaları komünist bir örgüt olmaktan tamamıyla uzaktır.

Komünist partinin görevi işçi sınıfını devrime hazırlamak ve işçi sınıfının devrim için örgütlenmesine yardımcı olmaktır. Buradan da anlaşıldığı gibi, komünist partinin örgütlenmesi ile, işçi sınıfının devrim için

örgütlenmesi birbirini tamamlayan ama aynı zamanda farklı iki örgütlenme biçimidir ve bu farklılık göz önüne alınmadığı taktirde, parti örgütlenmesi zaafa uğrar. Komünist parti işçi sınıfının devrim hazırlanmasını ve bu doğrultuda örgütlenmesini kolaylaştırıcı önlemleri almayı önüne koyar ve bu göreve uygun örgütlenir. Komünist partide tek tek işçilerin yer alması, onun bir işçi örgütü olduğu anlamına gelmez. Komünist örgüt devrim örgütü değil, devrimin hazırlanmasında aktif görev alan komünist militanların birliğini sağlayan bir siyasi organizasyondur. Devrimi yapacak güç ise işçi sınıfıdır. Yalnızca o da değil; işçi sınıfının düzen dışı ve düzen içi örgütlerle sınıf savaşımını sürdüren devrim ordusudur. İşçi sınıfının düzen içi kitle örgütlerini, sınıf savaşımının doğal gelişim sürecinde, demokratik bilince kendiliğinden varan işçi sınıfı ve emekçi yığınlar kurar. İşçilerin ve emekçi yığınların düzen dışı örgütlenmeleri ise, kimi zaman kendiliğinden olsa da, asıl olarak, komünist ve devrimci partilerin iradeleri ve faaliyetleri öncülüğünde kurulur. Komünist partinin devrimci görevleri tam da bu noktada şekillenir. İşçi sınıfının, devrim temelinde örgütlenmesi iradi bir sorundur. Kuşkusuz böylesi bir irade, sınıfın demokratik bilincini aşan onun üzerine çıkan devrimci sosyalist bilince sıkı sıkıya bağlıdır. İşçi sınıfının burjuva iktidarını parçalama isteği ve proletarya diktatörlüğüne yürüme pratiği, her türden burjuva sisteminin karşısına dikilen bir devrimci savaş organizasyonuna sahip olması ile ilgilidir. Bu ise işçi sınıfının önemli bir kısmının devrimci bir bilince sahip olmasını gerektirir. Komünist partinin öncelikli görevi işçi sınıfına bu bilincin taşınmasını sağlamaktır. Kuşkusuz yalnızca bu değil, devrimcileşen işçilerin, oluşturacağı savaş ordusunun örgütlenmesini organize edecek ve savaşı yönetecek öncü çekirdek olmaktır. Öncelikle işçi sınıfına devrimci, komünist bilinç götürmekle yükümlü -başka bir bilinç değil- parti, bu görevini yerine getirirken gerekli araçlara ve olanaklara sahip olmak ve kendisini de bu görevi yerine getirecek biçimde organize etmek zorundadır. Kuşkusuz partinin inşası görevinin, işçi sınıfının savaş organizasyonunun örgütlenmesi ile tamamlanması gerekliliği; partinin bu görevi de yerine getirecek bir biçimde organize olmasını zorunlu kılar.

Bu noktada önemle belirtmek gerekiyor. Herkesin işçi sınıfına gitmek görevini önüne koyduğu bir zamanda, komünistler işçi sınıfına nasıl ve niçin gitmek sorusuna özellikle ve önemle açıklık getirmek zorundadırlar. İşçiler burjuva demokratik ve sendikal bilinci, sınıf mücadelesi-

nin kaçınılmaz sonucu olarak kendiliğinden edinirler. Komünist partinin işçi sınıfına demokrasi bilinci taşıması ya da “devrimci sendikal” bilinç götürmeyi görev olarak, faaliyetinin ana eksenine oturtması boşa kürek sallamaktır. Komünistlerin asıl olan işi bu değildir. Komünistler bazı kavramların önüne örneğin sendikacılığın önüne, “devrimci” sıfatı koyarak, kendilerinin “ekonomist olmadıklarını” söyleyen siyasilerin en büyük şaşkınlık olduğunu bilirler. Toplumsal fenomenler adlandırdıkları sosyal pratiğin, sınırları ve işlevleri ile belirlenirler ve bu fenomenler -nasıl adlandırılırsa adlandırın- kendini sınırlayan koşulların dışında bir işlev yüklenemezler, bu fenomenlerin işlevlerinin değişmesi, onlara hayatı veren sistemin köklü değişimine bağlıdır. Denilebilir ki, sendikalar kapitalist bir toplumda birbirleriyle karşılaştırıldığında daha iyi iktisadi çıkarlar sağlayan/sağlamayan örgütlerdir, daha fazlası olamazlar.

Sendikalar yapıları gereği pasif savaşım örgütleri; ekonomik mücadele örgütleridir; dolayısıyla sonuç itibarıyla toplumsal uzlaşma örgütleridir. Kendisini, en “devrimci sendikacılık” yapan grup olarak nitelendiren bir siyasi örgüt (ya da parti) sendikanın asıl olan toplumsal işlevini değiştirebilir mi? Yani sendikaları devrimin öncüsü konumuna ulaştırabilir mi? Hayır. O halde en iyi ekonomik çıkar da sağlasa, sendika bir devrimci savaş örgütü değil, ekonomik, demokratik kitlesel işçi örgütüdür. Sendikaların görevinin; burjuvaziyi toplu sözleşme masasına oturtmak, iktisadi ve demokratik kazanımları bu masada elde etmek, yani sözleşme yapmak olarak belirlendiği zaman, bu faaliyet “en” noktasında da yürütülse, burjuvazinin varlığının meşru zeminde tanınması üzerine oturur ve bu durum uzlaşmadan başka bir şey değildir. Uzlaşma örgütünü, “devrimci” örgüt diye tanımlamak ise, devrimi, demokrasi düzeyine indirgemenin reformist sosyalist adlandırılmasıdır. Devrimci kitle örgütleri, demokratik kitle örgütlerinden farklıdır. Devrimci kitle örgütleri doğrudan işçi sınıfının iç savaş organizasyonunun üzerine oturduğu siyasi yapılardır. Demokratik kitle örgütleri ise kapitalist düzeni ekonomik anlamda zorlamakla yükümlü örgütlerdir, dolayısıyla, demokratik kitle örgütleri, devrimci değil, demokratik örgütlerdir. Demokratik kitle örgütlerini “devrimci” olarak nitelendirmek, basit bir kavrayış ürünü değildir. Bu kavrayış doğrudan, proletarya devriminin hangi organlar üzerine oturacağı konusunda bilgisi olmayan ya da devrime hiçbir zaman inanmamış olan küçük burjuva sosyalist parti önderlerine aittir. Tam da bu, nasıl adlandırılırsa adlandırılınsın devrimden bir sapmadır; devrimcilikten uzaklaşmaktır. Sendikalara, devrimci bakış ise; sendikaların de-

mokratik niteliğini belirlemek, sendikaların, devrimci sınıf örgütlerinin -devrimci iktidar organlarının- yanındaki tali rolünü belirlemektir.

Bireyin, demokratik kitle örgütünde çalışması, demokratik kitle örgütlerinin gelişmesini sağlayacak çalışmalar yürütmesi, sendikaların olmadığı alanlarda sendikaların kurulmasını organizasyonuna fiilen katılması, o bireyin demokrat olduğunu gösterir. Bu faaliyeti yürütmek demokratik bir görevdir. Birey faaliyetini yalnızca bununla sınırlıyorsa ve kendisinin komünist olduğunu iddia ediyorsa o büyük bir yalancıdır. Komünist olmak, tüm bu faaliyetin yanısıra ve asıl olarak bireyin komünist parti faaliyeti içerisinde bir fiil görev almasıyla olanaklıdır. Küçük burjuva sosyalist örgütler genellikle bu konuda bir kargaşa yaşıyorlar. Tam da bu noktada, komünist parti faaliyeti ile demokratik faaliyet birbirine karıştırılarak, birbirinin önünü tıkar bir konuma vardiıyor.

İşçi sınıfının devrim ve sosyalizm bilincini kazanmasını görev olarak önüne koyan komünist partinin, bu görevi yerine getirmesi için ona en fazla gerekli olan aracı kullanır; Gazete. Böylesi bir işlev ise, parti organizasyonunun, gazetenin işçi sınıfına ulaştırılması, işçiler arasında yaygınlaşması ve işçilerin örgütlenmesi görevleri etrafında yapılmasını gerektirir. Parti; ideolojik, politik yayın organını düşünsel olarak besleyen, onu ülkenin her kentine ve her fabrikasına dağıtan, okunmasını, tartışılmasını sağlayan bir ağ kurar ve bu ideolojik faaliyetle birlikte ve birbirini besleyen bir biçimde işçi sınıfının her hareketini devrime yönlendirmeye çalışan, onu devrime hazırlayan bir siyasi organizasyon kurar. Parti üyesi bu yapıyı oluşturan birimlerden birinde yer alır ve faaliyete bir fiil katılır. Komünist, bu faaliyetin içerisinde yer alan bireydir ve bu vasfı ile o, sendikada bir fiil çalışan demokrat bir insandan ayrılır. Bir parti üyesinin asıl görevi sendikada çalışmak değil; fabrikada, devrim organizasyonunun nüvesinin oluşmasına çalışmaktır ve sendikal çalışma, ancak böylesi bir çalışma varsa anlamlı hale gelebilir. Tüm bu söylediklerim, işçilerin sendikaları boşaltmasını istemek anlamına gelmiyor. Aksine, sendikaları dar örgütler haline getiren küçük burjuva sosyalistlerinin tam tersine bir yol izleyerek, işçilerin, ekonomik mücadele yürüten büyük sendikal birliklerde yer almasını sağlamak gereklidir. İşçilerin demokrasi bilincine gereksinimleri vardır ve bu bilinci kazanacakları yerler sendikalardır, yardımlaşma sandıklarıdır. Ancak işçileri, devrim adına sendikalarda hapsederek; onların düzen dışı örgütlenmeler içerisinde, devrimci bilinç kazanarak organize olmasını engellemek; işçi sınıfına, devrime en büyük zararı verecek olanların, komünist olmadığını

yüksek sesle her yerde söylemek gerekiyor. İşçilerin siyasi faaliyetini “devrimci” sendikacılık yapma ile sınırlayarak, onların düzen dışı örgütlenme bilincinin, sendikal bilinçle körelmesine yol açanlar, işçi sınıfının devrimci gücüne inanmayan küçük burjuvalardır. Bu bayların bir ayaklarının “silahlı mücadele” ve bir ayaklarının ekonomizmde olmasının temel nedeni de budur. Bu örgütler, işçi sınıfına o kadar güvensizler ki; silahlı mücadele görevini kendilerince yürütülmesinin ve sendikal faaliyetin ise işçiler tarafından yürütülmesinin ilahi bir işbölümü olduğunu kabulleniyorlar. Bu baylar için işçiler, gerilla örgütlerinin yan bir öznesi olacak sendikalarda yer alması gereken bireylerdir. Ekonomizmin “devrimci” açıklanışının özeti budur. Bu ise kaçınılmaz olarak, işçilerin faaliyet alanını ekonomik (sendikal) mücadele ile, -pratikte bu istenmese de- sınırlamayı savunmaktır. Kuşkusuz böylesi bir anlayış, siyasileri giderek, sendikalara, devrimci iktidar organları olma misyonu biçmeye kadar götürür. Anarko-sendikalizmin düşünsel kaynağı bu yaklaşımdır.

Devrimci sosyalist olmak, gerçek anlamda, sosyalizmin zorunluluğunu kabul etmek ve devrimin gerekliliğini görmektir. Bu da devrim için siyasi bir örgütün varlığını öngörmeyi gerektirir. Komünist birey, örgütlü bireydir. Bu örgütlülüğünde devrimci sosyalist bir örgütlülük olması ön koşuldur. Birey kendisine devrimci sosyalist diyorsa; devrimci sosyalist pratik içerisinde bir fiil yer almalıdır. Bir insanın demokratik kitle örgütünde bir fiil çalışması, onun iyi bir demokrat olduğunun göstergesidir. Ancak aynı bireyin komünist olması onun devrimci sosyalist pratik içerisinde bir fiil yer alması ile mümkündür. Bu ayrım çok önemlidir. Bugün, legal bir gazete okuyucusu olması nedeniyle kendisini devrimci ve hatta komünist olarak ilan eden, demokratik kitle örgütlerinde kariyerinin yükselmesi için bu tutumunu kullanan bireylerin sosyalist değil, demokrat olduklarının anlaşılması gerekiyor. Çünkü bu insanlar, faaliyetleri ile sosyalizmi sınırladıkları ve dolayısıyla demokrasi bilinci ile sosyalist bilinci birbirine karıştırdıkları ölçüde devrim mücadelesine zarar veriyorlar. Kuşkusuz nedeni ne olursa olsun bu bireylerin devrimci harekete verdiği zararı görmezden gelen ve onlara aralarında yer veren sosyalistlerin devrimci hareketin zaafa uğramasında çok daha büyük rol oynadıkları açıktır.

*28 Nisan 2009*

# Yavuz Yıldırım Türk

## “Türkiye Sosyalist” Hareketinin Bugünkü Durumunun Nedenleri -2-

-Görüş-

Faşist hareket sadece MHP olarak görülüyordu. Sivil faşistlerin güçleri abartılarak, devletin faşist biçimi göz ardı ediliyordu.

12 Mart faşist hareketin amacı, devrimci hareketleri “ezmenin” yanı sıra, ordu içindeki 27 Mayısın devamı olan “sol” kesimleri, özellikle sosyalist genç subayları tasfiye etmekte.

9 Mart “sol cunta hareketinin” başarısızlıkla sonuçlanması, “sol kesimin temsilcisi” olarak lanse edilen Faruk Gürler’in ve Muhsin Batur’un, faşist generaller ile anlaşmaları, Faşist generallerin Ordu’ya tam egemen olmalarının kapısını araladı.

Nitekim, Faik Türün isimli faşist generalin eline büyük bir fırsat geçti. Ne kadar, sosyaldemokrat, “solcu”, sosyalist subay varsa hepsini tasfiye etti ve faşistlerin orduya tam egemen olmasını sağladı.

Sadece orduya değil devlete egemen olan bu faşistlerin diktatörlükleri “faşizm” olarak görülüyor, onu yerine bu devlet biçimi “faşizm tehlikesine” karşı “demokrasi” adına savunulması isteniliyor.

Kaldı ki, dünya sosyalist işçi sınıfı hareketinin en temel yanlışlığı, faşizmi kapitalizmden soyutlayarak, burjuva demokrasini savunmasıydı. Faşizmin tekelci kapitalizmin bir devlet biçimi olduğunun gösteren Lenin’in görüşleri yokmuşçasına hareket edilerek, faşizmi tekelci burjuvazinin bir kesiminin en saldırgan ve gerici iktidar biçimi olarak lanse edilmesi, burjuva demokrasisini ve kapitalizmi savunan revizyonist partilerin eline önemli bir silah verdi. Faşizme karşı mücadele sosyalizm amacından koparıldı. Böylece, faşizme karşı mücadelede revizyonist görüşlerin etkinlik kurmasının ortamı hazırlandı.

Oysa, O dönemde gerek dünyada, gerekse özellikle Türkiye’deki kapitalizmin hangi çıkmazla karşı karşıya olduğu incelenseydi, her şey daha kolayca anlaşılacaktı.

Böyle bir yolu izlememelerinin nedeni 1971 hareketinin öne sürdüğü görüşlerin reddiydi.



Sadece 1971 hareketinin işçi, emekçi ve gençlik tarafından bağır-larına basılan önderlerine sözde sahip çıkmak, ama onların görüşlerini reddederek reformist yolu takip etmek, kapitalist dünyadaki gelişmeleri takip etmeyi de gereksiz kılıyordu!<sup>8</sup>

Burjuvazi, II. Emperyalist Savaş sonrası gelişen kapitalizmin “şa-saalı” dönemini geride bırakıp, 1966'larda yeniden kapitalizmin ekono-mik krizi ile baş başa kalmıştı. Özellikle Avrupa'da, Latin Amerika'da kapitalizmin krizi ile birlikte uyanan ve mücadeleye giren işçiler emek-çiler ve gençlik dünya burjuvazisini köşeye sıkıştırıyordu.

Kapitalist krizin nedenini “pazar darlığında” arayan burjuvazi, dev-letin ekonomiye müdahalesinin serbest rekabetin önünü kestiğini ve pazar darlığına yol açtığının öne süren Milton Friedman'in görüşlerini, “kurtuluş reçetesi” olarak ele aldı.

”Serbest rekabetle” amaçlanan, mali sermayenin (finans kapitalin) rant elde etmesi için tüm kapılarının ardına kadar açılmasıydı.

Tabii ki her zaman olduğu gibi, emperyalist-kapitalist sistemin kuy-ruğuna yamayan “gelişmekte olan kapitalist ülkeler”de kapitalizmin ekonomik krizi en üst düzeyde kendini göstermişti.

Türkiye, emperyalist-kapitalist sistemin kuyruğuna yamayan ülke-lerin önde gelenlerindedir. II. Emperyalist Savaş sonrası, sosyalist sis-teme (sonradan da Sovyet bloğuna) karşı emperyalist-kapitalist siste-min bekçilik görevini üslenmesi, onun emperyalistlerin bağışlarıyla ve ucuz kredileriyle yaşamını sürdürmesini sağlamıştı.

Sovyetler Birliği'nin kapitalizme geriye dönüşü ve kapitalizmin ye-niden ekonomik krize girmesi, Türkiye'yi tam anlamıyla çıkmazın içine soktu; çünkü para muslukları kesilmişti. Ne eskiden olduğu gibi düşük faizli borç bulabiliyorlardı, nede “cömert bağışlar” geliyordu.

Türkiye'de kapitalist ekonominin krizi her gecen gün daha derinle-şiyordu. 1974 Demirel'in MC hükümeti, “devlet 70 sentte muhtaçtır” laf-larıyla iflas ettiklerini açıklamakta çekinmeyecek duruma gelmişti.

Krizden kurtulmak için emperyalist-kapitalist ülkelerin kapılarını aşındırmakta yorgun düşen Türkiye hükümeti, Sovyetlerden dahi “me-det umar” hale gelmişti.

Dinciler ise, ekonomik krizden kurtuluşu, şeriatçı petrol zengini Arap ülkelerinde arıyorlardı.

Ama Türk devletinin ve burjuvazisinin borç para için çaldığı her kapı yüzlerine kapanıyordu. Çünkü uluslararası mali sermaye ekonomik krizden daha fazla rant elde etmeden iflastan kurtulamayacaklarını görüyordu.

Bunun için de borçlarını dahi ödemeyen “gelişmekte olan ülkelere”, çok yüksek faizli borçlar karşılığında, mevcut borçların erteleneceğini ve yeni krediler açılabilineceğini vaat ediyorlardı. Alınacak olan borçların yüksek faizlerinin ödenmesi, ancak işçi ve emekçileri korkunç bir sömürü çarkı içine almak ile gerçekleştirilebilirdi.

Ama ne var ki, 1971 hareketinin de etkisiyle uyanan, artan sömürüye karşı mücadeleye girişen işçi ve emekçiler, devrimci hareketlerin yardım ve önderlikleriyle her geçen gün direnişlerini daha da üst boyutlara çıkararak, sömürünün yoğunlaştırılmasına karşı çıkıyorlardı.

Demirel, bu “çıkılmazdan kurtulmak” için “MC” hükümetleri ile “anti-komünist cephe” kurdu ve sivil faşistleri silahlandırarak, direnen işçilerin, emekçilerin ve devrimcilerin üstüne saldırttı.

Sivil faşist çetelerin saldırıları, işçileri, emekçileri ve devrimcileri sindirmeleri bir yana, tam tersine işçilerin, emekçilerin ve gençliğin mücadelesinin daha da kiteselleştirmesini sağlamaktan başka bir işe yaramadı.

1977 milletvekili seçimlerinde, Demirel’in “anti-komünist” cephesinin “ülkeyi bölüp, kamplaştırdı” görüşleri ve “sol” söylevlerle harekete geçen Ecevit %42 oranında oy alarak hükümeti kurdu. Reformist politikalarıyla, işçileri, emekçileri ikna edip, uluslararası mali sermayeden borç para alma umuduyla emperyalist devletlerin ve IMF'nin kapisına dayanan Ecevit eli boş döndü.

Ecevit, uluslararası mali sermayenin borç için öne sürdüğü koşulların çok ağır olması karşısında reformist söylevleri ile uyuttuğu işçi ve emekçilerin karşısına çıkmaya cesaret edemedi.

Ve böylece CHP hükümeti döneminde de ekonomik kriz daha da derinleşti. Diğer yanda da reformist Ecevit hükümetinin iflasının açığa çıkması, 1977'lerden itibaren “tırmanan faşizm ve 3 dünya” reformist görüşlere karşı çıkan 1971 hareketinin takipçilerini (doğru siyasî taktikler sonucu) önemli siyasî güç olmalarını sağlıyordu.<sup>9</sup>

Ecevit'in iş başına gelmesi ile birlikte burjuvazi, generallerin iktidarı ele almasından başka çıkış yolu kalmadığını tespit ederek, askeri darbenin hazırlığına girişti. Sivil faşist çeteler artık ordu tarafından yönlendirilerek, darbeye ortam hazırlamaları için seferber edildi.

1977 yılında bu gelişmelerin olacağını belirledik. Bunun için de "genel grev" çağrısını gündeme getirerek, darbeye karşı işçi ve emekçilerin ayaklanmasını ve silahlanmasını amaçlayan bir bakış açısını ege-men kılmak için yolla çıktık. Çünkü burjuvazi, faşist saldırıları gerçekleştirmeden, işçileri, emekçileri sindirmeden, uluslararası mali sermayenin yüksek faizli borçlarının ağır koşullarını yerine getirmeden, ekonomiyi krizden çıkaramayacağını görüyordu. Bunun için küçüğüyle, büyüğüyle burjuvazi askeri darbenin peşine düşmüşlerdi. Türkiye'nin en büyük Holdingleri, askeri darbe tezgahının içinde yer almıştı.<sup>10</sup>

Burjuvazinin ekonomik ve siyasî saldırılarına, emekçilerin devrimci kitlesele saldırıyla cevap vermenin dışında başka çıkış yolu yoktu.

Uluslararası burjuvaziyle birlikte, Türkiye burjuvazisi, işçi, emekçi ve gençlik kitlelerinin önüne ya teslimiyet ya da savaş ikilemini koymuştu; ve 1976-77'den itibaren bu dayatma ile işe başladı.

Ecevit'e hükümet kurdurarak, onun çıkmazını gösterip, askeri darbeden başka çıkış yolunun olmadığını kanıtlamak istiyorlardı. Ve bunu başardılar.

Peki darbe "kader miydi", önlenemez miydi? Veya Türkiye devrimci hareketinin askeri faşist darbe karşısında bu ölçüde darbe yemesi kaçınılmaz mıydı? Kesinlikle hayır; eğer başından itibaren Türkiye'nin devlet yapısına ve ordusunun niteliğine göre ideolojik, siyasî ve örgütsel Marksist-Leninist bir çizgi izlense idi, Generaller ne darbeye teşebbüs edebilirlerdi, nede darbeleri bu ölçüde başarılı olabilirdi.

İlk önce dönemin revizyonist TKP'nin işçiler üzerindeki burjuva uzlaşıcısı siyasî ve ideolojik etkisi tasfiye edilmeliydi. TKP, işçi sınıfının devlete ve orduya karşı seferber edilmesinin önündeki en büyük engellerinden biriydi. Sıkıyönetim kumandanlarıyla anlaşarak, yasal grevleri gündeme getirip, işçilerin faşizmin genel saldırı tehlikesini görmemesini sağladılar.

Durmadan işçilerin genel greve hazır olmadığını ileri sürüp durdular.

Oysa o dönemde, Adanalı işçiler "HK" ve Dev-Yol'un çağrısıyla iki kere "yasa-dışı" bölgesel greve gitmişti. İzmir'de Tarih ve Gültepe eylemleri burjuvaziyi tedirgin etmişti. 1979 milletvekili ara seçimlerinde izlenen "seçime boykot" taktiği başarıyla sonuçlanmış ve Türkiye'de ilk kez seçime katılım, o güne kadar görülmemiş oranda düşük çıkmıştı.

Tüm bunlara rağmen, işçi sınıfının mücadele örgütü DİSK'e ege-men olan TKP işçilerin genel greve hazır olmadığını ileri sürerek ve sı-

kiyönetim kumandalarıyla anlaşılıp, yasal grevler ile işçileri uyuttu ve sınıfın mücadelesinin devrimcileşmesinin önünü kesti.

TKP'nin tepeden inme tarzda DİSK'e egemen olması, onun işçilerin mücadelecı kitlesele örgütü olma özelliğinin kaybolmasına neden oldu. 1970 öncesi işçiler, devletin örgütlediğı sarı-sendika Türk-İş'ten, DİSK'e geçmek için fabrikaları işgal edip, polislerle, ordu birlikleriyle çatışarak, patronları DİSK'i tanımaya zorluyordu. İşçilerin DİSK'e geçmek için yürüttükleri mücadele, Türk-İş'i dağılmaya sürüklemiş ve DİSK'in büyüyüp, gelişmesinin önü alınamamıştı.

Demirel hükümeti, bu gelişmeyi önlemek için 15/16 Haziran hareketinin patlak vermesine neden olan 274-275 sayılı sendikalar ve toplu sözleşme, grev, lokavt yasasında işçi sınıfı hareketi ve dolayısıyla sosyalist hareketin aleyhine olan yasal düzenlemeleri TBMM'ye getirmişti.

TKP, DİSK'in yönetimini ele geçirir geçirmez, işçilerin mücadelesiyle DİSK'e geçme hareketine son verip, Türk-İş'e bağılı sendikaların DİSK'e katılmasının yollunu açtı. Ve böylece, mücadeleyle işçilerin birleşmesinin yerini, bürokrat sendika yönetimlerinin birleşmesi aldı.

TKP'ye karşı olduklarını ileri süren ama Sovyetler Birliğı'nin emperyalist bir ülke olduğunu kabul etmeyen, (hatta onu sosyalist gören) 1971 hareketinin takipçisi olduklarını iddia eden gruplar, "işçi sınıfına egemen olma" adına sendika bürokrat yönetimlerinde yer kapmaktan öte bir amaç taşımadıkları gibi, ordunun genel saldırısına karşı kitleleri ayaklandırmamanın ilk adımı olan genel-grev taktiğini desteklemeleri bir yana, açıkça karşı çıkmaktan geri durmadılar.

Faşist generallerin darbe hazırlıklarının ayan beyan açığa çıktığı dönemde bile (ne yazık ki) TKP'nin ve diğere "sol" grupların, faşizmin genel saldırı tehlikesine karşı duyarsız tutumları değışmedi.

Generaller ile sıkı fıki ilişkiler içinde olan TKP ve onunla birlikte yürüyen "sol" gruplar darbe olacağını önceden haber alarak, özellikle DİSK'li işçileri yüzüstü bırakıp, 12 Eylül'e 1 veya 2 hafta kala Türkiye'den kaçtılar.

### ***Faşizm karşısında Leninist örgütlülükten yoksunluk***

Her şeyden önce "ideolojik ve siyasal çizginin" doğruluğunu veya yanlışlığını ancak sosyal-pratik belirler.

Bunun için, İşçi sınıfının sosyalist devrimini amaçlayan bir Marksist örgütü başlangıçtan itibaren amacına uygun olarak örgütlenmek zo-

rundadır. İşçi sınıfının burjuvazinin iktidarına karşı mücadelesine siyasî, ideolojik ve örgütsel olarak kumanda edebilecek sosyalist parti, gerek işçi sınıfını ve gerekse kendisini, burjuvaziyle kıran kırana mücadeleye göre ve burjuvazinin her türlü saldırısını göğüsleyecek şekilde örgütlenmesi zorunludur.

Oysa, yukarda kısaca değindiğim “yeniden toparlanma” adına siyasî ve örgütsel faaliyete girişenler, 1971 hareketinin devrimci yolunu inkar ederek işe başlamışlardı.

Faşizme karşı “demokrasiyi”, emperyalizme karşı “bağımsızlığı” savunmayı esas alan bir siyasî ve ideolojik çizgi izledikleri için faşist diktatörlük koşullarında mücadelenin tüm biçimlerine aday Leninist örgütlüğün zorunluluğunu görmek istemediler ve illegal görünümü, legal bürokratik örgütlülüğü esas aldılar.

“Tırmanan faşizm” (ya da “faşizme geçit yok”) ve “3 dünya” görüşlerinin ışığında belirlenen siyasî ve ideolojik bakış açısına uygun sözde illegal örgütlülük oluşturulmuştu. Devrim amacıyla örgütlenme, “şimdi silahlı mücadele biçimi esas değildir” bahanesinin arkasına gizlenerek gerekli görülmemiştir.

Oysa Lenin, devrim için örgütlenmenin niteliğini esas olarak mücadele biçimlerinin tayin etmediğini, mücadele biçimleri sınıf mücadelesi içinde ve kendiliğinden ortaya çıkmasına rağmen, işçi sınıfının ve partisinin devrim amacına göre örgütlenmesinin zorunluluğunu açık bir tarzda vurguluyordu.

Sosyalist devrim amacına tâbi tarzda örgütlenmenin, aynı zamanda sınıf mücadelesi içinde ortaya çıkacak olan her türlü koşula göre hareket edebilecek yetenekte olması ise kaçınılmazdır.

Bunun için örgütlenmenin niteliğini ve biçimini esas olarak belirleyen; ideolojik ve siyasî çizgidir.

Türkiye’de faşist diktatörlük koşullarında ve de işçi sınıfı içinde Leninist bir komünist partisi inşa edilmeden burjuvaziye karşı herhangi bir başarının elde edilmesi düşünülemez.

Şu veya bu şekilde fabrikalarda (sendika yönetimlerinin dışında) komünist parti adıyla örgütlülüğe girilmemişse, işçi sınıfının demokratik ve sosyalist devrimde öncü ve temel gücü olması sağlanamaz.

Türkiye’de böyle bir komünist partisi, Lenin’in “Bir yoldaşa mektup” kitabında izah ettiği şekilde inşa edilmesi zorunluymuştu.

Ama ne var ki, devrimi hedeflemeyen bir siyasî hareketin “bir yoldaşa mektup”ta gösterilen şekilde bir illegal parti örgütünü inşa etmesi onun için lükstür.

Kapitalist sistem içinde restorasyonu ve burjuva demokrasisini savunmayı hedefleyen siyasî hareketlerin kendi siyasî amaçlarına uygun tarzdaki örgütlülüğü ile işçi sınıfının sosyalist devrim mücadelesine ne kumanda etmesine imkân var mıydı?!<sup>11</sup>

12 Eylül faşizmi karşında Türkiye devrimci hareketinin en önemli çıkması oldu.

Lenin ile Martov arasındaki görüş ayrılığının ve Rus Sosyal Demokrat Partisi’nin Menşevik ve Bolşevik diye bölünmesinin (ilk başlangıçta) esas nedeni, partinin sosyalist devrim amacına göre örgütlenip, örgütlenmeyeceği tartışmalarının belirlediği bilinmektedir.

Lenin’in ısrarla üzerinde durduğu, işçi sınıfı içinde örgütlenmiş ve inisiyatifli, Çarlığın gerici diktatörlüğüne karşı her koşul altına mücadelesini yürütebilecek ve aynı zamanda işçileri örgütleyip mücadeleye sokabilecek, onlara süreç içerisinde önderlik edebilecek ve de sosyalist devrimi gerçekleştirebilecek bir örgütlülüktü.

### ***Komünist Parti’nin inşa süreci***

Dünya işçi sınıfının (ve de özellikle Çarlık Rusya’sındaki işçi sınıfının) tarihi, devrimci komünist partiler kurulmadan önce işçi sınıfı mücadelesi içinde grupların oluşturulduğunu, daha sonra ise bunların komünist (veya sosyaldemokrat, sosyalist) adıyla partileştiklerini gösteriyor.

Çarlık Rusya’sında işçiler arasında ilk önce “emeğin kurtuluşu grupları” inşa edildiği ve bir müddet geçtikte sonra “emeğin kurtuluşu gruplarının” bir araya gelmesiyle “Rus Sosyal Demokrat Partisi’nin” oluşturulduğu biliniyor.

Oysa Türkiye’de tam tersine Mustafa Suphi’lerin M-L yolunu terk ederek yeniden kurulan TKP başta olmak üzere, “sosyalist”, “komünist” veya başka isimlerle kurulan partilerin hiçbirisi ilk önce işçi sınıfı içinde, fabrikalarda işçi gruplarının birleşmesiyle kurulmadı. Başka bir deyişle, şu veya bu şekilde işçilerin mücadelesine önderlik eder duruma gelen grupların birleşeni olarak parti inşa edilmedi. Aksine bir grup sosyalist aydın bir araya gelip, partileştiler (daha doğrusu kendi “dar grup tapımı” sektini kurdular) ve sonrada sözde işçileri partiye kazanmak için yola çıktılar!

TKP'nin 1950 öncesi (kısa dönemli tütün işçiler içindeki örgütlenmesini bir kenara bırakırsak,) bu yolda parti iddiasındaki grupların hiçbirinin doğru dürüst bir başarı elde edemediğini kolayca iddia edebiliriz.<sup>12</sup>

Türkiye, 100 seneyi geride bırakan kapitalist üretim ilişkilerinin ve işçi sınıfının varlığına rağmen, fabrikalar ve işyerleri temelinde (dolayısıyla işçi sınıfı içinde) Komünist Partisi'nin inşa edilemediği nadir ülkelerden biridir. Bugün dahi kendine "sosyalist", "komünist" parti ismini takanların önünde "işçi sınıfı içinde Komünist Partisi'ni inşa etme "görevi" duruyor.

Hâlâ "işçiler arasında komünist veya sosyalist parti nasıl örgütlenir?" sorusunun tartışması devam edebiliyor.

1971 hareketi, kapitalizmin ekonomik krizlerle daha da artan işsizliğe, açlığa ve yoksulluğa karşı "bir avuç insanın" ölümü göze alarak başkaldırısı, ve silahlı isyanı idi. Bu isyan kapitalizmin girdabına itilen yığınlarda büyük bir sempati yaratmıştı. Bu isyan, yıllarca süren anti-komünizmin ahtapot gibi kısılcasına aldığı toplumun zincirlerini söküp atmasının, "özgürleşmeye" doğru adım atmasının ortamını sağlıyordu.

Anti-komünizmi bayrak edinen devletin, burjuvazinin ve onun faşist generallerinin ölüm tehditlerini hiçe sayan, "evet ben komünistim, ben yoksullardan, iliğine kadar sömürülen aç bırakılanlardan yanayım, onların sosyal kurtuluşu için silaha sarıldım, savaşıyorum" diyerek faşist diktatörlüğe meydan okunması, anti-komünizmi etkisiz hale getirip, ülkenin dört bir yanından sosyalizm, komünizm sempatzanlarının ortaya çıkmasına vesile olmuştu.

"Ben THKO'luyum, ben THKP/C'liyim" diyenler, ülkenin dört bir tarafında "kendiliğinden" örgütlü "sosyalist" gruplar şeklinde ortaya çıkmış ve buldukları bölgeleri siyasî egemenlikleri altına almaya başlamışlardı.

1971 hareketinin "örgütleri" adına onlara gidenler, bu örgütlülükleri ülke çapında hemen merkezileştirdiler. Bu merkezileştirme, sempatzan örgütlerin kumandanı biçimsel merkeziyetçi bürokrat "komünist" partisini veya adına "parti" takmayan sol grupları ortaya çıkardı.

Oysa, İşçilerin içinde dahi bu örgütlerin sempatzan grupları "kendiliğinden" oluşmuştu. Özellikle DİSK'e bağlı bazı sendikalar kapılarını bu örgütlere açmış ve bunları bağrılarına basmışlardı.

Bu ortamdan yararlanacak örgütlerin başında THKO geliyordu. Çünkü "Deniz'in sempatzanları" daha çoktu. Bunun için özellikle gençler "Deniz'in örgütünü" bağrılarına basmaktan geri durmuyordu.

Bu potansiyeli, Marksist-Leninist proletarya partisinin kurmasının zemini olarak kullanma, Marksizm'in işçi sınıfı hareketi ile nasıl kaynaştırmak gerektiği sorusunun da cevabıydı. Ama "Silahlı mücadele şimdi esas mücadele biçimi değildir" denilerek, 1971 hareketinin "silahlı birlikler" şeklindeki örgütlenme anlayışı bir yana bırakılmış, bunun yerine 1970 öncesinin Dev-Genç'in örgütlenme biçimine tekrar geri dönüşülmüştü.<sup>13</sup>

Her şeyden önce 1971'lerden sonra Türkiye'nin dört bir tarafında uyanan emekçilerin, işçilerin ve gençliğin gelişen mücadelesini, Dev-Genç'in izlediği ideolojik, siyasî çizgiyle ve örgütsel yapısıyla, sosyalist devrim amacına doğru yönlendirilmesine imkân yoktu.

Marksist-Leninist Parti'nin en temel özelliğini, işçi sınıfı içinde inşa edilen partinin taban organlarının ideolojik ve siyasî olarak merkeze bağlıyken, kendi alanında örgütsel faaliyetini inisiyatifli bir tarzda sürdürebilme yeteneğine sahip olması belirler. Ve komünist partisine üye alma yetkisinin işçi ve emekçiler içinde faaliyet gösteren, kitleler ile direk bağı olan taban organ elinde olması zorunludur.

Komünist bir parti işçi sınıfı içinde taban örgütleri asgari düzeyde inşa edilmeden kurulmaz ve kurulmaması gerekir. Eğer taban örgütleri işçi sınıfı içinde inşa edilerek komünist partisi kurulursa, inisiyatifli faaliyet gösteren taban örgütlerinin varolması bir sorun olmaktan çıkar; çünkü parti, inisiyatifli faaliyet gösteren taban örgütlerinin merkezileşmesi olarak doğar.

Oysa Türkiye'de tam tersine işçi ve emekçi sınıflar içinde taban örgütleri oluşturmadan ve de fabrikalarda ve emekçilerin çalışma alanlarında yer almayan "yönetici organlar" oluşturulur, ve bunlara sözde taban organları kurma adına sempatizanları yönlendirme görevleri verilir ve de "partiye üye alma" yetkisi de bunların elinde bulunur. "Yönetici organların görevi", sempatizanları devamlı denetlemek, onlara "yol göstermek" ve onlardan "partiye üye kazanmak" olarak belirlenir. Böylece hantal, emir-kumanda zinciriyle hareket etmekten öteye gitmeyen inisiyatifsiz "parti organlarının" oluşması sağlanır. Böyle bir örgütlenme aynı zamanda örgütü faşist devletin terörünün "yemi" olmasını kaçınılmaz kılar ve de kıldı.

Faşist devlet, bürokratik "illegal örgüt"ün tepesini ele geçirerek örgütü işlemez hale getirebileceğinin farkındaydı.

Lenin, gericiliğin bu amacını bildiği için, "Bir yoldaşa mektup" isimli yapıtında, bunun önlemlerinin nasıl olduğunu izah etmişti. Ama Lenin'in görüşleri illegal örgütlenmenin esası olarak ele alınmadı.

*(Devam edecek)*



## **Dipnot Açıklamaları:**

**8** Bugün reformist yolda kendilerini gizlemeden rahatlıkla yürüdükleri için “Che’yi herkes seviyor ama, devrimci yolunda hiç kimse gitmiyor” diye-biliyorlar. Yani gençlere “Che’yi, Denizleri, Mahirleri, İbo’ları sevin ama, devrimci yollarını takip etmeyin” diyerek öğüt veriyorlar. 1973 sonrasında da aynı bakış açısıyla olaylara yaklaşıyorlardı ama kendilerini gizleyerek.

**9** Özellikle THKO’nun devamı olan TDKP bu devrimci dönüşümünü yaparak, Maoçu-Sovyetçi kampaşmasını dağıttı, “3 dünya” ve “tırmanan faşizm” görüşlerini ret ve mahkûm etti. Mao Zedung düşüncesinin anti-Marksist olduğunu açıkladı. Bu tavır onların kitlelerin nezdinde prestij kazanmasına, siyasî olarak kitleleşerek, güçlenmelerine yol açtı.

**10** Vehbi Koç’un ve Sabancı’nın generaller ile birlikte darbeyi tez-gâhladıkları artık herkes tarafından bilinmektedir.

**11** Komünist Parti’nin Lenin’in görüşleri doğrultusunda “nasıl olmalıydı?” sorusunun cevabının detaylı izahına bu yazımda giremiyorum; çünkü yazının amacının dışına çıkmak zorunda kalıyorum. Bunun için başka bir yazımda ne demek istediğimi detaylıca açıklayacağım

**12** 12 sendikacının bir araya gelerek kurduğu TİP, bu konuda bir istisnayı oluşturmaz. Çünkü TİP, Türkiye’de bürokrat sendika örgütlülüğünün dışında, sosyalizmi amaçlayan bir parti olarak işçiler içinde ne inşa edildi, nede buna gerek görüldü. Bürokrat sendika örgütlülüğüne dayanan ve seçimle iktidara gelmeyi amaçlayan reformist bir TİP kurulmuştu.

**13** Dev-Genç, FKF’nin devamı olmasına rağmen örgütsel olarak ondan tamamen ayrı bir örgütlülüğe sahipti.

FKF, TİP tarafında kurulmuştu ve onun gençlik içindeki yan örgütüydü. Sadece, siyasî ve ideolojik olarak değil örgütsel olarakta TİP’e bağımlıydı. TİP yönetimi, FKF yönetimini seçimlerle oluşturuluyor görüntüsü altında tayin ediyordu. Doğu Perinçek bizzat M. A. Aybar tarafından FKF genel başkanı olarak atanmıştı. Doğu Perinçek, TİP’in izlediği siyasî çizgiye ters düştüğü için yine TİP yönetiminin isteği doğrultusunda “oylamayla” görevinden alındı.

Dev-Genç üniversitelerde “sosyalist ve devrimci gençliğin” kitlesel örgüt olmasına rağmen herhangi bir partinin veya grubun yan örgütü değildi. Fakülteler düzeyinde örgütlenmişlerdi ve seçimle yöneticilerini seçiyorlardı. Fakülte delegelerinin katıldığı kurultayla da “Devrimci Gençlik Federasyonu”nun yöneticileri ve başkanı seçilirdi.

Fakültelerde ve üniversitelerde devrimci gençliğin kitlesel örgütü Dev-Genç'in dışında, üniversite ve yüksekokul öğrencilerinin tümünü kapsadığı iddia edilen, fakülte ve üniversite yönetimlerinin tanıdığı, fakülte talebe cemiyetleri, bu cemiyetlerin oluşturduğu ve üniversiteleri temsil eden talebe birlikleri, talebe birliklerinin Türkiye çapındaki üst organı ise talebe federasyonu vardı.

Fakülteler cemiyetlerinin ve üniversitelerin talebe birliklerinin çoğunluğu özellikle 1968 olaylarından sonra Dev-Genç'e mensup öğrencilerin eline geçti. Böylece bu örgütler, Dev-Genç'in "yan örgütleri" konumuna düştüler. Dev-Genç, izlediği siyasî ve ideolojik çizgisi ile sadece öğrenci gençliğin siyasî, demokratik talepleriyle sınırlı bir faaliyet gösteren "öğrenci örgütü" değildi; tam tersine ülkedeki iktidara, kapitalist-emperyalist sisteme karşı en önemli devrimci muhalefet hareketiydi. Amatör bir "ruhla" işçileri, emekçileri ve topraksız köylülüğü düzene karşı başkaldırıya sokmayı amaçlıyorlardı. Dev-Genç parti değildi ama âdeta bir "sosyalist parti" gibi siyasî ve ideolojik mücadele yürütüyordu.

1970-71 döneminde gruplaşmaların ortaya çıkmasıyla Dev-Genç fonksiyonunu yitirdi. Sosyal pratik, Dev-Genç benzeri örgütlülüğün işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesine önderlik edemeyeceğini göstermişti. Sosyalist partinin yan örgütü olması gereken "Devrimci-sosyalist gençlik" örgütü TİP'den kopartılmıştı, ama TİP'in siyasî ve ideolojik reformist çizgisini reddeden Marksist-Leninist bir partinin oluşturulması ise "sol" askeri darbe beklentisinden dolayı hiç bir zaman gündeme dahi gelmedi. Böylece Marksist-Leninist partinin yan örgütü olması gereken sosyalist gençliğin kitlesel örgütü, tam anlamıyla belirsizliğin içine itilmiş oldu.

1971 sonrası Dev-Genç hareketinin olumsuz deneyi yokmuşçasına, "şimdi silahlı mücadele esas haline gelmemiştir" görüşleriyle toparlanma adı altında Dev-Genç dönemine geri dönüşmüştü. Tabii Dev-Genç'ten ayrılan grupların çoğu kendi dev-genç'ini oluşturarak.

İsa Gözaçtı

-Marksist Eleştiri-

## “Birlik Ayrılığı Dıştalar Farklılığı Değil”

**SORUN Polemik Dergisi**’nde (Sayı: 35, Mart 2009, s. 77-83) Yavuz Yıldırım Türk imzalı “Komünistlerin Birliği Sorunu”nu içeren bir yazı yayımlandı. Yazı, Marksist formasyona sahip olan ve Marksizm’den haberi olan bizim insanlarımız için “genel doğruları içeren” bir özellik gösterdiği için, “Komünistlerin Birliği Sorunu”na farklı bir kalemin yaklaşımını belirttiği için önemsenmelidir.

Yavuz Yıldırım Türk imzalı yazı özet olarak; bürokrasi ve bürokratik anlayışın eleştirisi; demokrasi ve örgüt içi demokrasi; işçi sınıfının mücadelesinin içinde sosyalist/komünist partinin inşa edilmesi üzerinde durmaktadır. Yazı bir bütün olarak ele alındığında, Marksizmin abecesi-ne değinmekle birlikte, kendi özgünlüğünü/farklılığını da belirterek, “demokrasi”ye özel olarak vurgu yapmaktadır.

Yavuz Yıldırım Türk yazısının sonuna 5 adet “Dipnot Açıklamaları” bölümü de eklenmiştir. “Dipnot Açıklamaları”nda 4 nolu dip not, coğrafyamızda yaşanan süreç ve nesnellikle çelişkili belirlemeler ve değerlendirmeler içermektedir. Yavuz Yıldırım Türk, THKO, HK, TDKP, EMEP sürecini yakinen bildiği ve bir dönemin tarihsel oluşumunda rol ve sorumluluklar aldığı için, ayrıca “Komünistlerin Birliği” gibi hayati ve can alıcı bir sorunu ciddi bir organda yazılı olarak irdelediği/tartıştığı için, 4 nolu dipnottaki açıklamalarına değinme gereği duyulmuştur.

Yavuz Yıldırım Türk’ten uzun bir alıntı yapalım:

*“Ama her şeye ve liberal, reformist ve postmodern çizgilerine rağmen, ÖDP bugün ‘Türkiye sosyalist hareketi içinde’ bürokratizme karşı demokrasi adına yeni bir örgüt anlayışını gündeme getirdi ve sosyal pratiğe soktu. ÖDP var olduğu kadar parti içi demokrasi sayesinde kendini yenileyebilen (olumlu veya geçici olarak olumsuz şekilde de olsa) bir yapıya sahiptir. Tüm örgüt tabanının katıldığı tartışmalar ile örgütte var olan gruplar egemen olabiliyor veya egemenliklerini kayıp ettiklerinde örgütten ayrılıp gitmiyor. En önemlisi örgüte egemen olan grup, bir diğer grubun düşünce özgürlüğünü elinden almıyor, grupların varlıkları*

ve düşünce farklılıklarını ne ortadan kaldırıyor, ne de karşı olduğu gruba baskı uyguluyor. Bu durum, yüz seneye yakın geçmişi olduğu öne sürülen 'Türkiye sosyalist hareketinin' ilk parti içi demokrasi deneyidir."

Yazar yaptığı belirlemede, yöntem hatasından kaynaklı yanlışla düşmektedir. Âdeta Hegelist diyalektikte olduğu gibi, "yüz yıllık sosyalist hareketin" tarihine tepetaklak bakmaktadır. Yazıda bir bütün olarak diyalektik ve tarihi materyalist yöntem (Marksist metodoloji) den hareket edilse idi, ÖDP'de yaşanan durum hakkında "Bu durum, yüz seneye yakın geçmişi olduğu öne sürülen 'Türkiye sosyalist hareketinin' ilk parti içi demokrasi deneyidir" sonucuna ulaşılamazdı. Çünkü, Komünistlerin Birliği, İşçi Sınıfı Partisi, Proletarya Enternasyonalizmi, Bolşevizm, parti içi demokrasi ve demokratik merkezîyetçilik ilkesi, Devlet-Devrim-İktidar-Reform (burjuva demokrasisi) mücadelesi vb. gibi hayatî konularda coğrafyamızda yaşanan deneyimlerin ilki olan 10 Eylül 1920 Tarihî Türkiye Komünist Partisi deneyimi es geçilemezdi.

Tarihî TKP Tüm Türkiyeli Komünistler Kongresi yöntemiyle oluşturuldu (I.TTKK). Hareket, Kongre öncesi 14 aylık bir hazırlık süreci yaşadı. Kongre'ye Hazırlık Örgütü diyebileceğimiz seçilmiş yetkili bir kurul coğrafyada bulunan bütün komünist, komünizan, sosyalist, sosyalizan, devrimci 14 örgütle-grupla görüşmeler yapmıştır. Görüşmeler sonucunda gruplar Bakû'ye-Kongre'ye temsilcilerini-delegelerini göndermişlerdir. Dikkat edilirse burada herhangi bir grubun kendi kongresini gerçekleştirerek partileşmesini değil coğrafyada bütün birikimin temsili-partileşmesi söz konusudur. Kongre aynı zamanda "Kuruluş ve Komünistlerin Birliği Kongresi'dir. O dönemde coğrafyamızda üç ana ekole ayırabileceğimiz (Sovyet-Rusya, Kafkaslar, Türkik-Müslüman coğrafyalarda pişen Bolşevik ekol; Avrupa Merkezli Spartaküs ekol; Anadolu-Rumeli coğrafyalarında bulunan halkçı-ihtilalcı ekol.) 14 örgüt-grup-eğilim bulunmaktadır. Parti birliği, siyasî birlik, diyalektik birlik olarak şekillenmiştir. 14 örgüt-grup aritmetik olarak bir araya gelmemiş siyasal-programatik-tüzüksel olarak birlik sağlanmıştır. Gruplar kendilerini aşarak niteliksel olarak dönüşüme uğramıştır. Birliğin sağlanmasında en önemli etken Bolşeviklerin-Bolşevizm'in-Komüntern'in model alınmasıdır.

Kongre oldukça demokratik tarzda geçmiş, parti içi demokrasi ve işçi sınıfı partilerinde olması gereken demokratik merkezîyetçilik ilkesi işletilmiştir.

Tarihî TKP, daraltılmış İttihat ve Terakkicilik olan Burjuva Mustafa Kemal Hareketi tarafından oluşturulmasından yaklaşık olarak 4,5 ay

sonra kanlı bir şekilde tasfiye edilmiştir. Bu kadar kısa zaman aralığı içerisinde Tarihî TKP, ilk olmanın getirdiği olumlu ve olumsuzluğu doğal olarak içinde barındırmaktadır.

Tarihî TKP'nin Marksist-Leninist ilke, kural ve yöntemlere dayalı olarak partileşmesi bugün bile hâlâ aşlamamış olan önemli bir deneyim/gelenek/mirastır.

Yavuz Yıldırım Türk, Komünistlerin Birliği Sorunu gibi hayati bir sorunla ilgili görüşlerini belirtirken I. Tüm Türkiyeli Komünistler Kongresi'ni, Tarihî TKP'nin oluşumunu göz ardı etmemelidir.

Yavuz arkadaşın yaşanan bu deneyimi göz ardı etmesi, sürece bütünsel yaklaşmasını da engelleyebilir.

Günümüzde yapılan Komünistlerin Birliği tartışmalarında ve bu yolda yapılan çalışmalarda, I.TTKK'nın gerisine düşmeden, onu içererek aşacak olan II.TTKK'nın gerçekleştirilebilmesi için sınıf partisinin oluşum yöntemi ile tasfiyeciler grubunun bir araya geliş yöntemini aynı ve özdeş görmeyelim. Sınıf partisinin oluşum yöntemi ile ÖDP'nin kuruluş yöntemini özdeş ve izdeş görme eğilimi bizi yanlıgilara/yanlış yapmaya sürükleyebilir.

### ***ÖDP; 12 Eylül Yenilgisinin/Tasfiyesinin Bir Ürünü Olarak Tasfiyeciliği Örgütleyen Tasfiyecileri Biraraya Getirdi***

ÖDP'de bir araya gelen gruplar, kendi gelişim çizgilerinde sürekliliği içeren bir kopuşun, bir niteliksel sıçramanın ifadesi olarak bir araya gelmediler. Bu gruplar, örgüt olmanın gerekli niteliklerini ve sürekliliğini de yitirdiler. Yenilginin vermiş olduğu moral bozukluğu ve kitle desteğinden ve mobilizasyonundan da yoksundular. Bu grupların iddiaları ile duruşları arasındaki açığı da çok açılmıştı. Kısacası iddialarını ve duruşlarını hayati ve mücadele reddetmişti.

Kuşkusuz ÖDP de bir birliktir. "Sosyalist Sol'un birliğini özleyen insanlarımızın" bu duygularını sömüren bir "birlik"tir. Bu birlik, tasfiyecilerin ve tasfiyeciliğin birliğidir. İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin, grupların tabanında bulunan dürüst unsurların safiyane birlik isteklerini kabaca sömürmüşlerdir.

ÖDP'de yan yana gelen gruplar, yan yana gelişlerini "birlik" olarak lanse etmeye çalışsalar da bu "birlik", diyalektik birliği içermeyen bir yan yana duruşu ifade etmektedir.

## **Birlik Anlayışı Nasıl Algılanmamalı?**

**Bir:** Birlik, *aritmetik birlik* olarak algılanmamalı, birliği oluşturan unsurların toplamı olarak görülmemelidir.

**İki:** Birlik, "Aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde" anlayışıyla ifade edilen, türleri sınıflandıran, *sınıflandırıcı/tasnifçi birlik* olarak algılanmamalıdır.

**Üç:** Birlik, ittifak politikalarının bir sonucu olarak biçimlenen güç birliği, eylem birliği, cephesel birlik olarak şekillenen *ittifakçı birlik* olarak algılanmamalıdır.

Her üç birlik anlayışı da mekanik olduğu için, değişimi ve dönüşümü içermediği için ayrılığı ve dağılmayı baştan içinde taşıyan birlik anlayışlarıdır.

## **Diyalektik Birlik**

Diyalektik birlikte karşıtlardır birliğin asli unsurları. (Burada karşıtlığı uzlaşmaz nitelikli *ayrılık* olarak değil, uzlaşır nitelikli *farklılık* olarak ele alıyoruz.) Karşıtların çatışması gelişimin temel dinamizmini oluşturur. Birlikte bir araya gelen unsurlar/karşıtlar, çatışma sürecine girerler. Farklılıklar çatışma sürecinde bir üst boyutta sentezleşerek yeni bir birlik formuna ulaşır. Sarmal olarak bir üst boyutta oluşan yeni birlik formu niteliksel bir değişimin ürünü olarak şekillenir. Bu yeni birlik formunda, bir önceki formda birliğe giren unsurlar hem kendilerini, hem karşıtlarını inkar etmişlerdir. Çatışma sonrası yeni sentezlenen birlik formunda ise inkarın inkarı gerçekleşmiştir. Böylece önceki birlik formundaki olumsuzluklar yadsınmış, olumluluklar sentezlenerek, yeni birlik formunun içine taşınmıştır. Süreklilik içinde kopuş gerçekleştirilmiştir. Artık bir önceki birlik formuna geri dönülemez şekilde, geçmiş birlik formu aşılmıştır.

Bir önceki birlik formunda yan yana gelen A, B, C, D, E, F, G... grupları, yeni birlik formunda bildiğimiz diyalektik birlik süreci, bilinçli bir biçimde işletilerek değişime uğratılmış, Z'ye dönüştürülmüştür.

ÖDP'de ne yazık ki böyle bir diyalektik birlik gerçekleştirilememiştir.

**ÖDP'de yan yana gelen gruplar, 12 Eylül öncesinde yarattıkları devrimci göreneklerinin reddiyesi üzerinden bir araya gelmişlerdir.**

ÖDP'nin ana gövdesini oluşturan/ana gövdesinde yer almaya çalışan grupların büyük bir çoğunluğu geçmişteki -12 Eylül 1980 öncesinde- görece devrimci göreneklerinin reddi üzerinden yan yana geldiler. Özcesi 'tükürdüklerini yaladılar'.

**Bir:** Kapalı alan çalışmasını, özgür alan yaratılmasını reddettiler. Var olan kapalı alan örgütlülüklerini dağıttılar (tasfiyecilik'in Marksist literatürde 'kapalı alan çalışmasının reddiyesi" diye tarif edilmesi bütün Marksistlerin bildiği temel alfabe bilgileridir). Kapalı alan ile açık alan mücadelesinin birleştirilip koordineli bir şekilde yürütülmesi gibi Marksist klasiklerdeki temel bilgilerin bile görmezden gelinmesi hepimizi düşündürmelidir.

**İki:** Devrim mücadelesi ile reform mücadelesi arasındaki bağı kopartarak, devrim mücadelesinin reddiyesi. Bilindiği gibi devrim mücadelesi kapitalizmi aşma mücadelesi, reform mücadelesi ise burjuva demokrasisini kazanma mücadelesidir. Türkiye Devrimci Hareketi'nin ideolojik mayalanmasında reform mücadelesi hep en öncelikli oldu. Bu bağın koparılmasında ideolojik mayalanmanın etkisi büyük olmuştur. Devrim ve reform mücadelesi tutarlı bir bütünlükle verilmesi gerekirken, ÖDP devrim mücadelesinden koparak, reform mücadelesini temel hedef olarak görmüş, ufkunu reformlarla sınırlayan sosyaldemokrat bir harekete evrilmiştir. Coğrafyamızda sınıf partisi olmadığı gibi sosyaldemokrat bir parti de yoktur. ÖDP'de bir araya gelen gruplar, coğrafyamızdaki sosyaldemokrat bir partinin boşluğunu gördüklerinden olsa gerek, geçmiş devrimci göreneklerinden hızla uzaklaştılar.

**Üç:** Devrimci örgüt ve örgütlenmenin reddiyesi. Devrim mücadelesinden çark edilerek, reform mücadelesine dümen kırılması, ÖDP'de bir araya gelen gruplarda, devrimci örgütü ve devrimci örgütlenmeyi gereksiz bir risk/yük olarak görmeye yol açmış ve bu gruplar gereksiz olarak gördükleri riskten/ yükten hızla kurtulmuşlardır. Gruplar, zaten çoktandır kurtuldukları risklerin/yüklerin tasfiyesini de ÖDP'de bir araya gelerek resmileştirmiş / 'meşrulaştırmış' oldular.

**Dört:** Devrimci mücadelenin, yer-zaman-güç ilişkisi/koşullar uy-

gunluğunu dikkate alarak, mücadelenin bütün biçimlerinin koordine-li/uyumlu bir biçimde bütünlüklü olarak yürütülmesinin reddiyesi. ÖDP'de bir araya gelen gruplar, sistem içiliği temel alarak, düzenle de fazla karşı karşıya gelmemeye özel önem gösteren, açık çalışmayı ya-salcılıkla özdeşleştirip mutlaklaştıran legalist bir akıma evrilmiştir.

**Beş:** Sovyet deneyiminin çözülüşü ve yenilgisinin ortaya çıkardığı olumsuzluklara vurgu yaparak Ekim Devrimi'nin reddiyesi. ÖDP'de bir araya gelen gruplar Sovyet deneyiminin ürettiği olumsuzluklara vurgu yapmışlar, sosyalizmin sorunlarının çözümüne ilişkin açılımlar gerçek-leştirememiş, geleneksel anti-komünist karakterli eleştirinin ötesine ge-çememişlerdir. Sosyalizmin sorunlarına Marksist Eleştiri silahıyla yakla-şılmamış, yaşanan sosyalizmin/sosyalizm uygulamalarının artı yönleri sahiplenilmemiş, eksi yönleri sadece eleştirilmiş, eleştirilen eksi yönle-rine Marksist yöntemle alternatifler üretilmemiştir. Sadece eleştirilen eksi yönler, sosyalizmden/Marksizm'den uzaklaşmak için/kaçış için kul-lanılmış, bahane edilmiştir. Bilimsel Sosyalizmin/Marksizmin yeniden üretimi gerçekleştirilip, kendi sentezimizin üretilmesinin koşulları oluş-mak üzere iken eklettik/mekanik bir yorumla, Marksizmin yerine "öz-gürlükçü sosyalizm" konulmuş, özgürlükçü sosyalizmin çerçevesinin içeriği de Avrupa Merkezci-ultra-liberal-yeni sol anlayışın eklettik karı-şımıyla doldurulmuştur.

Kısacası, yukarıda ana özelliklerini maddeler halinde özet olarak belirttiğim düzeniçi muhalefet hareketine evrilen ÖDP gibi bir örgütlen-meyi Yavuz Yıldırım Türk'ün, "*ÖDP, değişim ve dönüşüm potansiyelini bağrında taşıdığı için reformizm'e ve revizyonizm'e karşı mücadele ede-bilme imkanını da yakalamış durumdadır*" diye onda olmayan özellikle-ri onda görme isteği, tipik bir öznellikten başka bir şey değildir. Yavuz Yıldırım Türk nesnellığe, Marksist yöntemle (diyalektik ve tarihsel mater-yalist yöntem) bakmış olsaydı, öznel idealist bir sonuca ulaşmazdı.

**Sonuç:** Yavuz Yıldırım Türk arkadaşla daha verimli bir diyaloga gi-rebilmemiz ve diyalogun verimli olabilmesi için yukarıda belirtmeye ça-lıştığım konulara değinmeyi ve uyarmayı, konunun önemi açısından ge-rekli görüyorum.

Bizler, Komünistlerin Birliği'ni savunanlar, monologdan uzak, diya-log sürecine açık olmak zorunda olan Komünistler olmak zorundayız.

Diyalog karşılıklı olarak etkilenmeye/etkilemeye (etkileşime) açık



olmak zorundadır. Diyalog olmadan, Marksist Eleştiri silahı kullanılmadan, yan yana gelmek ve diyalektik birliği gerçekleştirmek mümkün değildir.

Komünistler, Komünistlerin Birliği konusunda gerçekten samimi iseler; önce farklı farklı formlarda duruşlarının nedeninin gerekçesinin bir ayrılıktan mı, yoksa bir farklılıktan mı kaynaklandığını net olarak ortaya koymak zorundadırlar. Farklı formlarda duruşun gerekçesi “ayrılık” ise bu formlarla “ayrılıklarımızı” belirleyelim; “farklılık” ise “Komünistlerin Birliği” sürecini hızlandıralım.

Unutmayalım!

“Birlik, ayrılığı dıştalar; farklılığı dıştalamaz.” (A. Gramsci)

30 Mayıs 2009

## EMEP'te Yeni Düşümlenmeler

Geçtiğimiz 1 Mayıs işçi-emekçi bayramında diğer 1 Mayıslardan farklı olarak yoğun bir “Taksimcilik” ve “Kadıköycülük” tartışması yaşanmış, işçinin ve emekçinin partisi iddiasındaki EMEP, benimsediği taktiksel bir takım unsurlardan ötürü itirazlar ve eleştirilere maruz kalmıştı.

EMEP'in savunduğu 1 Mayıs stratejisi, 1 Mayıs gösterilerinde olabildiğince yoğun bir kitesellik sağlamak ve bu kitesellikle birlikte devrimci mücadele ruhu yaratabilmektir. Ancak 1 Mayıs farklı örgüt ve gruplarca farklı şekilde algılanmış olmasından ötürü 1 Mayıs'ın nerede, nasıl kutlanacağı/kutlanması gerektiği konusunda fikir ayrılıkları yaşanmıştı.

EMEP'in tavrı konusunda diğer örgütlerden olumlu veya olumsuz bir takım eleştiriler geldiği gibi, görüldüğü kadarıyla parti içinde de bir anlaşmazlık ve huzursuzluk yaşanmış olacak ki, 20 Mayıs'ta parti tarafından 1 Mayıs tartışmaları üzerine yeni bir basın açıklaması yapıldı.<sup>1</sup> Yapılan basın açıklamasında EMEP 1 Mayıs'ta “Taksimci” lakabıyla anılanların stratejik olarak bir hata içine düştükleri ve gösterilerin kiteselliğinin zayıflatılmasına neden olduğu bir kez daha yineledi.

Kiteselliğin sağlanması ve emek mücadelesinin güçlendirilmesi için haklı ve olumlu bir çaba içinde olan EMEP, kendi siyasî tavrı içinde tutarlılıklar barındırması yanında birkaç stratejik çelişki içine düşmekten kendisini alıkoyamıyor. Evrensellik, çokseslilik, başkalarıyla yarışma yerine dayanışma temellerinde kurulu olması gereken marksist-devrimci partinin, birtakım sol grup, örgüt ve sendikaların sınırlı sayısı Taksim gibi birinci dereceden işçi mücadelesi için sembolik anlam taşıyan bir mekanda kutlama yapması sevindirici bir gelişmedir. Katılımcı sayısı ne olursa olsun devrimci mücadelede 1 Mayıs'ın Taksim'e taşınması Türk sosyalist hareketi için bir kazanımdır. Bunu bir kazanım değil, bölücülük olarak nitelendirmesi, şüphesiz EMEP'in tavrındaki ilk çelişkiler arasında da yer alıyor.

Bu çelişki EMEP'in aldığı tavırdan birkaç gün sonra farklı yayın organlarında da birçok eylem adamı tarafından dile getirildi. 1 Mayıs tartışmaları konusunda muhtemel bir parti içi anlaşmazlıktan da olsa gerek, EMEP kendi tavrını bir kez daha savunan, ancak teori-pratik bir kaç ekleme daha yaptığı yeni bir basın açıklaması daha yaptı. Yukarıda değindiğim çelişki 20 Mayıs'ta yapılan basın açıklamasında tekrarlanmakla beraber birkaç başka çelişkili ve hatta tehlikeli tezin de ileri sürüldüğü dikkatleri çekiyor.

Çokseslilik ve dayanışma konusunda EMEP'in çelişkili tavrının 20 Mayıs tarihli açıklamada bulunan bir iddiayla sivrildiğini görmek mümkün: "1 Mayıs komünistlerin, ilericilerin, demokratların bayramı değildir. 1 Mayıs İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü, 'işçi bayramı'dır."

İşçi bayramında ön planda olan kavramların iş-emek ve işçiler-emekçiler olduğu tartışmasız bir gerçek. Belli bir kitleliliğin yaratılması, mücadele ruhunun geliştirilmesi, dayanışma vurgusunun yapılması 1 Mayıs'ın temel işlevlerini oluşturuyor. 1 Mayıs kutlamaları, günlerle sınırlı olmayan sınıf mücadelesinde toplayıcı/toparlayıcı bir işlevi de üzerine almış durumda. 1 Mayıs'ın "komünistlerin" veya "ilericilerin" bayramı "olmadığını", bunun yerine "işçi" olanların bayramı olduğunu iddia etmek, EMEP'i büyük bir boşluğa doğru itmektedir.

EMEP bu iddiasıyla kendi mücadele konumuna düğüm atmakta ve çokseslilik söyleminden uzaklaşmaktadır. Bu tavır sadece partinin kendi pratik konumuna zarar vermemektedir, aynı zamanda mücadele felsefesinde Marksizm ile de çelişmektedir. Bu çelişki ilk basın açıklamasında olmayan, ilk kez 20 Mayıs tarihli basın açıklamasında dile getirilen yeni bir çelişkidir ve kendi içinde farklı boyutlara sahiptir. Bu ikinci çelişkiyi aşmak için önce iç boyutlarını açmılandırmalıyız.

1) Sınıf mücadelesi 1 Mayıs'ın bir parçası değil, 1 Mayıs sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Herhangi bir parti veya örgütün genel olarak sınıf hareketinde benimsediği siyasî çizgi 1 Mayıs gösterilerinde de kendisini gösterir. Gerek Marx/Engels zamanında, gerekse de Lenin devrinde, devrimci hareket, homojen değil, heterojen bir yapıya sahip olmuştur. Devrimci harekete anarşistler, narodnikler, küçükburjuvalar ve devrimden çıkar sağlayacak daha birçok farklı grup veya örgüt katılmıştır.

Bolşevik mücadele anlayışı, bu çoksesliliği reddetmemiş, aksine

onaylamıştır. Farklı toplumsal sınıf ve katmandan sosyalistlerin katılımıyla gerçekleştirilecek bir devrim, her Bolşevik'in ideali olmalıdır. Devrimci proletarya mücadelesi saf ve mutlak olarak proleterlerden oluşmaz. 1 Mayıs işçi bayramı da işçi olmayan kitleyi dışlayacak bir söylemi benimseyemez. 1 Mayıs işçi bayramı "komünistlerin, ilericilerin bayramı değildir" demek, sınıf hareketinin Marksist ve Bolşevik özünü reddetmekle aynı anlama gelmektedir.

2) İşçi bayramının sadece işçiler tarafından kutlanabileceği iddiası EMEP'in kendi tavrıyla ve Marksizm'in genel çizgisiyle çelişmektedir. Bu çelişki rahatça EMEP'in 2009 1 Mayıs'ıyla ilgili yaptığı basın açıklamalarında ve Marx/Engels yazınında gösterilebilir. EMEP'in 20 Mayıs tarihli açıklamasından birkaç cümle bize EMEP'in kendi tavrı içinde çelişkili olduğunu göstermektedir:

a) "1 Mayıs tüm sendikal konfederasyonlar ve emek örgütleri tarafından ortak kutlanmalıdır. Ayrı kutlamak, 1 Mayıs'ın amaçlarıyla, ruhuyla açıkça çelişmektedir."

b) "Bunun anlamı ise, 1 Mayıs'ın işçilerin sadece ileri kesimlerinin değil; dil, din, milliyet, siyasî fark gibi bütün farklılıkları dışlayan, tüm işçilerin bayramı olduğudur."

c) "1 Mayıs'ın kutlanmasına da sınıfın her kesiminden katılımları teşvik etmek olmalıdır."

d) "1 Mayıs'ın işyerlerinde, sanayi havzalarında, tüm il, ilçe ve mümkün olan her yerde yerel işçi ve emekçi örgütlerinin önderliğinde kutlanmasını (...)."

e) "1 Mayıs kutlamalarında genç işçi katılımının, lise ve üniversite öğrencilerinin katılımının dikkat çekici biçimde arttığı gözlenmiştir. Kürt işçi ve emekçilerinin 1 Mayıs'a katılımı, işçi ve emekçi talepleriyle birlikte demokratikleşme taleplerini yaygın ve kitlesel olarak dile getirmeleri de diğer önemli bir gelişmedir."

Bu alıntılardan görüldüğü üzere aslında EMEP farklı grup veya tabakaları dışlamamaktadır, ancak işçi olmayan komünistlerin veya ilericilerin işçi bayramına ortak olamayacağı gibi çelişkili bir ifadeyi dile getirmiştir. Sonuç olarak komünistlerin ve ilericilerin 1 Mayıs hadisesinde belli bir ölçüde dışlandığı EMEP'in kendi çizgisine de çeliştiği söylenebilir. EMEP'in içine düştüğü bu çelişki, onu oportünist veya reformist bir parti olarak adlandırılması için yeterli değildir. Ancak EMEP'in işçi olan-

işçi olmayan gibi bir kıstas koyarak 1 Mayıs hadisesini kalıplaştırması tehlikeli ve zararlı bir yönelimin başlangıcı olabilir.

3) “İşçi” ve “emekçi” kavramları sosyalist harekette merkezi olgulardır ve bu sözcüklerin nasıl tanımlandığı, 1 Mayıs hadisesinde olduğu gibi pratik bir önem kazanmaktadır. 1 Mayıs’ın “kimin” bayramı olup olmadığı konusunda kendinden emin bir tavır koyan EMEP’te işçi ve emekçi kavramlarından tam olarak ne anladığı konusunda bir sorun olduğu söylenebilir. İşçileri içine alan ve işçi olmayanları dışlayan bir sınıf anlayışı olamayacağına göre, 1 Mayıs’ın işçilerin bayramı olduğunu söylemek ve işçi olmayanların bu kutlamaya ortak olamayacağını iddia etmek EMEP’in kavramsal bir karmaşa yaşadığı konusunda kafalarda soru işareti uyandırıyor.

Marksizmin kurucusu K. Marx ve F. Engels’te işçi ve emekçi olarak “Arbeiter” kelimesi kullanılıyordu. Marx ve Engels Arbeiter’i emek gücünü satarak yaşamını kazanan insan olarak tanımlıyorlardı. Ancak Türkçede emekçi ve işçi arasında yapılan ayırım Marx ve Engels yazısında sadece içeriksel olarak yapılıyordu. Artı-değer üreten ve artı-değer üretmeyen Arbeiter’ler Marx ve Engels tarafından aynı sözcükle ifade ediliyordu. Türkçede artı-değer üreten kimseye bugün “işçi”, artı-değer üretmeyen kimseye de “emekçi” denmektedir. “Emekçi”, emekle yaşamını kazanan kimseyi tanımladığı için, aynı zamanda hem “emekçi”, hem de “işçi” için ortak kullanılan bir kavram haline de gelmiştir. Kısaca söylemek gerekirse her işçi aynı zamanda birer emekçidir, ancak her emekçi işçi değildir.

EMEP kendi basın açıklamasında 1 Mayıs’ı “emekçi” bayramı olarak değil, “işçi” bayramı olarak tanımlamaktadır. Dünyanın farklı yerlerinde 1 Mayıs farklı şekillerde anılmaktadır. İngilizce konuşulan ülkelerde “Worker Day” (Emekçi Günü), Almanya’da “Tag der Arbeit” (Emek Günü) veya “Tag der Arbeiter” (Emekçi Günü), Rusya’da “Den’ Truda” (Emek Günü) veya “Den’ Raboçih” (Emekçiler Günü) denmektedir. Ancak sadece Türkçede emekçi ve işçi gibi artı-değer bazında sözcüksel bir ayırım yapılmaktadır.

Dünyanın hiçbir yerinde artı-değer üreten emekçilerle artı-değer üretmeyen işçiler arasında sınıf mücadelesi bağlamında bir ayrımcılık yapılmazken EMEP’in 1 Mayıs tavrında bu ayrımcılığın merkezi bir konum kazandığını görüyoruz. 1 Mayıs komünistlerin vs. bayramı değil, iş-

çinin bayramıdır, derken “emek”, “emekçi” ve “işçi” kavramlarının birbirine karıştırıldığı ve bu kavram karmaşası içinde net bir tavır konulamadığını fark etmek çok da zor değil. Üretim ve dönüşüm süreci, üretici ve tüketici, artı-değer üretimi ve artı-değer dönüşümü olguları birbirine bağlı diyalektik parçalar olarak tasvir edilmiştir Marx tarafından. İdeal bir sınıf mücadelesi bu üretim-dönüşüm bütünlüğü içinde yürütülmezse, durum, sınıfsal bir bölünmeye ve devrimci hareketin zayıflamasına neden olacaktır. Dolayısıyla EMEP’in burada kendi çelişmesini aşabilmesi için 1 Mayıs’ın sadece işçinin bayramı olduğunu iddia etmesi yerine, emekçinin, emekçi hareketinden yana olan herkesin bayramı olmasını söylemesi gerekmektedir.

4) “1 Mayıs komünistlerin, ilericilerin demokratların bayramı değildir.” ifadesi bize komünistlerin sınıf mücadelesindeki işlevini hatırlatmamız gerektiğini işaret ediyor. Elbette bu konuda Marx ve Engels esas referans kaynağı alınmalıdır. İşte komünistlerin sınıf mücadelesindeki işlevi üzerine birkaç alıntı:

“Burjuva sınıfının bilimsel savunucuları olan iktisatçılarda olduğu gibi proletarya sınıfının teorisyenleri sosyalistler ve komünistlerdir. Proletarya kendisini bir sınıf olarak oluşturacak bilinç seviyesine erişemediği ve burjuvaya karşı proletaryanın savaşının politik bir karakter almadığı sürece [bu böyle kalacaktır].”<sup>2</sup>

“Komünistler teorik olarak proleter kitle karşısında belli koşullar altında proleter hareketin genel sonuçları doğrultusunda bir perspektif kazanırlar. Komünistlerin teorik cümleleri hiçbir zaman için bir takım kahramanlar tarafından icat edilen veya keşfedilen fikirlerden, prensiplerden ibaret olmamıştır. Bu cümleler sadece gözlerimiz önünde tarihsel bir hareket olarak vücutlaşan bir sınıf savaşımının gerçek ilişkilerinin genel ifadeleridir.”<sup>3</sup>

“[Komünistler] emekçi sınıfının varolan çıkarları ve hedeflerine ulaşmak için aracısız olarak mücadele vermektedirler. Ancak, bu güncel harekette, hareketin geleceğini de temsil etmektedirler. Tek bir kelimeyle, komünistler varolan tüm toplumsal ve politik olguya karşı her türlü devrimci hareketi desteklemektedir.”<sup>4</sup>

Komünistlerin sınıf mücadelesindeki konumu, işçilerin ve işçi olmayan tüm diğer emekçilerin sosyalist hareket içinde aldıkları rol Marx tarafından yukarıda verilen pasajlarda yeterince açık bir şekilde dile geti-

riliyor. Sınıf hareketinin bir parçası olan 1 Mayıs gösterilerinin kutlanma biçimi de bu Marksist sınıf anlayışıyla paralel olmak zorundadır.

5) EMEP'in beşinci ve sonuncu çelişkisi, içine düştüğü çelişkilerin hepsi bir yana, dogmatik bir siyasî-felsefî tavır ortaya koymasıdır. Dogmatizme düşmesinin nedeni 1 Mayıs ve bununla birlikte sosyalist hareketin tutarsız bir şekilde kimikleştirilmesi ve bundan ötürü Marksist sınıf anlayışından uzaklaşılmasından kaynaklanıyor. Dogmatizm emekçi hareketine zarar vermeye kalmaz, onu geriletir de. Sınıf kavramının belli bir grup veya örgüt tarafından sabit ve tekil olarak belirlenmesi, partinin kendi kendisini tek ve önder sınıf partisi olarak göstermesi, ve bu kendinden emin tavra rağmen birçok çelişkiyi içinde barındırmak, EMEP'in kendi içine düştüğü hatalar zincirinden çıkmasını da zorlaştıracaktır. EMEP, sınıf partisi olmak iddiasında kendi parti felsefesine çelişen pratiği ve bununla birlikte kendi tavrını sabit ve mutlak bir haklılık içinde yansıtmak isteyişi, partinin siyasî mücadelede kendi kendisini düğümlemesine neden olmaktadır.

27 Mayıs 2009

**Dipnot Açıklamaları:**

- 1 "1 Mayıs 2009 Değerlendirmesi ve Emek Partisi 1 Mayıs'ta Neden Kadıköy'deydi?"
- 2 Karl Marx, *Elend der Philosophie*, MEW 4, 143.

3 Karl Marx, *Kommunistisches Manifest*, MEW 4, 474f.

4 Karl Marx, *Kommunistisches Manifest*, MEW 4, 492.

Turgay Ulu

-Kitap-Eleştiri-

## Gürdal Aksoy'un Kürt Sorunuyla İlgili Kitaplarının Eleştirel Bir Okuması

Gürdal Aksoy, Kürt meselesi ile ilgili çeşitli kitaplarıyla tanınmıştır. Sterka Rızgari dergisi başta olmak üzere, değişik dergilerde yazıları yayınlandı. Öne sürdüğü tezler, değişik çevrelerde tartışma konusu yapıldı. Komal Yayınları ve diğer başka yayınevleri tarafından kitapları basıldı.

Gürdal Aksoy, "Kürtlerde Anadolumerkezci Yabancılaşma - Halklar Hapishanesi Anadolu" adlı kitabında "Anadolu" kavramından yola çıkarak ulusal (ve daha çok da Kürtlere karşı uygulanan) asimilasyon politikalarının nasıl şekillendiğini inceliyor. Aksoy'a göre, "Anadolu" kavramı, Kürtlere karşı vatan dil ve diğer ulusal özelliklerini yok sayan bir asimilasyon işlevi görmektedir. Ayrıca bu kavramın Kürt ve Alevi kitlelerine kabul ettirilmesinde de "Türk Solu"nun başrol oynadığını söylüyor.

İlk defa birinci emperyalist paylaşım savaşı sonrasında kullanılan "Anadolu" kavramının Halide Edip Adivar'ın bir kitabında geçtiğini tespit ediyor Aksoy. Daha sonra Ziya Gökalp ve diğer ulusalcı siyaset uzmanları tarafından kullanıldığını söylüyor. "Anadolu" kavramının daha çok Türklerin yaşadığı bir alanı ifade ettiğini, Kürtlerin bu çerçevenin içinde Türkleştirilmek istendiğini iddia ediyor yazar.

Aksoy, "Anadolu" kavramının tarihsel çözümlenmesinden yola çıkarak; ulusalcılık, Kemalizm ve bu alana su taşıyanlar olarak gördüğü "Türk Solu" ve mevcut Kürt hareketinin savunduğu "Demokratik Cumhuriyet" tezleri arasında bir bağlantı kuruyor.

Öcalan'ın Kürtlerle ilgili olarak "kadınlaştırılmış halk" tanımlaması ile "Anadolu" kavramı arasında bir paralellik kuruyor Aksoy. Çünkü "Anadolu" kavramı da kadını temsil etmektedir. Devletin, "Türk Solu"nun ve Öcalan'ın bir "baba" rolüne soyunarak Kürtleri "Anadolu" kavramıyla vatansızlaştırmak istediklerini iddia ediyor.

Aksoy, bir etnoloji araştırmasına girerek Türkçede yerleşikliği ifade eden kavramların bulunmadığını tespit ediyor. "Vatan, sınır" vb. gibi



kavramların Türkçe olmadığı, bu kelimelerin Arapça veya benzer başka dillerden alındığını söylüyor. Buradan yola çıkarak da, Türklerin tarihte belli bir mekânda yerleşik kalmadıklarını söylüyor. En eski olarak kullanılan ve yerleşiklik ifade eden kavramın 'yurt' kavramı olduğunu bunun da Moğollara özgü bir kavramlaştırma olduğunu söylüyor. Bu doğrudur. Çünkü Türkler daha çok göç halinde yaşadılar, sürekli yer değiştirdiler dolayısıyla yerleşikliği ifade eden kavramlar oluşmamış olabilir. Dolayısıyla tam da bu nedenden dolayı "Anadolu" kavramının kendi başına salt Türkleri içeren bir kavram olamayacağı sonucunu çıkarabiliriz.

Gürdal Aksoy, başka bir kitabı olan "Nostradamus'un Kürdistan Kehaneti"nde de benzer görüşleri savunuyor. Sağ ve ya sol görüşlülere hiç ayırt etmeksizin aynı kefeye koyarak Kürtleri vatansızlaştırmaya çalışmakla suçluyor.

Aksoy'un yöntemindeki en önemli açmaz; değerlendirmelerinde sınıfsal bir kategoriye gitmemiş olmasıdır. Mesela "Anadolu" kavramını kimin hangi amaçla kullandığına bakmaksızın, bu kavramı kullanan herkesi Kürtleri asimile edenler olarak suçluyor.

Kavramların kendi başına bir anlamı yoktur. Kavramları insanlar üretir ve kavramlara olumlu ya da olumsuz anlamını yükleyen insanlardır. Dolayısıyla kavramı kullanan insanın sınıfsal duruşu veya felsefi dünya görüşü kavramın nasıl anlamlandırıldığını belirler.

"Anadolu" kavramı aslında "Anatolia" dan türemiş ve "güneşin doğduğu yer" veya "güneşin doğduğu ülke" anlamını taşımaktadır. "Anadolu" kavramı, daha çok kapitalizm öncesi sürece özgü bir kavramdır. Tıpkı Asya, Mezopotamya, Kafkasya vb. kavramlar gibi. Herhangi bir etnik veya ulusalcı anlam taşımamaktadır. "Anadolu" kavramının kendisi herhangi bir asimilasyoncu mana taşımaz. Doğal ve coğrafi çağrışımlar yaptıran bir anlamı vardır.

Gürdal Aksoy, "Anadolu" kavramının kendisine bir niyet yüklemiştir. Başından beri bu kavramın Kürtleri yok saymak için türetildiğini iddia etmektedir. Son dönemlerde de "Türk Solu"nun, Abdullah Öcalan'ın, Alevilerin ve genel olarak Kürt çevrelerinin bu kavramı Kemalist Türk milliyetçiliğini hâkim kılmak amacıyla kullandıklarını iddia etmektedir.

Kemalist rejim ideologları "Anadolu" kavramını Gürsoy'un iddia ettiği üzere, Kürtleri bağımsızlık fikrinden uzak tutmak amacıyla kulla-

nabilir. Buna bir şey diyemeyiz. Rejimin kendi bekasını sorunsuz sürdürmek için başvurmayacağı yöntem olmayacağını herkes bilir. Ancak buradan yola çıkarak tüm solu, Kemalist rejim savunucularıyla aynı kefeye koyarak topa tutmak, insaf sınırlarını zorlayan bir bakış açısidir.

Hiçbir kavram yoktur ki karşıt sınıfların nezdinde aynı anlamı taşısin. Aynı kavram, karşıt sınıfların nezdinde genellikle farklı anlamlar taşır. Bu kavramın ne olduğu önemli değildir. Mesela, Gürdal Aksoy'un önemle vurgulanması gerektiğini düşündüğü "Kürdistan" kavramı da hâkim sınıf tarafından Kürtleri yok saymanın bir vasıtası olarak kullanılabilir. Bu durumda "Kürdistan" kavramının kavram olarak kendi başına Kürtlerin asimilasyonunu durdurucu bir etkisi olamaz.

Gürdal Aksoy, Kızılelmacı kesimleri sol olarak nitelendirmektedir. "Anadolu" kavramının İlhan Selçuk, Yalçın Küçük vb. yazarlarca Kürtlerin literatürüne yerleştirildiğini söylüyor. İlhan Selçuk, Yalçın Küçük gibi Kemalistleri sol içinde değerlendirmek için bunların neleri savunduğunu bilmemek gerekir. Aksoy'un bunların görüşlerinden habersiz olduğu söylenemez. Aksoy, bunların kavramlara yüklediği anlamlarla Marksist solun yüklediği anlamı eşitleyerek, hücumlarına karşı bir siper oluşturmak istemiş.

"Anadolu" kavramının rejim yanlılarınca kullanım amacından bağımsız olarak düşünüldüğünde, bu coğrafya için kullanılmasında herhangi bir sakınca yoktur. İçinde bulunduğumuz coğrafyaya yakışan bir kavramdır.

Aksoy, bir reel durumu tespit etmiştir. Son süreçlerde Kürtler "Kürdistan" kavramını fazlaca telaffuz etmemektedir. Bunun nedeni Aksoy'un iddia ettiği gibi, "Anadolu" kavramı değildir. "Anadolu" kavramı ezelden beri bu coğrafyada kullanılmaktadır. Halk türkülerinde, halk destanlarında ve gündelik yaşamda çeşitli nedenlerle bu kavram kullanılmaktadır. Bu kavramın halk arasında kullanılmasının herhangi etnolojik bir nedeni bulunmuyor. Genel bir anlam aranacaksa, bu kavramın kullanılmasının kapitalist kentleşmeye karşı veya batıya karşı duyulan rahatsızlığı ifade ettiği söylenebilir. Kürtler arasında "Kürdistan" kavramının az kullanılmasının esas nedeni PKK'nin programında yaptığı değişikliktir. İlk programında bulunan bağımsızlık talebinden vazgeçtiğini ilan etmesidir.

Aksoy, "Anadolu" kavramı yerine "Türkiye" veya "Türk" kavramının kullanılmasının daha tercih edilebilir olduğunu savunuyor. Ona göre,

“Anadolu” kavramı ezilen ulus durumunda olan Kürtlerin, ezen ulus durumunda olan Türkler karşısındaki ulusal refleksini yok etmektedir.

Refleks azalmasında da aslında gerçek neden kullanılan kavramlar değil gene öznenin yaptığı program değişikliğidir. Bağımsızlık yönünde bir talep programdan çıkartılınca ve sınıfsal bir konumlanış da söz konusu olmayınca geriye, dil ve diğer kültürel talepler kalıyor. Ki dil ve kültür taleplerinin yerine getirilmediği gerekçesinin zemini giderek zayıflamaktadır. Gürdal Aksoy, Kürt hareketinin zayıf ayağının sınıfsal ve ideolojik nedenlere bağlı olduğunu görmek istemiyor.

Ayrıca Aksoy, “refleksin” karşısına burjuvaziyi değil, ayrımsız herkesi yerleştiriyor. Oysa burjuvazi sömürsünü yaparken herhangi bir etnolojik ayrıma gitmiyor.

“Anadolu” kavramı tıpkı Mezopotamya, Kafkasya kavramları gibi doğal nedenlerden çıkartılmış bir kavramdır. Bu kavramla ulusal niteliklerin belirlenmesi arasında bir bağ kurmak zorlama bir yöntemdir. Me-sele kavramlarda değil, sınıfsal konumlanışlardır.

Çözüm de kavramlardan geçmez. Sınıf mücadelelerinden geçer. Hareketlerin veya süreçlerin yaşadığı tıkanma veya tasfiye durumlarının nedeni kavramlarda aranmamalıdır. Tıkanma ve tasfiyenin gerçek nedeni; ideoloji, teori, politika ve pratiktir. Çözüm de buralarda aranmalıdır.

Tersinden düşünüldüğünde aslında “Anadolu” kavramı Cumhuriyet uluslaşmasında tek ırk, tek dil, tek mezhebin esas alınmasına bir itiraz ve yeni bir tanımlama olarak çıkartılabilir. İlke olarak; ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunduktan sonra “Anadolu” kavramının kullanılması hiçbir ulusun yok sayılmasının nedeni olamaz.

“Anadolu” kavramının daha çok Türklüğü içeren bir çağrışım yapmasının nedeni kavramın kendisi değildir. Egemen sınıfın tıpkı doğu, güneydoğu, kuzey vb. kavramlara yüklediği anlam gibi tekçi anlayışı hâkim kılmaya çalışmasından kaynaklanmaktadır. Çünkü egemen sınıf doğu, kuzey, güney, Trakya vb. kavramlara da aynı tekçi anlamı yüklemektedir. Hatta sınırları dışında olan Kırgız, Moğol, Tatar, Azeri, Kazak vb. kavramlara da aynı anlamı yüklemektedir.

Tarihsel süreç içinde ele alındığında, aslında Türkler Anadolu’ya sonradan gelmişlerdir. Çünkü Türklerin Anadolu’ya gelişi tarih kitaplarında, Türklerin Anadolu’yu fethi olarak anlatılmaktadır. Bir yeri fethetmek için oraya dışarıdan bir akın düzenlemek gerekir ve fethedilen yer-

de birilerinin yaşıyor olması gerekir. Eğer orda yaşayan birileri yoksa buna fetih değil keşif denilir. Türklerin Anadolu'yu fethinden önce Anadolu'da kimler yaşamaktaydı? Tabi ki Kürtler, Ermeniler ve diğer halklar yaşamaktaydı. Herhangi bir niyetten bağımsız olarak kullanıldığında, aslında "Anadolu" kavramı bu coğrafyada başından beri var olanları daha fazla ifade etmiş olur.

Gürdal Aksoy, genel olarak ele aldığı konuları bir sınıfsal perspektiften analiz etme yöntemini uygulamıyor. Hakkında inceleme yaptığı "Türk Solu", PKK, Kürt sorunu, Alevi hareketi vb. konuları işlerken uyguladığı yöntem daha çok biçimsel, kişiselleştirici ve ulusal refleksi bir yöntemdir.

Gürdal Aksoy, "Türk Solu" ve Stalin'in temsil ettiği Sovyetleri "milliyetçi" ilan ederek Kemalizm'le aynı çerçevede değerlendirmektedir. Sovyetler Birliği tartışması ayrı bir konudur. Fakat genel olarak bakıldığında, uluslara hak tanımak konusunda dünya üzerinde gelmiş geçmiş sistemler içinde Sovyet sisteminden daha ileri bir örnek bulunduğu iddia edilemez. Sovyetlerde dili, alfabesi olmayan birçok halka alfabe oluşturuldu. Dağıstan gibi küçük bir ülkede 8 dilde eğitim dili oluşturuldu. 8 dilde günlük gazete çıkartıldı. 9 farklı halk, hiçbir üst-alt kategorisi oluşmadan uyumlu olarak yaşadılar. Fakat Sovyetler Birliği kendi koşulları içinde M. Suphilerin olayında ve diğer bazı konularda kendi varlığını tehlikeye düşürmemek kaygısıyla savunmacı politikalar izlemiştir. Bunlar ayrı tartışmalar. Fakat Kemalizm'le Marksist sol ve Sovyetler Birliği arasında bir benzerlik kurmak, meselelere başka bir pencereden bakmak anlamına gelir. Çünkü Kemalizm burjuvazinin ideolojisidir. Aksoy'un aynılaştırdığı ideolojiler arasında sınıfsal olarak uzlaşmaz bir karşıtlık vardır.

Gürdal Aksoy'un diğer bir kitabı olan "Nostradamus'un Kürdistan Kehanetleri" nin ilk bölümleri gene "Anadolu" kavramı üzerinden sürdürdüğü tartışmalardan oluşuyor. Kitabın daha sonraki bölümlerinde de Öcalan vb. konuları ele almış. Öcalan tartışmalarında Aksoy, psikoloji bilimini de konuşturmuş. Köylülük, aşiretçilik, dincilik vb. etkenlerin ortaya çıkardığı halk profilleriyle ilgili çeşitli çözümler yapmış. Kültürde yazılı kültürün oluşmamasının pratik akıl yürütmeyi koşulladığını, soyutlama yetisinin fazla gelişmediğini tespit ediyor yazar. Dolayısıyla bu kültürde, kişi kültürünün oluşmasının çok kolay olduğunu tespit ediyor. Aşiretçilik ve baba kültürünün Kürt kitlelerinde kişilere tapınmayı kolay-

laştırdığını tespit ediyor Aksoy. Tüm bu tespitlerinden yola çıkarak Aksoy, Öcalan'ın oluşturduğu söylem ve aforizmaların bu özelliklerin oluşturduğu zemin üzerinden şekillendiğini söylüyor. Aksoy'un psikoloji bilimini de konuşturarak gerçekleştirdiği bu sosyolojik tespitlerle ilgili itirazlarda bulunmak gerekmez. Ancak Aksoy, buradan hareket ederek bir siyasal hareketin ideolojik ve felsefi yapısını izah yoluna gidiyor. Tam da Aksoy'un meseleleri kişiselleştirici ve indirgemeci yöntemle ele almış olduğu burada açığa çıkıyor işte. Öcalan'ın çeşitli kişisel özelliklerinin oluşması kuşkusuz yetiştiği çevresel etkenlerden kaynaklanmıştır. Ancak bir siyasi, ideolojik tartışma bu kişisel özellikler üzerinden yürütülemez.

Gürdal Aksoy'un yukarıda adını zikrettiğimiz kitabını henüz tam bitirmedik. Az bir bölümü kaldı okunmamış. Ancak şimdiye kadar okuduğumuz bölümlerinde, Öcalan tartışmasında, Öcalan'ın ileri sürdüğü görüşlere karşı söylenmiş fazlaca bir söze rastlayamadık. Aksoy, daha çok Öcalan'ın olumsuzlanması anlamında; tespih çektiğini, kendisini Atatürk'e benzettiğini, kendisini tanrı gibi gördüğünü, farklı görüşlere müsamaha göstermediğini söylüyor.

Öcalan ve partisine dönük Aksoy'un yaptığı eleştiriler kişiselleştirici, indirgemeci, olgucu bir yöntemle yapıldığı için, işin esas yanı kapalı kalmış oluyor. Oysa Öcalan'ın ilk dönem kitaplarıyla son dönem kitapları karşılaştırıldığında, iki farklı dünya görüşünün savunulduğu ortaya çıkıyor. Öcalan'ın görüşleri ve pratiği Marksist bir ölçekten ele alınmadığında ortaya ilerletici ve alternatif bir zemin çıkmıyor. Tam tersine Öcalan'a genellikle piyasada söylenen eleştiriler bir kez daha tekrarlanmış oluyor.

Mesela Öcalan'ın sınıflar, Marksizm, emperyalizm vb. konularda söylediği şeylere hiç değinmiyor Aksoy. Oysa Öcalan, Marks'ın değer ve artı değer tahlilinin yanlış olduğunu söyledi. Kendisinin Lenin'i aştığını söyledi. NATO tipi örgütlenmelerin gereksizleştiğini, emperyalizmin artık eski emperyalizm olmadığını, işçi sınıfının devrimci rolünün ortadan kalktığını söyledi. Aksoy tüm bunlara karşı bir eleştiri yöneltmiyor. Öcalan'ın ilk dönem görüşlerinin tersini yansıtan sosyalizm değerlendirmeleri ve Stalin değerlendirmelerinin benzerini Aksoy da savunmaktadır. Öcalan, Stalin'i Hitler'le aynı kefeye koyarak reddediyor. Aksoy ise aynı karenin yanına Öcalan'ı da ekleyerek aynı görüşleri savunuyor. Bu konuda Aksoy temelde eleştirdiği Öcalan'la aynı kulvara düşüyor.

Kişisel özelliklerden ayrı olarak düşünüldüğünde, Öcalan'ın savun-

duklarıyla, Aksoy'un savundukları arasındaki en temel farkın kader tayinindeki tercih olduğunu görüyoruz. Öcalan ve partisi, ilan ettiği üzere "bağımsız Kürdistan" fikrini artık savunmuyor. Birlikte yaşamaktan yana tavır koyduklarını açıkladılar. Hatta Öcalan daha başka bir noktaya giderek, birleşik bir devlet yapılanmasının Ortadoğu'da merkez güç olabileceğini söyledi ve bunu gerçekleştirmek için önerilerde bulundu. Öcalan'ın bu tarifi, Ortadoğu'da emperyalist bir Türkiye'nin oluşturulabileceği yönündeydi. Gürdal Aksoy'da bir kapitalizm savunusu yok tabi ki. Ancak Öcalan'dan farklı olarak Aksoy, "bağımsız Kürdistan " fikrini savunuyor. Kürt sorununda çatıştığı en önemli noktanın bu olduğu gözleniyor.

Nihayet Gürdal Aksoy'un elimizdeki diğer kitabı olan "Nostradamus'un Kürdistan Kehaneti" adlı kitabının da tamamını okuyup bitirdik. Ne var ki kitabın yarısından sonraki bölümünü ayırmış olduğu Öcalan eleştirisinde, Öcalan'ın öne sürdüğü görüşlerle ilgili derli toplu bir eleştiri bulamadık. Aksoy, daha çok kişi tapıncılığını ortaya çıkaran tarihsel ve toplumsal koşullara değinmiş ve bu koşulların oluşturduğu psikolojik durumu tahlil etmeye girişmiş.

Bir hareketi, bir hareketin önderliğini ya da bir süreci; bütünü'nün yalnızca bir yanı olan psikolojik açıdan ele almak, muhabatını yanlış sonuçlara vardırabilir. Aksoy, köy kültürü-kent kültürü, ya da batı kültürü-doğu kültürü kıyaslaması yaparak, Kürt hareketini çözümlenmeye çalışmış. Aksoy'a göre kır kültüründe bireyselleşme yaşanmamıştır. Topluluk kültürü egemendir. Topluluk da belli bir lidere bağımlı olarak yaşar. Dolayısıyla Kürt hareketinde kişi tapıncılığının gelişmesinde bu kır kültürünün rolü olduğunu savunuyor. Kent kültüründe ise bireyselleşme yaşanmıştır. Kent kültüründe topluluk içgüdü'sü ya da kişi tapıncılığının gelişmeyeceğini savunuyor. Bu tespitler her ne kadar genel doğruları ifade etse de politik öznelerin yapısını tamamen belirleyen bu özellikler değildir. Mesela kentlerde tarikat türü örgütlenmelerin son yıllarda artmış olduğu örneğini verebiliriz. Bu tarikatlarda topluluk içgüdü'sü ve kişi tapıncılığı en üst noktada olabiliyor. Ya da örneği tersinden verecek olursak, kırsalda bulunan bir halk mezhepsel özelliğinden veya eski toplum geleneklerinden kaynaklı olarak bireyselleşebilen, özgür ilişkilerin olduğu bir yaşam sürdürebilir. Buna en çarpıcı örnek Kızılbaş Alevi topluluklarıdır. En kırsal alanda ortalama bir kentlilik kültürünü bulabilirsiniz.

Meseleyi bir başka açıdan ele alacak olursak, kır kültürü veya do-

ğu kültürünün sosyalizm için olumsuz bir alt yapı oluşturduğu yönündeki yargının ezbere bir yargı olduğunu söyleyebiliriz. Sosyalizmi salt ekonomik bir sistem olarak ele almanın yanlış olduğunu tarihsel süreç bize yeterince öğretmiştir. Bu anlamda, bazı topluluk kültürlerinin sosyalist yaşam tarzını benimsemeye daha yatkın olduğunu söyleyebiliriz. Mesele Rusya'da kendine özgü bir yaşam tarzı olan Malakanlar, kendi topluluk kültürlerine yakın olduğu için sosyalizmi en hızla benimseyen topluluklardan biri olmuştur. Malakanlar da kırdan yaşayan bir topluluktur. Ancak kendi inanç ve gelenek sistemleri gereği, kadın-erkek eşitliğini sağlamışlardır. Savaşlara karşıdır. Dayatma ve asimilasyoncu yaklaşımları reddederler. Irkçı değildirler. Tüm bu özellikler onlarda bambaşka bir kültür iklimi oluşturmuştur.

Aksoy'un kurduğu düşünce sistematiğini tersinden kurduğumuzda, aslında topluluk kültürünün yekpare bir hareket için elverişli bir zemin yaratabileceğini de söyleyebiliriz. Kürt hareketi buna en çarpıcı örnektir. Çok uzun yıllar ve zorlu süreçler yaşamasına rağmen, hareket bütünlüğünden bir şey kaybetmemiştir. Her çalkalanma döneminde bütünlüğünü koruyabilmiştir. İdeolojik olarak farklı bir noktaya savrulmuş olsa, aynı özelliklere sahip bir hareket, bulunduğu kıtada çok kalıcı etkiler yaratabilirdi.

Ne var ki Kürt hareketi Marksist etkilenmeli bir pozisyondan, post-Modern ve sivil toplumcu liberal bir çizgiye kaymıştır. Ulusal devrimcilikten, ulusal reformculuğa kaymıştır. Hareketin açmazlarının baş nedeni budur. Bu yapısal değişimin tek sorumlusu Kürt hareketi değildir. Bir bütün olarak dünya koşulları, bu hareketin başka bir çizgiye kaymasına yol açmıştır. Ezen ulus proletaryasının fiili desteğini alamamıştır. Emperyalist kamp karşısında yer alan bir sosyalist kamp bulunmamaktadır, içinde bulunduğu coğrafya ve tüm koşullar bu hareketin eski çizgisinde yoluna devam etmesini zorlaştırmıştır. Ancak her şeye rağmen bir hareketin ideolojik kulvar değiştirmesi mutlak ve zorunlu değildir.

Gürdal Aksoy, Kürt hareketinin mevcut teori ve politikasıyla bir hesaplaşmaya gitmemiştir. Onun ele aldığı şey Öcalan'ın kişilik çözülmesi olmuştur. Dolayısıyla bu tartışmadan, alternatif bir anlayış çıkmamıştır. Sınıfsal bir perspektiften ele alınmadığı için, iki çizgi arasındaki en önemli farkın ulusların kendi kaderini tayin noktasında yapılan birlikten yana yada ayrılıktan yana tercihleri olmuştur. Bunun dışında ortaya koyulan teorik meselelere ilişkin bir tartışmaya girilmemiştir. Sosyaliz-

min tarihsel mirasına yaklaşım, Türkiye devrimci hareketine yaklaşım vb. konularda Aksoy, eleştirdiği kesimle aynı zeminde durmaktadır.

Öcalan, Kemalizm'i ilk dönemlerdeki değerlendirmelerinden farklı olarak görmektedir. Aksoy ise bu konuyla ilgili eski bakışı korumaktadır. Fakat Aksoy, tüm devrimci hareketi Kemalist olmakla ve Kemalizm'i Kürtlere aşlamakla eleştiriyor. Türkiye'de aydın ve entelektüel kesim içinde başından beri çok ciddi bir Kemalizm etkisi vardır. Bu doğru. Fakat mevcut devrimci grupların çoğunluğu bu çizgiden kopmuştur. Hatta 1971 çıkışında İbrahim Kaypakkaya, Kemalizm konusunda çok net bir bakış koymuştur ortaya. Doğan Avcioğullarının, Hikmet Kıvılcımlıların ve diğer dönem aydınlarının taşıdığı Kemalizm etkisine karşı tavır alınmıştır. Geniş kitleler olmasa da, devrimci grupların büyük bir bölümü Kemalizm konusunda net bir duruş sergilemişlerdir. Aksoy ise bu durumu görmezden gelerek, ayrımsız herkesi Kemalist ilan etmiştir. Bu çok indirgemeci bir yöntemdir. Bugün tartışılan Ergenekon meselesinde de, tüm sol Ergenekoncu olarak damgalanmaktadır. Bu bakış açısı aslında eleştirilen resmi bakış açısına benziyor. Resmi ideoloji ne diyordu. Rejime muhalefet eden herkesi hemen dış mihrak ilan ediyordu. Artık bu anti bilimsel yöntemleri terk etmek gerekir.

Kürt ulusal hareketi ilk dönem söylemlerinde solun tüm kesimlerini "Kemalist Türk Solu" olarak niteliyordu. Kemalist resmi ideoloji karşısında Kürt hareketi belli bir basınç yaratmıştı. Fakat ayırım yapmaksızın tüm solu da Kemalist ilan etmesi olumsuz bir etki yaratıyordu. Gün oldu devran döndü, bu defa Kürt hareketi Kemalizm'i yeniden keşfetti. Kemalizm'e olumluluklar atfetmeye başladı. Oysa Marksist solun Kemalizm'e bakışı nettir. Kemalizm bu devletin yani burjuvazinin temel ideolojisidir. İşçi sınıfı ve ezilen halklara karşı kullanılan tüm yok etme pratiklerinde Kemalist resmi ideolojinin imzası vardır.

Kürt hareketinin ilk dönem söylemlerinde solun bütün kesimlerini Kemalist olarak nitelendirmesi o kadar kalıcı bir etki yarattı ki; bu coğrafyadaki liberaller, dinciler, post-Marksistler vb. tüm kesimler ağız birliği etmişçesine sol deyince hemen üzerine Kemalist ulusalcılık damgasını yapıştırmıyorlar.

Marksist sola Kemalist ulusalcılık damgasını vuranların hiçbir temel dayanakları bulunmuyor. Bir kere Marksizm'den daha enternasyonalci bir teori yoktur. Sağ veya sol liberallerin Marksist sola Kemalist ulusal-



cılık damgasını vurmaları kendilerinin antiemperyalist olamamalarını perdelemek içindir. Onlar emperyalizme “ilerici” rolü biçerler, bunun için de antiemperyalist her harekete “ulusalci” damgasını vururlar.

Özellikle son dönem Ergenekon tartışmalarında sola yöneltilen sağlıklı sollu saldırılar ayyuka çıktı. Ortalama bir aydın bile bu tartışmalar da kimin ne dediğini, kimin nerede durduğunu anlamakta zorlandı.

Gürdal Aksoy da sola yukarda sözünü ettiğimiz “Kemalist ulusalcı” damgasını vuruyor. Bu toptancı ve indirgemeci bakış açısı devrimci kamuoyunda belli bir ezber oluşturmuştur. Bu ezbere göre; Marks’tan başlayarak Marksist harekette bir ulusalcılık damarı vardı. Bu ezber esas olarak söz konusu süreçlerin eksik incelenmesinden kaynaklanıyor. Marksist hareket ancak sınıfçı olmakla nitelenebilir ki zaten Marksizm bir sınıf teorisi. Marksist sola Kemalist ulusalcı diyenlerin esas sorunu sınıfçı olup olmamakla ilgilidir. Aslında sınıf ayrımı gözetmeyen ve antiemperyalist olmayan bir ulus savunuculuğudur “ulusalcı” olan.

Mevcut dünya koşulları bize göstermektedir ki, antiemperyalist ve antikapitalist olmayan bir hareketin, varlık nedeni ne olursa olsun bağımsız ve enternasyonal bir muhtevaya sahip olması pek olanaklı değildir. Kuzey Irak’taki Talabani ve Barzani hareketinin durumu buna en çarpıcı bir örnektir. Ulusal hakların bir şekilde elde edilmesiyle ezilen halklar boyunduruktan kurtulmuş olmuyor. Bugüne kadar ulusal talepli hareket belli bir mesafe kat etmiştir. Bir iç devrim denilebilecek etkiler de yaratmıştır. Ancak bu talepler ekseninde daha fazla ileriye gitmenin nesnel zemini gün geçtikçe daralmaktadır. Dolayısıyla artık meselenin sınıfsal yanının öne çıkarılması gerekir.

Tam da bu ihtiyaçtan dolayı Aksoy’un eleştirilerini daha fazla sınıfsal bir zemine çekmesi gerekir. Dolayısıyla Öcalan’ın savunmalarında değiştiği emperyalizm, kapitalizm ve sosyalizm hakkındaki ilk dönemdeki görüşlerinin tersi olan fikirleri masaya yatırılıp eleştirilmelidir.

*10 Nisan 2009*

Sırrı Öztürk

-Panel Konuşması-

## Neden Dersim Neden Kızılbaşlık?\*

Değerli Canlar-Dostlar-Yoldaşlar Merhaba!

9.Munzur Doğa ve Kültür Festivali'ni düzenleyen ve bizi de bu panele çağırarak-konuşma fırsatı tanıyan arkadaşlara teşekkür ederim. Dersim "Kadim Komünal" köklere sahiptir. Ana Ata'ların "Ortaklık Toplumu" kültür ve geleneklerinin yeşerdiği topraklarda bu festivalin adına-ruhuna ve Dersim'in ilerici geleneklerine katkı getirmesini dilerim.

Burada sizlere söyleyeceklerim şahsi görüşlerim olduğu kadar, sorumluluğunu taşıdığım *Sorun Yayınları Kolektifi* mizin geliştirip güçlü kılmak istediği ortak-kolektif görüşlerdir de.

Bizleri vareden-hamurumuzu yoğuran Dersim'in tarihi-Kızılbaş kültürü-felsefesi temelinde biçimlenen ideolojik-politik düşünce-davranış çizgilerimizin doğrultusunda sizlere hitap etmek istiyorum.

*Sorun Yayınları Kolektifi* bilindiği gibi tecimsel işleyişli bir kuruluş değildir. Devrimci ve Marksist bir yayın kolektifidir.

Bizler bu araçla sol "cenahımızın" ihtiyaç duyduğu kitapları kolektif biçimde üretiminden dağıtımına kadar çeşitli rol ve sorumluluklar alarak yayımlamaktayız.

Ağırlıklı olarak yaşadığımız coğrafyanın üretip-yetiştirdiği insanlarımızın telif çalışmalarına yer vermekteyiz.

Yalnızca kitap üretmiyoruz. Çeşitli amaçları olan dergi-gazete-broşür vb. eserleri de üretmekteyiz.

Yayımladığımız telif eserlerin içeriği ile savunduğumuz tezlerimizin senteze kavuşmasının kavgasını veriyoruz. Tezlerimizin eleştirel katkıya açık ve muhtaç olduğunu biliyoruz.

- 36. sayısı ile iki aylık **SORUN Polemik** Marksist-İnceleme-Araştırma-Eleştiri *Dergimiz*;

- 3. sayısını bu festivale yetiştirdiğimiz üç aylık **Kırmancıya Belekê**

Dergimiz;

- 1. sayısı Ekim'de yayımlanacak aylık **İşçi-Kitle** gazetemiz;

- Yine birinci sayısı Ekim'de yayımlanacak olan **Sanat Cephesi-Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergi**'miz ve benzeri araçlarımızla kolektif aklın-bilincin ve eylemin örgütlenmesini bilince çıkarıyoruz.

"Günümüzde Alevilik ve Sorunları" panel konusunu Kızılbaş-Alevi Toplumsal Tasarımı çerçevesinde ve Marksist bakış açısıyla tahlil etmek istiyoruz.

Kızılbaş-Alevi cenahımızın sorunları yaşadığımız coğrafyadaki diğer sosyal muhalefet dinamikleriyle yakından ilişkilidir. Yerel-ulusal-sosyal-enternasyonal diyalektik birliğini kavrayıp sosyal pratikte uygulayabildiğimizde tartışma ve değerlendirmelerimiz ancak bu temelde bir anlam kazanacaktır diye düşünüyoruz.

Anılan sosyal muhalefet dinamikleri nedir? Özetlersek:

- İşçi Sınıfı Hareketi
- Sosyalist Hareket
- Emekçi Kadın Hareketi
- İlerici Gençlik Hareketi
- Kızılbaş-Alevi Hareketi
- Kürt Ulusal Özgürlük Hareketi

Fukara Müslüman insanlarımızı kara gerici, ırkçı politikacılara, Erbakanlara, Erdoğanlara ve onların sömürücü politikalarına teslim edemeyiz.

- İşçi Sınıfı Hareketi; 100 yıllık sınıflar mücadelesi tarih ve devrimci geleneklerimiz sendika bürokrasisi ile işçi aristokrasisine ve devlet sendikacılığına terk edilmiştir. İşçi sınıfının sendikal birliği meselesini *Kolektifimiz*'den başka hiç kimse gündeme getirmemektedir.

- İçi bizi dışı eli yakan Sosyalist Hareket; ideolojik-politik-örgütsel açılardan işlevsiz bir konumdadır. Sol "cenahımız" bir türlü ayrışıp бүtүнleşememiş ve "örgütler anarşisi" hastalığından kurtulamamıştır. Anılan sosyal muhalefet dinamiklerine politika üretemeyen bir "sol"un programlarını hayat ve mücadele asla doğrulamamıştır. Bu türden bir "sol" sosyal pratikte aşınmış ve aşılmış programlarının reddedilmesi karşısında ne içtenlikli bir özeleştiri yapmıştır ne de tutarlı bir iktidar mücadelesi konusunda bilimsel öğreتيye dayalı bir tahlil yeteneği vardır.

Burjuva ve küçükburjuva “sol” akımların sorunlarının tartışılması bu panelin amacını çok aşiyor.

- Emekçi Kadın Hareketi; bu hareketin önemini kavırıyoruz. Batılı burjuva feminist akımların etkisini kırıp ayağımızı bastığımız coğrafyanın değerlerini (Ata Kadın, Kızılbaş Kadın) yerli yerine koyduğumuzda Emekçi Kadın Hareketi de yeni nitelikler kazanacaktır.

- İlerici Gençlik Hareketi; Öğrenci gençlik hareketinin politikadaki yeri: “Öncü parti, önder parti, kitesini arayan parti” nitelikleleriyle ele alınamaz. Politikada küçükburjuvaziyi arabanın önüne koşan anlayış yerini “Gençliğin yeri işçi sınıfının yeridir” şiarımızda ifadesini bulmalıdır. İşçi sınıfının koruyuculuğuna çekilemeyen ilerici gençlik hareketi her zaman darbe almaya adaydır.

- Kızılbaş-Alevi Hareketi; Politikada hesaba katılması gereken önemli bir sosyal muhalefet dinamiğini temsil etmekte ve çeşitli örgütlenme biçimleriyle taleplerini dile getirmektedir. 9 Aralık 2008 Ankara eylemi, 130 bini aşkın kütleli katılımıyla “politikleşme yolunda” anlamlı bir adım atmıştır. Emekçi ve emekçi halkların sosyal kurtuluş mücadelesinde öteki sosyal muhalefet dinamikleriyle -tarihsel müttefikleriyle- buluşma başarısını gösterdiğinde yeni nitelikler kazanacaktır.

- Kürt Ulusal Özgürlük Hareketi; “Kürt Sorunu” olarak politika sahnesinde başat bir yeri işgal etmektedir. PKK ve DTP’de ifadesini bulan bu hareketin “önder kadroları” ideolojik-politik-örgütsel açıdan konumu elbette Marksist açıdan eleştirilmeye adaydır. Aynı zamanda önemli ve kayda değer bir tabana sahiptir. Politikayı “Demokratik Cumhuriyet” ekseninde “Barış, demokrasi, halkların kardeşliği” olarak tanımlayan bu hareketin yeni nitelikler kazanabilmesi Devrimci ve Marksist Sol Kadroların politikada anlamlı ve ileri bir adım atmasına ve iktidar perspektifli tutarlı ittifak politikası üretmesine bağlıdır. Kürtlerin haklı talepleri ancak bu şarta bağlı olarak iki adım sıçrama gösterebilecektir.

Devrimciler, Marksistler anılan sosyal muhalefet dinamiklerine sınıfsal aidiyetleri açısından bakmaktadır. Kürt ve Alevi burjuvazisinin çıkarlarına kurgulu politikalar yerine sınıfsal aidiyetlerine göre politika yapılmasını bilince taşımaktadır. Kültürel kimlik, kişilik, ulusal aidiyet, din, inanç, kültür vb. faktörlere göre sosyal muhalefetin bölünüp parçalanması emperyalist-kapitalizmin dışına uygun lokmalara dönüşmeyi sağlar.

Özetle andığımız sosyal muhalefet dinamiklerini temel ilkelere uyumlandırmak, birlikte hareket etmek gündeme gelmiştir. Tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar programı anlayışındaki bu uyumlandırmayı kimler

ve nasıl yapacaktır?

Mesele örgüt kurarak parti çağrışımı yapmak değildir; işçi sınıfını, emekçileri iktidara taşımaya aday bir programı üretecek hareketi üretmektir.

Kurumsal merkezî disiplinli bir hareketi üretememenin sıkıntısını çekiyoruz. Kitlelerin enerjisini seferber edip sevk ve idare edecek, iktidara taşıyacak bir *PARTİ*'den yoksunuz.

Sınıflar mücadelesinde eksikliği hissedilen örgüt devrimci tarih ve geleneklerimizin uzantısında diyalektik tarihsel materyalist yöntemle inşa edilecektir. Pek çok örneğinde görüldüğü gibi kendiliğinden, bürokratik, ikameci yöntemlerle ya da vahiy gelenekleriyle kurulmayacaktır.

Yerel-ulusal, sosyal ve enternasyonal diyalektik birliği bu türden bir *PARTİ*'nin kurmaylığında ancak gerçekleşebilir.

Stratejik amacı-hedefi bir ve aynı olanların artık ve hele bu kriz ortamında: “Armudun sapı, üzümün çöpü” türünden kaydı itirazları bize hiçbir şey anlatmamaktadır.

Günümüzün en anlamlı devrimci görevi: Sol'un ayrışıp bütünleşmesidir. Siyasî *BİRLİK* sorununa çözüm yöntemi üretmesidir. “Birlik zıtların birliği ve karşıtlığı” demektir. “Dar grup tapınımı” örgütleri devrimci hizayı bozmaktadır.

“Komünistlerin Birliği”ni gerçekleştirdiğimiz zaman gündem yarım saatte değişecektir.

Gündemin işçi sınıfı ve emekçi halklardan yana değişip dönüştürülmesi bizim elimizdedir.

“Bu amaçla *Kolektifimiz* ne yapmaktadır?” sorusunu şöyle cevaplamak mümkün: Birlik kültürümüzü geliştirip güçlendirmek istiyoruz. Sol “cenahımızın” özellikle de Devrimci ve Marksist Sol'un yeni nitelikler kazanması ve politikada hesaba katılabilmesi için kadrolar arası yaratıcı diyalog ve ilişkilerin iklim ve altyapısını oluşturmaya çalışıyoruz. Bu amaçla anılan-anılmayan işler yapıyoruz.

Yeni bir sosyalist kültür, yeni bir birlik anlayışı, yeni bir siyasî terbiye, yeni bir diplomasi, yeni bir ahlâk anlayışı hayat ve mücadelenin bizlere öğrettiği bir şeydir.

TC. uluslarötesi tekelleşen sermayenin emperyalist-kapitalizmin kıskaçıdır. Sağlı “sol”lu burjuva partileri ideolojik-politik-örgütsel çürümüşlükleriyle gündemi hâlâ belirlemeye çalışmaktadır. Oysa tam da po-

litika yapılacak bir dönemdeyiz.

Emperyalist-kapitalizmin yapısal-evrensel krizi insanın ve insanlığın sosyal / evrensel kurtuluşu için hem bazı acıları hem de bazı yeni umutları gündeme getirmiştir.

Devlet tekelci kapitalizmi Kürtlerin “barış-demokrasi-halkların kardeşliği” temelinde yürüttüğü politikalara karşıdır. Sorunun taraflarla doğrudan görüşüp anlaşmaya dahi yanaşmamaktadır. Sosyal muhalefet dinamiklerini tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar projesiyle taçlandıramadığımız ve de sokağı bu amaçla örgütleyip sömürücü sınıfların diktatörlüğüne dar edemediğimiz için sistem faşist-faşizan yönelimlere gidebilmektedir.

Önümüzde düğün bayram edecek günlerimiz yoktur.

Kriz şartlarında ya Sol “cenahımız” derlenip toparlanacak anlamlı ve ileri bir adım atacak, ya da faşist yönetimlerin iktidarı daha da pekişecektir.

Burjuvazi bilimsel tanımıyla “Burjuvazi-Proletarya” temel çelişkinin tarihsel-sınıfsal deneyimleriyle bilmektedir. İşçi sınıfı ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği temelindeki tahlil ve çelişkileri kabul etmez görünmesi sömürücü kimliğini gizlemek içindir. Burjuva politikaları demagojiye, yalana, tahrifata ve ikiyüzlülüğe göre biçimlenmiştir.

Sosyal-sınıfsal çelişkileri gizlemek ve sömürü düzenini sürdürmek için din-ırk-milliyet-aşiret-tarikat-etnisiteye dayalı bir politikayı gündemleştirmekten yanadır.

Liberal, tasfiyeci, postmodern “sol” akımlar AKP’nin “demokrasi” getireceği gibi yanılmalı bir oyunun figüranlarıdır.

İktidar ve yedeğindeki şike muhalefet partileri suni gündemlerle işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın haklı taleplerine karşı çıkmaktadır.

A’dan Z’ye kadar tüm kurum ve kuruluşlarıyla çözülmüş ve çürümüş olan bir avantalar-yağmalar düzeni varlığını uzun süre koruyamayacaktır. Bunun farkında olan hakîm gerici sınıflar onun için daha fazla şiddete yönelmektedir. Bu düzen kendisini tarihsel-sosyal haklılıklarıyla yıkip aşacak sosyal güçlerin işbaşı yapmasını beklemektedir.

*Kolektifimiz* elindeki araç ve kurumlarla, tutarlı kitle çalışmalarıyla, anılan-anılmayan etkinliklerimizle bu sürece kolektif çabalarla müdahale edilmesinden yanadır.

Bu zorunlu girişten sonra neden Dersim? ve neden Kızılbaş-Alevi sorunlarına bu türden telif eserlerimizle yer veriyoruz? Neden **Kirman-**

**ciya Belekê** diye söze başlamayı uygun ve doğru buluyoruz? sorularını cevaplamak istiyorum:

Çünkü; halkların tarih-dil-kültürlerini inkâr-ımha ve asimilasyonlardan kurtarabildiğimiz ölçekte emperyalizmin-kapitalizmin yoz ve kozmopolit “kültür” politikası o oranda gerileyecektir. Kapitalizmin arabesk “kültür” politikalarını ters teptirmek ve aşmak gerekiyor.

Kızılbaş-Alevi toplumsal tasarımının devrimci hareketimizin gündemine taşınması kendiliğinden keyfe-keder bir yaklaşımla değil, zorunlu bir sosyal ihtiyaçtan doğmuştur.

Devrimcilerin, Komünistlerin işçi sınıfını, emekçi halkları çok yönlü çabalarla tanımamasının, politika üretmesinin yolunu açar.

Fransız Bilimler Akademisi üyelerinden Melinkof yoldaş: “Ben Aleviliğin sırrını çözmek için 40 yıl çalıştım. Alevilerin politikleşmesi için 40 yıl daha çalışmam gerekecek.” demişse ki, bu süreç 40 yıl sürmeyecektir / sürmemelidir. Bu konuya kafa yoran Marksist kökenli insanlarımızın çok donanımlı, çalışkan ve üretken olmaları gerekecektir.

“Politikleşme” denildiğinde sağlı “sol”lu burjuva partilerinden, öncelikle de ne sosyal ne de demokrat olan burjuva partisi CHP iksirinden kurtulmayı anlıyoruz.

Bizler de Kızılbaş-Alevi toplumsal tasarımının ne demek olduğunu hem anlamaya ve bu iddiamızın arkasını doldurmaya çalışıyoruz; hem de bu soruna meşrebimizce ve de sınırlı bilgilerimizle katkı sunmanın gereğine inanıyoruz.

Sol “cenahımız” günümüze kadar devrim ithalatı ve ihracatı ile uğraştı. Coğrafyamızdaki orijinal işçi sınıfı ve emekçi halklar ilişki ve çelişkilerimizin hangi manaya geldiğini bir türlü kavrayamadı. Eklektik, pragmatik, taklitçi tezlerle çok büyük zaman ve kadro kaybetti, hâlâ da kaybediyor.

“Sol” ideolojik-politik-örgütsel açıdan kendi sentezimizin üretilmesi yöntemini ya çok geç anladı, ya da hiç algılayamadı.

Devrimci ve Marksist olmanın *birinci şartı*: ‘somut durumun somut tahlili’ yöntemi ile ayağını bastığı toprakların insanını, tarihini, coğrafyasını, kültürünü, ilerici gelenek ve göreneklerini, masal ve mitolojisini, inanç sistemini, işçi sınıfı ve emekçi halk hareketlerini tarihselden-güncele öğrenerek kavramasıdır.

*İkinci şartı*: Diyalektik tarihsel-felsefî materyalist yöntemle toplumdaki olay-olgu-süreç ve verileri nesnel şartlarında incelemesidir.

Özetlersek: 'Marksizm'in yorumu ve pratikte yeniden üretimi' yöntemini hazmederek düşünce-davranış çizgilerimizin belirlenmesidir.

"Kızılbaş-Alevi" diye söze başlarken elbette bu panel-söyleşide genç arkadaşların uzmanlık alanlarına girmeyeceğiz. Onların -ki, sayıları bir avuçtur- çabasına büyük değerler biçiyoruz. Bu konuya daha fazla yoğunlaştıklarını biliyoruz.

Sol "cenahımız" Sovyet, Çin, Halk Demokrasileri, Latin Amerika'daki devrimci deneyimlere bel bağlayarak kendisini vareden bu topraklardaki halk hareketlerini-işçi sınıfı temelindeki arayış ve yönelişleri inceleyemedi. Tutulacak *ana halka'yı* göremedi.

Feodal-kölecî toplum düzenlerindeki isyan-başkaldırı-ayaklanma-direnîş ve hak arama hareketlerini yerli yerine koyamadı. İthal hazır reçetelere sarılmayı yeğledi. Bu türden aşırma tezlerle hareket edenlerin programları pratikte reddedildi. Her kesimde yeni arayış ve yönelişler boy vermeye başladı. Bu olgu ayağımızı yere basmayı, kendi sentezimizi üretmeyi öne çıkaracağı için sevindiricidir.

Sol'un bugünkü işlevsizliğinin çok yönlü nedenlerini burada sıralamak istemiyoruz. İlkesel duruşumuzu yansıtan eserlerin altında tarih ve imzalarımız vardır. Bu belgelenmiş konuları ve tezlerimizi ayrıntılı olarak telif çalışmalarımızdan takip edebilirsiniz.

Feodal-kölecî toplumlardaki köylü hareketlerinin önderleri ve savunduğu tezler, dönemin hâkim gerici sınıflarınca barbarca kırılmıştır.

K. Marx-F.Engels'in incelediği Almanya'daki köylü hareketleri anlamlıdır. Komünistler köylü ve halk hareketlerinin sınıfsal bileşimine bakarak değerlendirme yapar. Bu coğrafyadaki köylü ve halk hareketleri de bize "Rızalık Şehri" tasarımı gibi zengin bir deneyim aktarmaktadır.

Bizleri vareden tarihimize bilimsel yöntemle bakacak olursak; Nessimî, Mansur, Baba İshak, Pir Sultan Abdal, Şeyh Bedreddin'lerin neden kırım ve kıyımlardan geçirildiğini daha kolay anlamış oluruz.

Bu süreci sınıflar mücadelesine taşıyan yakın tarihimizden de misal verecek olursak; Mustafa Suphiler, Kıvılcımcılar, Denizler, Mahirler, İbrahimler, Hakiler, Mazlumlar, Mahsunlar ve onlarca bizim insanımız, bu arada 15-16 Haziran Direnişi'nin kadroları hâkim gerici sınıfların baskı ve terörüne karşı sosyalizmin onurlu sesini meşreplerince yüksek tutmaya çalışmış ve büyük bedeller ödemiştir. Onlar, senteze kavuşma-



ya aday ve yararlanacağımız tezlerimizin tartışılmasını-üretilmesini sağlayacak büyük bir malzeme bırakmışlardır.

Sözü Dersim özeline getirecek olursak: Dersim tarihi, Kızılbaş kültürü, felsefesi, mücadelesi ve ödediği bedellerle özgün bir örnektir. **Kırmancıya Belekê Dergimizin** Dersim üzerine kaleme aldığı tezleri burada özetlemek istemiyoruz. Belgelidir ve konuya duyarlı insanlarımızın eleştirel katkısına açık ve muhtaçtır.

Yukarda özetlediğim Kızılbaş toplumsal tasarımıındaki tarihsel-sosyal-kültürel esin kaynağımız olması gereken sürece kimi “sol” kesim “ilkel komünal toplum” diyor; oysa asıl ilkellik günümüzde politika dahi üretemeyen kimi “sol”ların ideolojik-politik-örgütsel perişanlığıdır.

Kızılbaş-Alevi kültür ve geleneğinin anılmaya değer köşe taşları Baba İshak-Pir Sultan Abdal-Şeyh Bedreddin süreci asla ilkel değil, ilkel komünal / komünüzan sosyal düzenidir. Kızılbaş-Alevi literatürüyle söyleyeceksek: Rızalık Şehri deneyimdir.

Kızılbaş-Alevi kültür ve geleneği gibi köklü birikimler Dersim’den, Yukarı Mezopotamya’dakinden ibaret de değildir. Bu coğrafyada yaşamış tüm halkların tarihinde benzer birikimler yaşanmıştır.

Şeyh Bedreddin’in yoldaşlarından Börklüce Mustafa, Torlak Kemal’in önderliğindeki halk hareketlerini ve kurdukları Rızalık Şehri düzenini incelediğimizde, devletin, mülkiyetin, paranın, pazarın olmadığını görüyoruz. “Yarin dudağından gayri her şeyde ortak” bir düzen kuranların katledilmesi; o dönemin sosyoekonomik düzeninin “doğal” bir sonucudur. Çünkü Kızılbaş-Alevi kültür ve geleneği döneminkinden çok daha ileride bir toplumsal tasarımıdı. Bu tasarım hâkim gerici sınıfların din ve devlet anlayışına karşıydı ve bu tasarımıın ileri kadroları elbette katledileceklerdi. Bugün İzmir’in Karaburun ve Ortaklar köyünde yaşayan canlarımız ilkel komünal / komünüzan kültür-gelenek ve birikimlerini korumaya çalışmaktadır. Elbette emperyalist-kapitalist yabancılaştırma kuşatmasından kendilerini koruyabildiklerince...

Dersim özelinde bu geleneğin özgün örnekleri öğretici derslerle doludur: Sey Rıza, Alişer, Qopo, Saan Aga, Cemal Aga vb. onlarca tarihsel kimlik ve kişilikleri üzerine yazılacak daha çok şeyimiz olacaktır.

Kimi “sol”lar batılı burjuva feminist akımları buraya taşımakta âdetta yarışmaktadır. Oysa Bese Ana, Bese Siaye, Zarife Ana’larımız, Kızılbaş Kadın, Ana Kadın, Ata Kadın geleneklerimiz bize daha çok yakın ve öğreticidir, diye düşünüyoruz. İzninizle bu arada bizleri doğurup-besle-

yip-büyüten-esirgemeyen ve bugünlere gelişimizi sağlayan Anşa Ana'mı da anmayı bir borç biliyorum.

K. Marx-F. Engels-V. İ. Lenin daha ana rahmine düşmeden Anadolu halkları Kızılbaşlar bin yıl öncesinden başlayarak Rızalık Şehri kurmuştur. Doğu-Batı felsefesi birbirini etkilemiştir. Felsefî çalışmalarda tarihsel süreç ve gözlemleri, deneyimleri sosyoekonomik formasyonlarıyla ayrıntılı inceleyen K. Marx Anadolu'daki Kızılbaşlık gibi yaşanmış kültürel birikimleri, deneyimleri, özetlersek; bu birikimleri incelemiş olsaydı İngiltere'den kalkıp Dersim'e gelir-yerleşir ve kızıl kitabını burada yazardı demeden kendimi alamıyorum.

Tarihsel kırım ve kıyımları sıralamak bir yana; bir yandan burjuva resmî tarih anlayışı, diğer yandan burjuva resmî ideolojisi (kemalizm) Kızılbaş-Alevi toplumsal tasarımı kuşatmak için binbir yöntemle çalışmaktadır. Sistemin kiralık ve satılık kalemleri Komünizm düşmanlığı gibi "Kızılbaş" tanımını da küfür gibi kullanagelmektedir. Burjuva aydınlarının Komünistlerle tartışabilecek ne kültürleri ne de ahlâkları vardır.

Dersim tarihi, coğrafyası, Kızılbaş kültürü, felsefesi ve ilerici gelecek ve gelenekleriyle büyük bir kuşatma altındadır. Bu süreci iyimser dinamik bir yorumla incelemeliyiz.

Hâkim gerici sınıfların çok yönlü kuşatmasının nedenleri bilinmektedir. Bin yıl öncelerinden bugüne bu coğrafyada eşitlik-kardeşlik-birlik-dayanışma-paylaşma gibi ileri bir düzen kuran Kızılbaş kültür ve geleceği Arap İslâm'a da, kapitalist devletin mantığına da işleyiş kurallarına da karşı çıkmış, direnmiştir.

Bu süreci anlamaya çalışmak, inceleyip araştırmak, devrimci-dönüştürücü politikayı bu birikim ve direniş geleneklerinin üzerine oturtmak günümüzün en önemli devrimci görevidir. Kızılbaş-Alevi hareketi bu temelde politikleşirse sosyal açıdan önemli bir eşik aşılacaktır, diye düşünüyoruz.

*Kolektifimiz Çalışanları ve Kırmancıya Belekê Dergimiz* bu özet düşüncelerle iddiamızın arkasında durmaya çalışmaktadır.

***T'ılsimê Kırmancıye Nêşikiyo!***

***Kiltê Kou Vindi Nêbiyo!***

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

\* 9. Munzur Doğa ve Kültür Festivali'nde, 30 Temmuz 2009 tarihinde, Der-sim Belediye Konferans Salonu'nda düzenlenen "Günümüzde Alevilik ve Sorunları" panelinde, Sırrı Öztürk'ün *Kolektifimiz* adına yaptığı konuşmanın metnidir. (S.P.)

## Etkinliklerimizde

-Değerlendirme-

# Karşılaştığımız Sataşma-Yüzleşme-Tartışma "Kültürü" Üzerine -1-

**SORUN Polemik Dergi**'mizin üretilmesiyle sol "cenahımızda" ve dışımızdaki ilgi ve tartışmalar da yoğunlaştı.

Kullandığımız sosyalist literatür ile senteze kavuşmaya aday tezle-rimizi de eleştirel katkıya değer bulan ve de kullanmaya başlayanlar ço-ğaldı. Seviniyoruz. Umutlanıyoruz. Sataşma-yüzleşme-tartışma (pole-mik) "kültürü" eksiklerimizin bu düzeyde geri oluşuna da kızmıyor, "do-ğal" karşılıyoruz. Birilerinin ezberlerini bozduğumuz için bu olgulara da seviniyoruz.

**SORUN Polemik Dergi**'mizin izlediği çizginin giderek netleştiği bir süreçte yapmamız gereken daha çok işimizin olduğunun bilincindeyiz. *Dergi*'miz; açık faaliyet alanında ideolojik-politik-örgütsel duruşumuzun nasıl olması gerektiği konusunu dost-düşman herkesin önünde sergile-miş ve belgelemiştir.

*Dergi*; öz, biçim, içerik, literatür ve nitelik olarak mevcut sol yayın organlarının hiç birine benzemiyor. "Dar grup tapınımları" yörüngesindeki "sol" yayın organlarından çok farklı bir yerde durmayı bilinçli bir seçim-le öne çıkarıyor. Tarihsel-sosyal-kültürel-sanatsal olarak da henüz ye-terince anlayamamış farklı bir bakış açısını yansıtıyor. Farklı tarihsel, sosyoekonomik ve kültürel ülke deneyimlerini taklit, kopya ve eklektik biçimlerde tekrarlayan "sol" grup, çevre ve örgüt yapılarının "vukuatını" (hepimizin vukuatını) Marksist bakış açısından eleştiriyor ve nasıl yapıl-ması gerektiğini meşrebince bilince çıkarıyor. Yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal diyalektik birliğin gerçekleşebilmesi için kendi, özgün -yerli- sentezimizin üretilmesinin gereğini savunuyor ve bilince taşıyor. Tarihsel-sosyal olay, olgu, süreç ve verilere bağımsız sınıf tavrıyla ba-kıyor ve tahlil ediyor. 'Somut şartların somut tahlili' yöntemiyle durum değerlendirilmesi yapılmasını öne çıkarıyor. İşçi sınıfı ve emekçi halkları-

mızın sosyal / enternasyonal kurtuluşu mücadelesinde tutulacak **Ana Halka**'nın ne olduğunu ve hangi manaya geldiğini bilince taşıyor. Sosyal meşruiyeti ve devrimci yasallığı bir daha ve bu düzeyde sömürülmeyen **Parti, Partileşme Sorunu, Komünistlerin Birliği** ve benzeri hayatî ve can alıcı sorun ve konularda V. İ. Lenin ile Mustafa Suphi Yoldaşların **yöntemlerini** yeniden hayata geçirmenin kavgasını veriyor. 'Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi' yöntemini savunuyor. Siyasal-sosyal devrim, devlet, demokrasi, iktidar, emperyalist-kapitalizm, tekelci sermaye, faşizm, barış vb. konularda burjuva ve küçükburjuva "sol" yapılardan farklı düşünüyor, vb., vb...

*Dergî*'mizin düzenli üretimi, sürekliliğini koruyuşu, inat, ısrar ve özverilerle iddiasının arkasında duruşu doğal olarak çeşitli dost ve düşmanlıkların oluşmasını da tetikleyecekti. Tetikledi de...

Nihai amacı-hedefi (sınıfsız, sömürsüz, sınırsız, özgür ve eşitlikçi bir dünya ideali) bir ve aynı olan Devrimciler, Komünistler süreç içinde *Dergî*'mizdeki doğal yerlerini aldılar. Sömürülmeye çalışılsa da dışımızdaki yol arkadaşlarımızın yazılarına da yer verilmesini -bu yöntemi- bilinçle seçmiştik. Sonuçlarına da katlanıyoruz. Asla da yakınmıyoruz. Yayın Kurulu disiplini dışındaki insanlarımızın imzalarının *Dergî*'de yer almasının hangi manaya geldiğini eloğulları anladı; fakat "dar grup tapımı" işleyişinden henüz daha kurtulamayan kimi "sol" yapılar bir türlü kavrayamadı, duruşumuzun inceliğini...

**SORUN Polemik** *Dergî*'mizin ideolojik-politik alanda tuttuğu hat ile yetinemedik; duruşumuzu öteki etkinliklerimizle geliştirmeliydik; düzenlediğimiz ya da çağrılı olduğumuz panel-söyleşi vb. etkinliklerimizle senteze kavuşmaya aday tezlerimizi kitlelerin önünde panel, söyleşi, forum, konferans, iştişarî toplantı ve benzeri aranan diyaloglarda tartışmalıyız. Tarihselden güncele Devrimci ve Marksist Kadroların sorunlarını gündeme getirmek; sorgulamak, kitlelerle yüzleşmek, anlaşılacak, tartışılacak, dışımızdaki kadroların eleştirilerini almak, onlara uygun-ikna edici cevaplar vermek; Marksist eleştiri-özeleştirme mekanizmalarını işletmek, ilişki kurmak, yaratıcı diyalogların önünü açmak; yeni bir sosyalist kültürümüzün geliştirilmesine katkı getirmek...vb. durumundayız.

*Siyasî Birlik*'ten söz edenlerin yapması gereken etkinliklerden biri de panel-söyleşi vb. etkinlikleri düzenlemek ya da katılmak. Bu etkinlikleri düzenlerken özen gösterdiğimiz biricik incelik "panelistlerle-panel-

kolikler”in girdiği açmazlara düşmemek disiplinidir.

Etkinliklerimize duyulan ilgi ve katılımın giderek yoğunlanışının sebepleri var. Sol “cenahımızdan” çok farklı ve yeni bir şeyler söylüyoruz. Etkinlikleri izleyen insanlarımız da mevcutların dışında gündeme taşınan bu “farklı sese” kulak kabartıyor. “Örgütler anarşisi” hastalığımız nasıl yıkılır? Komünistlerin Birliği nasıl gerçekleşebilir? Öğrenci gençliğin başını çektiği örgütlenmeler yerine üretimden ve sokaktan gelen Proletarya Devrimcilerinin gündemleştirdiği **İşçi Sınıfı Partisi (İSP)** ya da **Komünist Partisi (KP)** nasıl oluşturulacak?

Etkinliklerimizde bu türden konulara ilişkin pek çok soru, sorun, sataşma, tartışma ve provokatif saldırılara uygun cevaplar-karşılıklar veriliyor.

Sırrı Öztürk’ün katıldığı etkinliklerdeki bu türden soruların bir bölümünü cevaplarıyla birlikte okurlarımızla da paylaşmak istiyoruz:

***Soru: Komünistlerin Birliğini nasıl gerçekleştireceksiniz? Örgütlere çağrı mı yapacaksınız? Hangi yapıları komünist olarak kendinize daha yakın görüyorsunuz? İttifaklar politikanızı anlatır mısınız?***

**Cevap:** Sık sık tekrarlıyoruz: “Komünistlerin Birliği bizatihi Komünistlerin Komünist olması demektir.” *Siyasî Birlik* projesi olmayan örgüt / partileri hayat ve mücadele büyük oranda açığa vurmuştur. “Tutarlı-somut-amaçlı bir demokrasi mücadelesi” ile “tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar (Siyasal-Sosyal Devrim) mücadelesini” atbaşı götürmekten yana olan Devrimci ve Marksist Kadroların kolektif, gönüllü, iradî çabalarıyla sağlanacaktır. Komünistlerin Birliği sorunsalı tek başına *Kolektifimiz*’in çabasıyla değil.

Komünistlerin Birliği’nin gerçekleşmesi için tek başına yapılan çağrılar işlevsel olamaz. Grup, çevre, örgütlerin ifade ettiği Devrimci, Sosyalist, Komünist, hatta Bolşeviklik iddiası lafza indirgenemez. Devrimci, Komünist ve Kadro olup olmadığımızı sosyal pratikte yaptığımız etkinlikler belirler. İşçi sınıfını fabrika ve işyeri temelindeki birimler halinde örgütleyemeyenler kendiliğinden, ikâmecî, bürokratik yöntemlerle örgütlenmiştir. “Vahiy” geleneği ile TKP isim ve sıfatlarını keyfe-keder kullananlar da var. Mesele kendiliğinden örgüt kurup parti çağrışımı yapmak değildir. Bağımsız sınıf tavrı temelindeki devrimci hareketi merkezi di-

siplinli bir otoriteye kavuşturmadır. *Kolektifimiz II. TTKK* yöntemini bilince taşımaktadır. Kongre-Kurultay yöntemi ile oluşturulmayan kitle örgütlerine nasıl ve niçin çağrı yapılacaktır? Onlar sadece “benim” diyor. Kimileri de “seçim-geçim-çatı-platform-girişim vb.” avantürye arayışları içinde çırpınıyor. Böylelerinin programını hayat ve mücadele reddediyor. Biz onlarla yarışmıyoruz. Bu türden çabaları ciddiye de almıyoruz. Komünistlerin **PARTİ** arayış ve yönelişleriyle ulusalcı, liberal “solcu”, yeni-solcu, özgürlükçü, postmodern, tasfiyeci, reformist, sosyalreformist, şoven, sosyalşoven “sol” akımların örgüt arayışları birbirinden çok farklıdır.

Mücadelenin tüm biçimlerini uygulamaya aday olan Devrimci ve Komünist Kadrolara, tüm şartlarının olgunlaştığı ve gerektiği zamanda, elbette kolektif çağrılar yapılabilir. “Bizim” diyemeyenlere, kolektif akılı, bilinci ve eylemi örgütlemekten yana olmayanlara, tekelci militarist polis devletine, kapitalist üretim, mülkiyet, paylaşım ilişkilerini dönüştürmekten yana olmayanlara, birleşik, güvenilir, ciddi ve donanımlı bir **PARTİ**’nin oluşturulmasından yana olmayanlara niçin çağrı yapacağız?

Nihai amacı-hedefi bir ve aynı olan, bu yolda samimi, dürüst, ilkeli ve militan olan tüm Devrimci ve Marksist Kadroları (şu an farklı tarihsel-sosyal-kültürel formasyonlarda durmayı tercih etmiş olsalar da), ayırım gözetmeden kendimize yakın ve Yoldaş olarak görüyoruz. Onlarla yan yana durmayı, deneyim aktarımında bulunmayı, birlikte yürümeyi uygun görüyoruz. Hayat ve mücadele de bunu öğretiyor. *Kolektifimiz*’in arkasında durduğu *II. TTKK* davamızın amacına ulaşarak saflığını koruması ilkeselliğimizden de ödün vermeyiz.

**İSP**’nin oluşturulması şartına bağlı olarak, devrimci esneklikler gözetilerek, nihai amaca-hedefe giden yolu sulandırmadan **İSP**’nin dışındaki birey, grup, çevre ve örgütlerle geçici, şarta bağlı ittifak, iş ve güç birlikleri elbette yapılacaktır. Mevcut “sol” örgütler ancak **İSP**’nin üstleneceği-gerçekleştirebileceği ittifaklar politikasını ilkeli ve dürüstçe tartışabiliyor, ne de gerçekleştirebiliyor.

**Soru: Ürettiği kitap, dergi ve kitlese faaliyetlerinin içerik ve nitelikleriyle Sorun Yayınları Kolektifi’nin arkasında mutlaka bir örgütlü güç vardır, diye düşünüyorum. Çünkü yayın faaliyetinizde Sol’un ihtiyaç duyduğu ideolojik-politik-örgütsel konulara ağırlık**

**veren, telif çalışmaları öne çıkaran bir siyasî çizgi izliyorsunuz. Örgüt müsünüz? Örgüt değilseniz niçin siz de diğer sol akımlar gibi parti kurmuyorsunuz? Ya da mevcutların birine niçin katılmıyorsunuz? 34 yıllık bir yayın faaliyeti neden örgütlü bir kurumsallaşmaya giremiyor? Partili mücadele içinde değilseniz iddialarınız havada kalmaz mı?**

**Cevap:** Günümüzdeki Devrimciler, Sosyalistler, Komünistler, herkes ve hepimiz Sosyalizmin yüz elli yıllık tarihinin, sınıflar mücadelesi tarih ve devrimci geleneklerimizin uzantısındaki ürünleriyiz. Yaşadığımız coğrafyadaki yüz yıllık sınıflar mücadelesinin günümüzdeki kadrolarıyız. 10 Eylül 1920’de Kızıl Ordusu ile birlikte oluşturulan Tarihî TKP ile yüz yıllık sınıflar mücadelesi geleneğimiz örgütlenmiş-partilemiştir. “Soy ağacımız” buraya dayanıyor. Bu gelenek, sürekliliğini günümüze kadar taşıyamamıştır. İçinden dışından likidasyonlara uğratılmıştır. Tarihî TKP’nin arkasında Komünist Enternasyonal ve V. İ. Lenin Yoldaş’ın önderliğinde Bolşevik Parti gelenek ve birikimleri vardır. Tarihî TKP’yi diğerlerinden ayıran niteliği; temel ilkelerde anlaşmış, tek bir komünisti dahi dışarıda bırakmayan Devrimci ve Marksist partileşme yöntemidir. Kongre-Kurultay yöntemiyle partileşmesidir. Mustafa Suphilerin devrimci programı, tüzüğü, strateji ve taktikleri, tahlilleri günümüzde de büyük oranda doğruluğunu korumaktadır.

Bizi-hepimizi vareden bu devrimci geleneğe bağlı ve saygılı kadrolar olarak, ayrıca bu geleneğe ek olarak 15/16 Haziran Direnişi’nin tarihsel deneyim ve katkısını, devrimci ruhunu taşıyoruz. Günümüzdeki devrimci hareketin yeni nitelikler kazanmasını arzuluyor ve bunun için gerekli yayın ve benzeri araçların kullanılmasını uygun buluyoruz. Bu türden faaliyetleri yapmanın adı ne ise bizlerin adı da odur.

Mevcut siyasî tabloda burjuvazinin de sosyalistlerin de hakikî kadroları-aktörleri henüz tümüyle yerini almamıştır. Sistemin çok yönlü krizi ve çürümüşlüğü de bunu kanıtıyor. Sistemin çürümüşlüğüne açığa vurup politikada “bende varım” diyen bir **İSP** var mıdır?

Sosyal muhalefet dinamiklerini tutarlı bir iktidar projesiyle seferber edecek, işçi sınıfı ve emekçilerin taleplerini gündemleştirip burjuvaziyle hesaplaşacak bir **PARTİ** yoktur. Örgütler vardır. Örgüt başka **Parti** başkadır.

Bu düşüncelerin ışığında **PARTİ**mizi arıyoruz. Bu gerekçelerimizle

de mevcutların içinde ve yanında onlara benzeyen bir yenisinin kurulmasını sosyalizme katkı olarak görmüyoruz. Kurma fiilini çekenlerden değiliz. “İnşa etmek, oluşturmak, yeniden üretmek” gibi Devrimci ve Marksist bir literatür kullanmayı daha uygun ve doğru buluyoruz. Çok yönlü etkinliklerimizle ve şu aşamada kadro ve kadro adaylarına hitap ediyoruz, bu türden bir partileşmenin nasıl olması gerektiğini bilince çıkarıyoruz.

Mevcutlara benzeyen bir örgütü biz de kurmuş olsaydık; veya işlevselliğini kaybetmiş mevcut “sol” örgütlerden birine girmiş olsaydık; şimdi hayat ve mücadelenin de büyük ölçüde doğruladığı eleştirel katkıya açık ve muhtaç haliyle bu tezlerimizi sizlere anlatmaya yüzümüz olmazdı.

Marksizm-Leninizm ilkeleriyle açıklayacaksak: *Manifesto*'nun; “**Parti varken parti kurulmaz**” öngörüsüne-disiplinine günümüze kadar bağlı kalışımız sebepsiz değildir. Tarihi TKP'nin işaretiyle açık mücadele alanına çıkan I. TİP'e girişimiz de bu disiplinin bir gereğidir. I. TİP'in Devrimci ve Komünist Kadroları hazmedemeyişi ve ihraç etmesiyle de TİP'e karşı da benzeri bir parti kurmadık. Bu süreçten çıkardığımız ders ve sonuçlarla günümüzdeki hareketi tarihimizle bağlamanın mücadelesi içinde olduk. Aynı zamanda devrimci olan birey, grup, çevre ve örgütlere asla zarar vermedik. Sözün özü: Devrimci hizayı asla bozmadık. Devrimcilerin yeni nitelikler kazanmasına yardımcı olduk. Birlik ve dayanışma ilkeselliğinden hareketle **İşçi Birliği** türünden bir kurumsallaşmayla örgütsel varlığımızı sürdürmeyi uygun bulduk.

15/16 Haziran Direnişi sürecinden, kendi payımıza **PARTİ** dersini çıkardık.

Günümüz başka bir gündür. Komünistlerin Birliği sorunsalını ideolojik-politik-örgütsel süzgeçlerinden geçirmiş kadrolar da bizim gibi düşünmektedir. Bu konuda da yalnız değildir.

*Kolektifimiz* mevcutlara benzeyen bir örgüt veya parti işleyişi içinde değildir. Fakat asla şekilsiz de değildir. Yayın Kurulu disipliniyle hareket etmektedir. İçeride ve dışarıda mutlaka hesaba katılması gereken, telif çalışmaları ve senteze kavuşturulmaya aday tezleriyle Devrimci ve Marksist bir Yayın Kolektifi'dir.

Eksikliğini hissettiğimiz **PARTİ**'nin oluşturulmasının, sosyal pratikte görevini üstlenmesinin, Komünist Kadrolar arasında yaratıcı diyalog ve ilişkilerin alt yapısının-ikliminin oluşturulmasının mücadelesini veriyoruz. Dost-düşman herkes bizleri bu niteliklerimizle tanıyor ve algılıyor. Özet-



lediğimiz bu türden işleri yapmanın adı neyse bizim adımız da odur.

Komünistlerin Birliği konusunda dışımızdaki kadrolara bir dayatmamız ya da program önerimiz yoktur. Yapmaya çalıştıklarımız şu aşamada basit ve sıradan temrinlerdir; birer “hazırlık” ve “geçiş” çalışmalarıdır.

Birileri *Kolektifimizi* de mevcut “sol” örgütlerin girdiği bir açmaza sokmaya çalışmasının hangi manaya geldiğini biliyoruz. Çeşitli satışmaların, provokatif soruların kaynağı “dar grup tapınımı” ilkesizliğine girenlerin perişanlığından ileri geliyor. Sizlerle paylaşmaya çalıştığımız gerekçelerimizle, asıl gündemimizin gerçekleştirilebilmesi için çekilmek istediğimiz bu alana asla girmeyeceğiz.

Soru yönelten arkadaşlarımız gibi, bir gün bu coğrafyada Marksizmin öğrenilip hazmedilmesi ve pratikte yeniden üretilmesi kavranılıp yorumlandığında *Kolektifimiz*'in ideolojik-politik-örgütsel duruşu daha net ölçülerde anlaşılacaktır. Bu şarta bağlı olarak; mevcut “sol” örgütlere benzeyen bir yenisini katmadığımız için *Kolektifimize* teşekkür bile edebilirsiniz.

Politika **PARTİ** aracıyla yapılır. Bunun bilincinde olduğumuz için hâkim gerici sınıflarla tarih ve insanlık önünde boy ölçüşecek **Kurum** ve **Araç**larımızın geliştirilip güçlenmesine çalışıyoruz. Devlet tekelci kapitalizminin kriz dönemlerinde “rahatlıkla” uygulayageldiği baskı ve terör karşısında “kazandığımız mevzilerimizi ve bir daha yeri doldurulması güç kadrolarımızı nasıl koruyabiliriz?” düşüncesinin kaygısını taşıyoruz. Hareketimizi bir basamak daha ileri sıçratabacak ve kapitalizmi aşacak bir hareketi oluşturmanın bazı imkân ve fırsatları oluşmaktadır. Özetlemeye çalıştığımız görev ve sorumlulukları üstlenecek **PARTİ** bilincini, her şeye rağmen bilince taşıyoruz. Başka bir umarımız-güvencemiz yoktur. Bu amaçla uzun erimli, çok çetin ve zor bir mücadeleyi önümüze **devrimci bir iş** olarak koymayı daha uygun buluyoruz.

Bir yandan kapitalizmin, diğer yandan Sol “cenahımızın” birlikte tahrip ettiği yıkıntılar arasından sağlam ve diri kalan bizim insanlarımıza hitap ediyoruz. Sisteminkinin yanı başında burjuva ve küçükburjuva “sol” akımların *Kolektifimizi* “sinsi kuşatma” yöntemleriyle boğuma getirmek istemesi de boşuna değildir.

34 yıllık kolektif-bilinçli emekler günümüzde filizlenmeye başlıyor ve meyvelerini veriyorsa tarihsel iyimserliğimizi daha da koruyacağız demektir. Önümüze iş olarak koyduğumuz Komünistlerin Birliği davası-

nı kolektif biçimde başaracağız. Hayat ve mücadele bu görevi yerine getirecek kadroları üretmektedir çünkü.

**Soru: 1970-15/16 Haziran Direnişi'nin kadroları olarak hem burjuvaziye hem de küçükburjuva "sol" akımlara tutulacak Ana Halka konusunda öğretici bir ders verdiniz. Proletarya Devrimcileri bu tarihsel momentte işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğinin hangi manaya geldiğini göstermiştir. 15/16 Haziran Direnişi'nin doğal bir uzantısı olarak, aynı zamanda bu hareketi tabanda örgütleyen, hedefine taşıyan, yapılan duruşmalarda sosyalizmi ve hareketin tarihsel-sosyal haklılığını savunan kadrolar olarak bu hareketi neden tutarlı bir partileşme sürecine taşıyamadınız? Niçin TKP'yi yeniden örgütleyemediniz? Sizin 'Harici Büro' olarak adlandırdığınız ve İsmail Bilen'in başını çektiği "1973 TKP Atılımı"na neden katılmadınız? TKP'nin 1962 toplantısına katıldınız mı?**

**Cevap:** 15/16 Haziran Direnişi'ni gerçekleştiren sınıf ve tarih bilinçli kadroların, yani işyerlerinden-fabrikalardan atılan 5.000 militanın üretilme bağı kesilmişti. Bu tasfiyeyi MİT+TUSİAD+Sendika Bürokrasisi bilinçli olarak birlikte ve uzlaşarak gerçekleştirdi. DİSK üst yönetimi neden beraat ettirildi? Hareketi omuzlayan kadrolar neden mahkûm edilip üretilme ilişkileri kesildi?

15/16 Haziran'ın kadroları burjuva ve küçükburjuva "sol" akımlara tarihsel bir sınıf dersi verdi. Tutulacak **Ana Halka**'yı gösterdi. Yanı sıra burjuvaziye de "politikada ben de varım" mesajını verdi.

Türkiye küçükburjuvalar ülkesidir. Küçükburjuva "sol" akımlar burjuva resmî tarih anlayışı ile burjuva resmî ideolojisinden henüz koparamamıştı. Sovyet, Çin devrimleri, Latin Amerika deneyimleri, Filistin ve ulusal kurtuluş mücadeleleri deneyimleri öğrenci gençlik temeline dayalı devrimci örgütleri daha çok ilgilendiriyordu. Bu idealizasyon ve mistifikasyonları kıramadık. Nasıl kırabilirdik? O dönemde devrim ihracatı, devrim simyagerliği daha revaçtaydı çünkü. Kemalizm'le sosyalizmi kaynaştırmayı amaçlayan MDD formülasyonundan ve 1944 TKP'den tutarlı bir kopuş süreci yaşanmamış ve nihai hedefine henüz ulaştırılmamıştı. I. TİP'in içinden ve dışından kuşatılıp işlevsiz oluşu ve neden-

leri yeterince açıklığa kavuşturulamamıştı. DİSK bürokrasisi sistemle uzlaşmayı, seçimlerde CHP'yi desteklemeyi yeğlemişti.

15/16 Haziranı yaratan kadrolar işsizliğe, açlığa terk edilmişti. Küçükburjuvazinin serüvenlerini izole edecek ideolojik-politik-örgütsel güvencelerimiz yeterli değildi. Sınıflar mücadelesinde kurmaylık görevini üstlenecek kadroların etkinlikleri bir yandan burjuvazinin diğer yandan küçükburjuva devrimciliğinin kuşatmasını kırıp geriletemiyordu. "Aka-cak kan da damarda durmuyordu..."

O tarihlerden bu yana; V. İ. Lenin'den alıntıladığımız şu öğretici sözleri -dersleri- boşuna tekrarlamıyorduk: "Bizim en utanılacak yanı-mız, en affedilmez yanı-mız politik açığa vurma görevimizi yeterince ye-rine getiremeyişimizdi." diye başlayan cümleye, bizler de sosyal prati-ğimizden çıkardığımız ders ve sonuçlarla şunları eklemiştik: "Bizim en utanılacak yanı-mız, en affedilmez yanı-mız Devrimci gençliğin dinamiz-mini işçi sınıfının koruyuculuğuna çekemeyişimizdir."

O dönem kuruluş sırasıyla: TİİKP, THKO, THKP-C, TKP/ML vb. ör-gütlerin öğrenci gençlik temeline dayalı biçimden başlayarak kurulması-nı nasıl önleyebilirdik? Anılan örgütler yerine TKP'yi yeniden nasıl oluş-turabilirdik? Bunun bazı şartları eksikti. Teorik soyutlama açısından bu türden bir görevin gereklerini tüm süreçlerde üstlenmeye adaydık. Bu yolda anılan ve anılmayan çabalar içindeydik. Fakat TKP'nin yeniden oluşturulabilmesi için bazı etmenler eksikti. Olmadı. Küçükburjuva avan-türüye takımı bir kez daha öne çıkmış / çıkarılmıştı. TKP'nin tarihinde dev-rimci kanat ile sağ teslimiyetçi oportünist kanat'ın mücadelesinde dev-rimci kanat daima tasfiye edilegelmişti. Bu "geleneği" kıramamıştık.

15/16 Haziran 1970 sürecinde de bu düzenek kırılıp aşılamadı. Ne-denleri tartışılabilir.

15/16 Haziran'a burjuvazinin cevabı 12 Mart 1971 faşist askerî dar-besiyle verildi. Bizimkiler yeniden cezaevinde "korumaya" alındı. Ceza-evinde Komünistlerin Birliği meselesi tartışılıyordu. Bazı önemli gelişme-ler ete kemiğe bürünmek üzereyken yurtdışındaki siyasî mülteciler 'Ha-rici Büro' TKP ile ilişki kurup geleneksel "dar grup tapınımı" hastalığına yeni bir halka ekleyerek "1973 Atılımı" sloganıyla, Sovyetler Birliği'nin saygınlığını da sömürerek "TKP"nin mirasını tüketmeye başladılar.

Tarihî TKP'nin Marksist-Leninist yöntemlerle yeniden oluşturulma-sı davasının taraftarları olarak "1973 Atılımı"nı doğru bulmadık ve bu bi-

linç ve düşüncelerle içinde yer almadık. Bu türden bir “atılım” yapanlar da Tarihî TKP'nin Devrimci Kanadı ile karşılaşmaktan korkuyor ve kaçıyor. Kongre-Kurultay vb. yöntemlerle oluşturulacak partileşmelerden uzak duruyordu. “Devrimci Oturum” düzenleme ve sonuçlarına katlanma disiplinleri yerine ikameci, kendiliğindenci ve bürokratik bir tarzda Harici Büro'yu keyfe keder biçimde “TKP” olarak ilân ediyordu. Tarihî TKP adına yapılan binbir spekülasyon ve tevatürlerden sonra bugün gelinen noktada “örgütler anarşisi” ortamı yaratıldı.

Günümüzdeki sınırlı bilgilerimizle söylenecekse; bu sınıfsal tavrımızı doğru bulan ve “iyi ki içinde yer almamışsınız” diyen kadroların çıkmasını bekliyoruz.

“1973 Atılım”ndan, Tarihî TKP'nin isim, sıfat ve devrimci geleneklerini kabaca sömürüp günümüzdeki “örgütler anarşisi” ortamının bu düzeyde oluşmasına katkı getirenleri sorgulamalısınız. SİP-TKP'sinin sahne almasını sağlayan “TKP” ve TBKP sürecidir. İ. Bilen ve ‘Harici Büro’ “TKP” sayesinde komünist isim ve sıfatları edinmiş olan arkadaşlar öncelikle içinde rol ve sorumluluk aldığı örgütlerini, sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünizme kayan şeflerini sorgulamayı öğrensin! Ondan sonra Sırrı Öztürk'e “tariz oku” atmayı denemelidirler.

“1962 TKP” olarak dillendirdiğiniz toplantıya katılmadım. Komünist geçinen herkes paşa gönlüne göre tarih yazmaya kalkıyor, tarihimizi tahrif ediyor. İçi bizi dışı eli yakan TKP geleneğinin dürüst, ilkeli bir sorgulanması yapılmadığı için çeşitli idealizasyon ve mistifikasyonlarla idare-i maslahatçılık yapıyor. TKP sömürüsü kanayan bir yara misali hesaplaşmalardan kaçırılarak devam ediyor. Buyurun tartışalım: Nasıl aşacağız bu sömürüleri?

Anılan dönemlerde Tarihî TKP'nin yeniden örgütlenmesi ve işbaşı yapması başırlanamamışsa, Marksist-Leninist Kadroların günümüzde bu görevi başarması gündeme gelmiştir. Tarihsel gerçeklerimize hayıflanarak, yakınılarak tahlil yapamayız. Tarihsel olay ve olgular yaşanmış ve geride kalmıştır. Günümüz başka bir gündür. Söyleyin “Ne yapacağız? Nasıl Yapacağız?”

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ürünü Sovyetler Birliği deneyimi çözüldü. Çin serbest pazara açıldı. Halk Demokrasileri kaydı gitti. Batı'daki Komünist Partiler büyük ölçüde sosyal meşruiyetini ve devrimci yasallığını kaybetti. Sendikalar işlevsiz duruma sokuldu. Sosyal sınıf ve

sosyolojik emekçi halk gerçekliği yerine kara gerici, ırkçı, milliyetçi görüşler insanlığın başına belâ edildi.

Uluslarötesi tekkelci sermayenin diktatörlüğünün asla ebedî olmadığını büyük acı, kayıp ve yenilgilerle öğrendik.

İnsanın ve insanlığın sosyal / enternasyonal kurtuluşu mücadelelerinde ve de yaşadığımız coğrafyada tarihsel-sınıfsal geleneğine uygun bir partileşmeyi ya gerçekleştireceğiz ya da devlet tekkelci kapitalizminin baskı ve terörü altında ezileceğiz.

**Soru: Birinci sorum: Dergi'nizin Kasım 2008, 33. sayısında 'Sol ve Resmî İdeoloji - 5 - (s. 51-60) başlıklı yazısında Tolga Ersoy, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'ya bazı eleştirilerde bulundu. Dergi'nizin Ocak 2009, 34. sayısında 'Züğürtlük Gösterileri' (s. 56-68) başlıklı yazısında Ahmet Kale'nin Tolga Ersoy'a cevap veren yazısını da yayımladınız. Anlaşıyor ki, devrimci esneklik gözeterek Dergi çevrenizin dışındaki imzalara da eşit mesafelerde duruyorsunuz. Bu tutumunuzu takdir ediyorum. Doğru yapıyorsunuz. Dergi'nizin yayın hayatına başlamasıyla sektirmeden her sayısında imzasını gördüğümüz, ayrıca hemen hemen tüm kitapları Sorun Yayınları Kolektifi'nden çıkan Tolga Ersoy'un imzasına Dergi'de bir daha karşılaşamadık. Neden?**

**İkinci sorum: Kolektifiniz'in 7 Mart 2009 tarihinde Tüypap, İzmir Kitap Fuarı'nda düzenlediği 'Kıvılcımlı ve Sosyalist Hareketin Birliği' konulu Panel-Söyleşi'de konuşmacılardan Ahmet Kale mealen; "Mustafa Kemal Kurtuluş Savaşı sonrasında 1923 İzmir İktisat Kongresi'nden sonra burjuvazinin çıkarlarına uygun bir çizgi izlemeye başlamıştır." şeklinde bir tahlil yapmıştır. Aynı Panel-Söyleşinin diğer konuşmacısı Sırrı Öztürk ise, bu tahlilin tam tersi, yani "Mustafa Kemal ve arkadaşlarının yaptığı 'Kurtuluş Savaşı' değildir. TC kurulduğundan beri burjuva yönelimli olmuştur. Devlet eliyle burjuva yetiştirilmeye başlanmıştır. Mustafa Suphi'lere; 'Ankara'da meclisi kurduk. Gelin millî inkılabı birlikte yapalım. Siz de çiftçi ve amele fırkasını örgütleyin.' diye TKP'ye çağrı yapanlar öncelikle önlerindeki en büyük tehlikeyi ortadan kaldırmayı düşünmüş ve 15'leri katletmiştir. Yaşadığımız coğrafyada burjuva resmî tarih anlayışı ile burjuva resmî ideolojisi böylece dikta-**

**törlüğünü kurmuştur.” mealinde bir değerlendirmede bulunmuştur. Etkinliklerinizdeki bu çelişkili durumu nasıl izah edeceksiniz? Sosyal İnsan Yayınları ile Sorun Yayınları Kolektifi neden aynı standı paylaşmaktadır?**

**Cevap:** Birinci sorunuza cevap: **SORUN Polemik Dergisi** birinci sayısından bu yana izleyeceği çizgisini dost-düşman herkese açıklamıştır. Günümüze kadar da bu politikasının arkasında durmuştur. İzlediğimiz ideolojik-politik-örgütsel çizgimizle kolektif aklın-bilincin ve eylemin örgütlemesini savunuyoruz. “Dar grup tapınımı”nı reddediyoruz. Yeni bir sosyalist kültüre, yeni bir halitada yeniden bir kalıba dökülme ihtiyacımız var. Devrimci hareketimizin yeni nitelikler kazanması gerekiyor. Hayat ve mücadelenin öğrettiği bir şeydir bu. *Dergi* babamızın malı-mülkü değildir. Mal-mülk söz konusu edilecekse: *Dergi* işçi sınıfının güvencesindedir. Yalnızca Yayın Kurulu üyeleri değil, nihai amacı-hedefi bir ve aynı olan tüm Devrimciler, Komünistler bu kürsüyü kullanma hakkına sahiptir. *Kolektifimiz* bu türden duruşuyla işte böylesine anlamlı bir maya çalmaktadır. Ya da devrimci bir aşığı yapmaya çalışmaktadır. Çünkü devrimci hareketimizin buna ihtiyacı var. *Dergi*'de Tolga Ersoy'da Ahmet Kale'de yazı yazmalıdır. Yazmaktadırlar. Yarın da yazacaklardır. Anılan arkadaşlar dışında da pek çok imzanın yer almış oluşu da bu ihtiyacın dışımızdaki yol arkadaşlarımızca anlaşılmasıdır. Demek ki, Sol “cenahımızın” beklediği bir yönelişin basit, sıradan, gösterişsiz bir temrini yapılmaktadır *Dergi* sayfalarında.

**İkinci sorunuza cevap:** Düzenlediğimiz tüm Panel-Söyleşi etkinliklerimize Yayın Kurulu dışında ve de şu aşamada farklı sosyoekonomik formasyonlarda durmayı tercih eden, örgütlü-örgütsüz tüm Devrimci ve Marksist arkadaşları çağırılmaktayız. Aynı yöntemi düzenlediğimiz fuar etkinliklerinde stantlarımızı paylaşarak da gösteriyoruz. Büromuzda, Kültür Salonumuzun kullanımında da paylaşma, birbirinden öğrenme, birlikte yürüme, deneyim aktarımında bulunma gibi Devrimci bir duruşun, devrimci ahlâkın gereğini yerine getiriyoruz. Bu türden bir duruşun hangi manaya geldiğini kavrayan da, kavramayan da çıkmaktadır. Bu da doğaldır. Duruşumuzu kapitalist anarşinin girdabında, ‘selin üstünde saman çöpü’ misali kendini sistemin hayırlı ellerine teslim edenler elbette bunu anlamaz ya da algılayamaz. Kolay mıdır? Bilinç+yürek+petka sağlamlığını gerektirir çünkü. Sınıflı toplumda kolektifliği savunmak, birlik+dayanışma+paylaşma örneğini somutta göstermek kolay değildir.

Ahmet Kale Sosyal İnsan Yayınları'nın çalışanı-emekçisidir. Ben-deniz Sırrı Öztürk'te *Kolektifimiz* çalışanı ve emektardır. Bi iki ismin ay-nı mekanı paylaşması, Panel-Söyleşi etkinliğinde yan yana durması, il-keli ve dürüstçe bir tartışma ortamı yaratması, ayrıca 'Birlik' gibi son de-rece yakıcı bir sorunu kitlelerin önünde tartışmaya getirişi, kitlelerle yüz-leşilmesi çok önemlidir. İzmir'de andığınız Panel-Söyleşimize tam 180 kişi gelmiş ve yerlere oturarak, soru sorarak, tartışma açarak etkinliği-mizi izlemiştir. Bu olgular doğru bir iş yaptığımızın kanıtıdır.

Burjuva resmî tarih anlayışı ile burjuva resmî ideolojisinin (kemaliz-min) karşıya alınmasıyla Sol "cenahımızda" tutarlı bir Marksist entelek-tüel tartışma ortamı üretilecektir. Ahmet Kale ile Sırrı Öztürk'ün farklı formasyonlarda duruşları tartışmaya kimi ilkeli birliktelikleri kazanma-mızda bir engel teşkil etmez / etmemelidir. Her iki konuşmacı da Prole-ter Devrimci temelde 'Birlik' sorununun altını çizmiştir. Kıvılcımlı Yolda-şın doğru tahlillerle, eleştirel katkı yapılmasını öne çıkarmıştır. Günümü-zün devrimci hareketini tarihimizle bağlamanın önemini vurgulamıştır. **Parti** ve **Partileşme Sorunu** konusundaki Marksist-Leninist ilkeselliğe gönderme yapmıştır. Kıvılcımlı'nın tezlerinin günümüzdeki değerlendiril-mesi bahsinde sağlığında; "çocuklar anılan tarihimizin-tezlerin doğrula-rına sahiplenin eğrilerinin gözünün yaşına bakmadan kaldırıp atın" de-ğişti dahi tartışılmıştır. *Sosyal İnsan Yayınları* ile *Sorun Yayınları Kolek-tifi* iki ayrı yayın kuruluşlarıdır. İdeolojik, politik ve örgütsel konuları dost-düşman herkesçe bilinmektedir. Aynı standı paylaşma örneğini göstererek Sol "cenahımıza" örnek olmaktadırlar. Yine ayrıca, Kıvılcım-lı Yoldaşımızın tüm eserlerini titizlikle yayıma hazırlamakla 'hayırlı' bir iş yapmaktadır *Sosyal İnsan Yayınları*. Kıvılcımlı'nın tezlerinin tartışılması geçmişte yapılamadıysa, günümüzde yapılmalıdır. Kıvılcımlı'dan da çok şey öğrenmeliyiz. Tarihimizden veraset eden "Doktorculuk, Denizcilik, Mahircilik, İboculuk vb." sektörlerin kırılması gerekiyor. Niçin mi? Kendi yerli sentezimizi üretmek, **Komünistlerin Birliği**'ni gerçekleştirmek, tu-tarlı-somut-amaçlı bir iktidar mücadelesi vb. vb. ödevlerimiz açısından önemlidir diye düşünüyörüz.

**SORUN Polemik**

## ***Sırrı Öztürk Bir Ameliyat Geçirdi***

*Sorun Yayınları Kolektifi*'nin kurucusu, emektar çalışanı, sahibi ve yönetmeni Sırrı Öztürk 10 Ağustos 2009 tarihinde Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde bir kalın bağırsak ameliyatı geçirdi. Halen ev istirahatındadır.

Bu vesileyle incelik göstererek arayan tüm dost-arkadaş ve yoldaşlarımıza en kalbi selâmlarımızla teşekkür ederiz.

☆ **Sorun Yayınları Kolektifi**

☆ **SORUN *Polemik*** - *Marksist İnceleme Araştırma Eleştiri Dergisi*

☆ **Kırmancıya Belekê Dergisi**

☆ **İŞÇİ CEPHESİ - İşçi-Kitle Gazetesi**

☆ **SANAT CEPHESİ - Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi**

*Yayın Kurulları Üye ve Çalışanları*

*20 Ağustos 2009*



# Sanat Cephesi

*Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi*  
EKİM 2009'DA YAYINLANIYOR

## **Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi**

Süresi: Üç Ayda bir Yayınlanır  
Fiyatı: 7 TL

Sahibi: *Sırrı Öztürk*

Yazı İşleri Müdürü: *İsmail Nur Kaan*

Yönetim Yeri ve İletişim:  
Akbiyık Değirmeni Sokak No:33/A 34122 Sultanahmet-Eminönü-İstanbul  
Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

Posta Çeki No: 98213  
Banka Hesap No: İş Bankası Cağaloğlu Şubesi (1095) 325 835  
Abone: Yurtiçi yıllık: 4 Sayı 28 TL Yurtdışı: Üç katı

Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez.  
Yayın kurulu yazarları ve ilkelerimiz dışında yazı kabul edilmez

Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir

Teknik Büro: Sorun Teknik Büro

Baskı: Maya Basım Yayın Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.  
İshakpaşa Cad. Kutlugün Sok. No:9/1 Sultanahmet/İstanbul  
Tel: (0212) 638 64 08

Yayın Türü: Yerel Süreli

## İŞÇİ CEPHESİ

İşçi-Kitle Gazetesi

EKİM 2009'DA YAYINLANIYOR

## İŞÇİ CEPHESİ

İşçi-Kitle Gazetesi

**“Herkesin Yeteneğinden İhtiyacına Göre”**

Süresi:Şimdilik 2 Ayda Bir Yayınlanır  
Fiyatı: 1 TL

Sahibi: *Sırrı Öztürk*

Yazı İşleri Müdürü: *Özkan Aydın*

Yönetim Yeri ve İletişim:  
Akbyık Değirmeni Sokak No:33/A 34122 Sultanahmet-Eminönü-İstanbul  
Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

Posta Çeki No: 98213  
Banka Hesap No: İş Bankası Çağaloğlu Şubesi (1095) 325 835  
Abone: Yurtiçi yıllık: 6 Sayı 6 TL Yurtdışı: Üç katı

Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez.  
Yayın kurulu yazarları ve ilkelerimiz dışında yazı kabul edilmez

Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir

Teknik Büro: Sorun Teknik Büro

# Bizden Haberler

## 2. Babiâli Şenliği

Gazeteciler Cemiyeti'nin Sultanahmet'te düzenlediği; Valiliğin, Büyükşehir ve il e belediyeleri ile Ticaret Odası'nın desteklediği 2. Babiâli Şenliği'ne *Kolektifimiz* de katıldı. 1-7 Haziran 2009 tarihleri arasında gerçekleştirilen şenlikte bağımsız bir stand açarak *Kitap* ve *Dergi*'lerimiz tanıtılıp sergilenmiş, okurlarımızla canlı ve yararlı diyaloglar gerçekleştirilmiştir. Standımızı kardeş yayınevlerinden Alev ve Sosyal İnsan Yayınlarıyla da paylaştık. Alması gerekenler bu mesajın hangi manaya geldiğini anladı.

Ayrıca, 6 Haziran 2009 günü, 16.00-17.00 saatleri arasında ve şenliğin yapıldığı tarihsel Sultanahmet Amfisi'nde *Sanat Cephesi* şairlerinden İsmail Hardal, Kemâl Kök, Nevzat Oğuz ve Bülent Akdemir'in katılımıyla "*Sanat Cephesi şairleriyle Söyleşi ve şiir Dinletisi*" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Kendi şiirlerinin yanı sıra diğer devrimci ozanlardan da şiirlerin okunduğu, İsmail Hardal'ın yönettiği ve sazla eşlik ettiği etkinlik, büyük bir kalabalık tarafından ilgi ile izlenmiştir.

## 15/16 Haziran Etkinliklerimiz

15/16 Haziran Direnişi'ni tabanda örgütleyen, mahkemelerde savunan ve bu tarihsel dönemi kitaplaştıran *Kolektif*imizin emektar çalışanlarından Sırrı  zt rk' n katıldığı "*Tarihimizi Yapanlar Konuşsun*", "*15/16 Haziran ve Günümüz İşçi Hareketinin Düşündürdükleri*" başlıklı söyleşiler Ankara ve Bursa'da yapıldı. 13-14 Haziran günleri art arda gerçekleşen etkinliklere ilgi ve katılım çok iyi olmuş; soru-cevap ve tartışmalarla konuya duyarlı kesimler *Direniş* hakkında ilk ağızdan ve doğru şekilde aydınlatılmıştır.

İlk etkinlik Ankara Kızılay'daki YATSAV Konferans Salonunda, diğer i se ertesi gün Bursa Osmangazi  rdekli Kültür Merkezi Konferans Salonunda yapılmıştır. Her iki etkinlikte de, "*şİMDİ SÖZ YAPANLARDA - GELENEKTEN GELECEĞE 15/16 HAZİRAN VE GÜNÜMÜZ*" isimli,

*Kolektifimiz* Adına Sırrı Öztürk imzalı broşür izleyenlere dağıtılmıştır. Herkese açık etkinliklerimiz farklı siyasî eğilimlerce kaydedilmiştir.

### ***Almanya’da DKP’nin Festivaline Katıldık***

Her yıl Alman Komünist Partisi (DKP)’nin Almanya Dinsburg kentinde, 20-23 Haziran 2009 tarihlerinde düzenlediği Festivale çağrılı olarak katıldık ve bağımsız bir standta Sorun Yayınları *Kolektifimiz*’in ürettiği bazı kitaplarla **SORUN Polemik** ve **Kırmancıya Belekê Dergi**’lerimiz sergilenmiş, tanıtımı yapılmış, Yayın Katalogu dağıtılmış, sorumlu arkadaşlarımızca ilgilenenlere bilgi verilmiştir.

### ***Dersim’de 9. Munzur Festivali Etkinliği***

Bu yıl 30-31 Temmuz-2 Ağustos 2009 tarihlerinde 9. gerçekleştirilen Munzur Doğa ve Kültür Festivaline *Kolektifimiz* de katıldı.

Festival’in 30 ilk gününde, Temmuz 2009 tarihinde, Dersim Belediye Konferans Salonu’nda düzenlediği “Günümüzde Alevilik ve Sorunları” konulu panelde Sırrı Öztürk’de *Kolektifimizi* temsilen bir konuşma yapmıştır (S. Ö.’nün konuşma metni *Dergi*’mizin ..... sayfada yayımlanmıştır).

Festival süresinde bağımsız bir stand açtık. **SORUN Polemik** ve **Kırmancıya Belekê Dergi**lerimizin yanı sıra *Kolektifimizin* ürettiği bazı kitaplar sergilenmiş, okurlarla söyleşiler ve canlı diyaloglar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Dersim’in bazı ilçelerinde ziyaret ve temaslar gerçekleştirilmiştir (Anılan Panel-Söyleşi 22 Ağustos 2009 tarihinde, 22.30-23.45 saatleri arasında YOL TV’de yayınlanmıştır.).

### ***TRT İNT TV Sırrı Öztürk ile Röportaj Yaptı***

Devlet TV.’larından TRT İNT ilk kez Devrimci ve Marksist bir yayın kolektifine mikrofonu uzatmış ve *Kolektifimiz* adına Sırrı Öztürk ile Marksist kitapların üretimi, içeriği ve satışları hakkında 15 dakikalık bir röportaj-çekim yapmıştır. Bu röportaj-çekimi eğer sansür edilmez yayımlanırsa, sistemin mantığı ve amacı hakkında değerlendirmelerimizi daha geniş bir kitleye iletme “şansını” da yakalamış olacağız (Bu röportaj yayınlanmamıştır.).

# SORUN YAYINLARI KOLEKTİFİ YAYIN LİSTESİ

<i>Bilimsel İnceleme-Araştırma Dizisi (Tercüme):</i>	TL
1. KARL MARX - BİYOGRAFİ <b>2. Baskı</b> <i>Bilimler Akademisi</i> 608 s. B. Boy - Kuşe Resimli - Bez Ciltli (Şömisizli)	40
2. FRIEDRICH ENGELS - BİYOGRAFİ <i>Bilimler Akademisi</i> 472 s. B. Boy - Kuşe - Renkli Resimli - Bez Ciltli (Şömisizli)	30
3. V. İ. LENİN - BİYOGRAFİ <i>Bilimler Akademisi</i> 532 s. B. Boy+48 s. - Kuşe S/B - renkli resimli- Bez Ciltli (Şömisizli)	40
4. MARKSİST - LENİNİST PARTİNİN TEMEL EĞİTİM DERSLERİ <i>F. Engels Enstitüsü</i> B. Boy - Renkli Grafik - Resimli 488 s. <b>2. Baskı</b>	28
5. SENDİKALAR ÜZERİNE <i>V. İ. Lenin</i> 512 s.	22
7. MARX'IN SOSYOLOJİSİ <i>Henri Lefebvre</i> 176 s. <b>3. Baskı</b>	8
8. KADIN VE MARKSİZM <i>K. Marx - F. Engels - V. İ. Lenin</i> 224 s. <b>8. Baskı</b>	10
9. MARKSİZM VE PSİKOANALİZ <i>V. İ. Dobrenkov</i> 160 s. <b>4. Baskı</b>	9
10. Ailede ve Okulda ÇOCUK EĞİTİMİ <i>Anton S. Makarenko</i> 128 s. <b>5. Baskı</b>	6
11. ANA - BABALARIN KİTABI <i>Anton S. Makarenko</i> 320 s. <b>4. Baskı</b>	14
12. MAKARENKO - Eğitimsel Görüşleri - Yaşam Öyküsü - Anı ve Notları 160 s. <b>2. Baskı</b>	9
13. EĞİTİM ÜZERİNE <i>V. Suhomlinski</i> 208 s. <b>3. Baskı</b>	10
14. LENİN VE EĞİTİM <i>Fyodor Korolyov</i> 408 s. ( <b>Beraat Etti.</b> )	18
15. DEVRİMCİ EĞİTİM DEVRİMCİ AHLAK <i>M. İ. Kalinin</i> 232 s. <b>6. Baskı</b>	11
17. EMPERYALİZMİN FELSEFESİ PRAGMATİZM <i>Harry K. Wells</i> 256 s. <b>2. Baskı</b>	12
18. İŞOKULU - EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜM YÖNETİMİ OLARAK MARKSİZM <i>P. P. Bolonski</i> 128 s. <b>2. Baskı</b>	6
19. SOSYALİZM VE HÜMANİZM <i>S. İ. Popov</i> 208 s. <b>2. Baskı</b>	10
20. LATİN AMERİKALI MARKSİST <i>Jose Carlos Mariategui</i> 216 s.	10
21. GÜN DOĞUMUNU GÖRMEK I. DOĞU HALKLARI KURULTAYI, B. Boy, 304 s.	14
22. LATİN AMERİKADA NELER OLUYOR-VENEZUELLA KOMÜNİST PARTİSİ 224 s.	11

\*Banka Hesap No: T. İş Bankası İstanbul - Çağaloğlu Şubesi 325835

\*Posta Çeki Hesap No: 098213

\*Büro'dan Parakende satış %25 indirimli

\*Dağıtıma %40 indirimli, 3 ay vadeli, Kargo, posta giderleri eklenerek gönderilir.

Cezaevlerine %50 özel indirim uygulanır.

\*Kitaplarımız: İnternet'te:

[www.kitapyurdu.com](http://www.kitapyurdu.com)-[www.ideefixe.com](http://www.ideefixe.com)-[www.abonet.net](http://www.abonet.net)-[www.weblebi.com](http://www.weblebi.com)

[www.elektronikicaret.gen.tr](http://www.elektronikicaret.gen.tr)-[www.yenisayfa.com](http://www.yenisayfa.com)-[www.kitapnet.com](http://www.kitapnet.com) adresinden satın alınabilir.

**Fiyatlara KDV Dahildir**

**BİLİMSEL BİLGİ VE BİLİNÇLENME SÜRECİNDE SUYU KAYNAĞINDAN İÇİNİ...**

<b>Bilimsel İnceleme-Araştırma Dizisi (Telif):</b>	<b>TL</b>
1. İŞÇİLER İÇİN TEMEL HUKUK BİLGİLERİ <i>Av. Zeki Öçal/264 s.</i>	12
2. İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ ATANMASI-GÖREVLERİ-GÜVENCESİ <i>Av. Zeki Öçal/104 s.</i>	5
3. İŞÇİ SINIFI-SENDİKALAR VE 15-16 HAZİRAN Olaylar - Nedenleri - Davalar - Belgeler - Anılar - Yorumlar <i>Sırrı Öztürk B. Boy 568 s. 2. Baskı</i>	27
4. "KOMÜNSÜZ KOMÜNARLARA" HAYAT BİLGİSİ <i>Tolga Ersoy/112 s.</i>	5
5. LOZAN - BİR ANTIEMPERYALİZM MASALI NASIL YAZILDI? <i>Tolga Ersoy/224 s. 2. Baskı</i>	11
6. SAVAŞIN ŞAİRİN KİMLİĞİN SORGULANIŞI (Kolektif) 112 s.	5
11. HEKİMLERİN SINIFSAK KÖKENİ <i>Ata Soyer 152 s. 2. Baskı</i>	7
12. TABİP ODALARI BEYAZ EYLEMLER <i>Ata Soyer 432 s.</i>	20
13. OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE ORDUNUN EVRİMİ <i>Osman Tiftikçi/248 s.</i>	11
14. TIBBİYE-İ ŞAHANE'DE 20 YIL <i>Tolga Ersoy 288 s.</i>	12
15. RESMİ TARİH POLEMİKLERİ <i>Tolga Ersoy 208 s.</i>	10
16. KAPİTALİZMİN DÜĞÜMLERİ <i>Coşkun Adalı 144 s.</i>	6
17. EMPERYALİZMİN ORTADOĞUYA MÜDEHALESİ <i>Coşkun Adalı 192 s.</i>	10
18. SİNOP'UN HANI "SİNOP HAPİSHANESİNİN TARİHİ VE EDEBİYATTAKİ YERİ" <i>Tolga Ersoy 112 s.</i>	5
19. TÜRKİYE TIP TARİHİ İÇİN MATERYALİST NOTLAR <i>Tolga Ersoy 128 s. (Beraat Etti.)</i>	6
20. İTOKRASİ - TIP VE KÜLTÜR <i>Tolga Ersoy 96 s.</i>	4
21. SINIF SAĞLIK EŞİTSİZLİK <i>İlker Belek 176 s.</i>	8
22. SINIFSAZ TOPLUM YOLUNDA TÜRKİYE İÇİN SAĞLIK TEZİ <i>Dr. İ. Belek - Dr. E. Nalçacı - Dr. H. Onuroğuları - Dr. F. Ardiç/144 s. 2. Baskı</i>	7

### **Reprodüksiyonlar - Posterler:**

- Karl Marx-Friedrich Engels-V. İ Lenin S/B (25x35cm) (Beheri)	70 KR
- Avni Memedoğlu Dağdakiler S/B (25x35cm)	70 KR
- Avni Memedoğlu (18x25 cm) 8 adet renkli (zarflı)	6 TL
- Avni Memedoğlu (18x25 cm) 1 adet renkli (zarflı)	70 KR

### **Dergi ve Ciltleri:**

- SORUN Birlikte Sosyalist Dergi Ciltleri I-II-III (Her Cildi)	25
- <b>SORUN Polemik</b> Marksist İnceleme - Araştırma - Eleştiri Dergisi (Her Sayısı)	4
- <b>KIRMANCIYA BELEKÉ</b> Kültür-Tarih-Halkbilim- Bilimsel İnceleme-Araştırma-Eleştiri Dergisi (Her Sayısı)	5
- <b>SANAT CEPHESİ-SOSYALİST GERÇEKÇİ SANAT DERGISİ</b>	7
- <b>İŞÇİ CEPHESİ</b> - İŞÇİ - KİTLE GAZETESİ	1

## Halkların Tarih-Kültür Dizisi:

TL

1. GÜRCÜSTAN TARİHİ *N. Berdzenişvili-Ş. Canaşia* 308 s. **2. Baskı** 14
2. TRABZON'DAN ABHAZY'A DOĞU KARADENİZ HALKLARININ TARİH VE KÜLTÜRLERİ (*Kolektif*) 176 s. **2. Baskı** 8
3. Bilim Tarih ve Metodoloji -KÜRT TARİH YAZIMI-*Medeni Ayhan* 192 s. **2. Baskı** 9
4. HALKLARIN MELODRAMİ - ÜÇ KADIN BİR DENİZ *Tolga Ersoy* 96 s. 4
6. ÇEÇEN - İNGUŞYA HALKIYLA RUSYA ARASINDAKİ İLİŞKİLER *Yavus Ahmadov* 152 s. 7
7. BİRLİKTE OLDUĞUMUZ HALKLAR KELDANİ-ASSURİ-SÜRYANİ-ERMENİ *İrfan Işık (Wêlate Torî)* 120 s. **3. Baskı** 6
8. ÜNLÜ KÜRT BİLGİN VE BİRİNCİ KUŞAK AYDINLAR *Mehmet Kemal Işık (Torî)* 192 s. **(Beraat Etti)** 9
9. TARİHSELDEN GÜNCELE KÜRT GERÇEĞİ *Mehmet Kemal Işık (Torî)* 192 s. 9
10. KUZey KAFKASYA MİTOLOJİSİ-NARTLARDAN BERİ *Nuray Gök Aksamaz* 208 s. 10
11. ANADOLU'YA AĞLIYORDU NİOBE - TÜM YÖNLERİYLE RUM TEHCİRİ VE TEHCİRİN TARİHSEL KAYNAKLARI *Pervin Erbil* 208 s. 10
12. EKİMİN YETİŞTİRDİKLERİ ÇEÇEN EDEBİYATI *Moxhmat Sulayev* 112 s. 6
13. DOĞU KARADENİZ'DE RESMİ İDEOLOJİLER KUŞATMASI *Ali İhsan Aksamaz* 152 s. 7
14. İSLÂM VE MODERNİZM *Muhammed Rıza Şalguni* 144 s. 7
15. ANA DİLDE EĞİTİM VE AZINLIK HAKLARI (*Kolektif*) 144 s. 7
16. LAZ MASALLARI *M. Yılmaz Avcı* 392 s. 18
17. DİMİLİ DERSİM ÖYKÜLERİ *Turabi Saltık* 128 s. 6
18. DERSİM...DERSİM... GEZİ NOTLARI-DERSİM'İN NABZI *Sırrı Öztürk* 200 s. 10
19. PROTO DERSİM KÜLTÜRÜ ÜZERİNE TEZLER *Turabi Saltık* 208 s. 10
20. PİR SULTAN ABDAL ESNAF-SANATKÂRIN FÛTUVVA HIRKASI *Suha Bulut* 160 s. 9
21. ÇERKES KİMLİĞİ-TÜRKİYE'NİN SORUNLARI **2.Baskı** *Yalçın Karadağ* 256 s. 16
22. 100 AYKIRI SORUDA TÜRKİYE'Yİ ANLAMAK *Yalçın Karadağ* 112 s. 7

## Emperyalizmin Gizli Örgütleri Dizisi:

1. GLADIO: NATO'NUN GİZLİ TERÖR ÖRGÜTÜ *Jens Mecklenburg* 152 s. **5. Baskı** 7
2. MEHMET EYMÜR ZİVERBEY'DEN SUSURLUK'A BİR MİTÇİNİN PORTRESİ *Talat Turhan-Orhan Gökdemir* 312 s. **9. Baskı** 15
3. ÇARMIHTAKİ ÜLKÜCÜ - TANIK VE BELGELERİYLE AĞCA İPEKÇİ'Yİ NEDEN ÖLDÜRDÜ? *Tamaşa F. Dural* 240 s. **5. Baskı** 11
5. GİZLİ ORDULAR - CIA *Halid Özkul* 376 s. **2. Baskı** 17
6. EMPERYALİZMİN BATAKLIGINDA İSTİHBARAT ÖRGÜTLERİ - DORUK OPERASYONU- *Talat Turhan* 296 s. **3. Baskı** 13
7. YARGILAYANLARI YARGILIYORUM! BOMBA DAVASI -SAVUNMA -1- *Talat Turhan* 264 s. **3. Baskı** 11
8. DEVRİMCİ BİR KURMAY SUBAYIN ETKİNLİKLERİ **2 KİTAP** *Talat Turhan* 320 s. 14
9. GİZLİ ORDULAR - RT - CFR - BG - TC *Halid Özkul*, 384 s. 17

## Edebiyat - Sanat - Estetik Dizisi

	TL
1. POLİTİKA SANAT ESTETİK YÖNÜNDE: EMEĞİN SESSİZİNE İMZA	25
Hazırlayan: <i>Sırrı Öztürk</i> 352 s. (02 Hap) 638 (Boy) 8 Kuşe Resimli	
4. KURŞUNA DİZİLENLERDEN MEKTUPLAR <i>J. Duclos Önsöz</i> 112 s. <b>2. Baskı</b>	5
5. 12 MART 1971'DEN PORTELELER C. I. <i>Sırrı Öztürk</i> 416 s. <b>6. Baskı</b>	19
6. 12 MART 1971'DEN PORTELELER C. II <i>Sırrı Öztürk</i> 288 s. <b>4. Baskı</b>	13
7. 12 MART 1971'DEN PORTELELER C. III <i>Sırrı Öztürk</i> 432 s. <b>2. Baskı</b>	19
8. "TERÖRİST"İN GÜNLÜĞÜ <i>Sırrı Öztürk</i> 208 s.	10
13. GERÇEĞİN SEVDA TUTANAĞI 1. Hmr. <i>Kemal Kök</i> 96 s. <i>Şiir</i>	4
15. CUMARTESİ ARANIŞLARI 1. Hmr. <i>İsmail Hardal</i> 96 s. <i>Şiir</i>	4
17. EYLÜLNAME <i>Kemal Urganç</i> B. Boy 80 s. Karikatür Albümü	8
18. PANİK ATAK <i>Canol Kocagöz</i> B. Boy 80 s. Karikatür Albümü	8
19. İÇERİDEKİ DIŞARIDAKİ HAPİSHANEDEN BİZİM ŞİİR ANTOLOJİSİ <i>İsmail Hardal - Kemâl Kök</i> B. Boy 384 s.	19
20. SU DAMLASINA SİĞDIRILAN YAŞAM 1. Hmr. <i>S. Oral Uyan</i> 80 s. <i>Şiir</i>	5
21. KUYTUDA VE KÖZ 1. Hmr. <i>S. Ali Tayır</i> 80 s. <i>Şiir</i>	5
22. BARIŞ VE BAŞAK 1. Hmr. <i>Kemâl Kök</i> 80 s. <i>Şiir</i>	5
23. EYLÜL FIRTINASI 1. Hmr. <i>Ertan Taşdelen</i> 80 s. <i>Şiir</i>	5
24. BİTMEDİ <i>Kemal Urganç</i> B. Boy 4 renkli 80 s. Kuşe, Karikatür Albümü	20
25. KUŞ DAĞI 1. Hmr. <i>Hüseyin Gül</i> <b>2. Baskı</b> 80 s. <i>Şiir</i>	5
26. ATALARIMIZ NE DEMİŞ <i>Hüseyin Gül</i> 80 s. <i>Şiir-Mizah</i>	5
27. ÜTÜLÜ PAÇA <i>Hüseyin Gül</i> 112 s. <i>Öykü</i>	6
28. GÜL VE DÜŞÜN <i>Hüseyin Gül</i> 80 s. <i>Karikatür Albümü-Renkli</i>	8
29. VAROŞLARIN ULAŞLARI <i>Sabahattin Ali Tayır</i> 112 s. <i>Öykü</i>	6
30. GÜNEŞİN SOFRASINDA <i>Bülent Gezgin</i> 96 s. <i>Şiir</i>	6
31. SANAT ESTETİK POLİTİKA Sanat-Kültür Konferansı Tebliğleri (Kolektif) 272 s.	15
32. TOPLU OYUNLAR - I <i>Hasan Öztürk</i> 160 s. <i>Tiyatro</i>	10
33. TOPLU OYUNLAR - II <i>Hasan Öztürk</i> 160 s. <i>Tiyatro</i>	10

## Sorun Broşür Dizisi:

8. "İLERİCİ-GERİCİ" KAVGASINDA HANGİ "RESTORASYON"? HANGİ "KOMÜNİST PARTİ"? <i>Sırrı Öztürk</i> 80 s.	4
9. HANGİ "BİRLİK"? PARTİLEŞME MÜCADELESİNİN NERESİNDEYİZ? KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ <i>Sırrı Öztürk</i> 96 s.	4
12. DEVRİMCİ SİYASİ TERBİYE-DİPLOMASI-AHLÂK <i>Sırrı Öztürk</i> 192 s.	9
13. MARKSİST SOL YİĞİNAĞI NEREYE YAPMALI? <i>Sırrı Öztürk</i> 128 s.	6
14. İŞÇİ - KİTLE GAZETESİ İÇİN SINIF BİLİNÇLİ İŞÇİLERE ÇAĞRI <i>Sırrı Öztürk</i> 32 s.	1
15. SANAT CEPHESİ ÇAĞRISI (Kolektif) 40 s.	1
16. 10 EYLÜL 1920 TKP ve GÜNÜMÜZ KOMÜNİST HAREKETİNİN HAYATİ SORUNLARI FORUM'U Belgeler 268 s.	11
17. ANADOLU ALEVİ KÜLTÜ ve SOL'UN "POLİTİKASI" (Kolektif) 112 s.	7
18. ŞİMDİ SÖZ YAPANLARDA!.. GELENEKTEN GELECEĞE 15/16 HAZİRAN VE GÜNÜMÜZ <i>Sırrı Öztürk</i> 64 s.	3



Sorun Yayınları

Abıyık Değirmeni Sk. No:33/A-34122 Sultanahmet-Eminönü-İstanbul

Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

e posta: sorunkolektif@gmail.com

www.sorunyayinlari.net